

The background of the entire page is a vibrant green. In the center is a large, circular, grayscale image of the Earth, showing continents and oceans. Several trees of various types (deciduous and coniferous) are superimposed on the image, appearing to grow out of the Earth. The trees are in various shades of green, from light lime to dark forest green. The overall composition is a collage-like representation of nature and the planet.

GROENE

STROOMVERSNELING

GREENCHOICE GEÏNTEGREERD JAARVERSLAG

2022

INHOUDSOPGAVE

1. In één oogopslag	4
Bericht van het bestuur	4
Mijlpalen	8
Kerncijfers	13
 2. Onze omgeving en externe ontwikkelingen	 14
Organisatieprofiel	15
Onze stakeholders	17
Externe ontwikkelingen	19
Toekomstverwachting	22
 3. Visie, strategie en langetermijndoelen	 24
Visie op duurzaamheid	24
Visie en missie	26
Materiële thema's	27
Bijdrage aan Sustainable Development Goals	30
Strategie	32
Materieel thema: Financieel gezond bedrijf blijven	33
 4. Energie en planeet	 37
Materieel thema: Klimaatimpact verlagen	37
Materieel thema: Altijd groene stroom	43
Materieel thema: Natuur versterken	48
 5. Sociale fundament	 52
Onze waardeketen en partners	52
Onze medewerkers	58
Materieel thema: Energietransitie voor en van iedereen	64
Energiearmoede en sociaal incassobeleid	70

6. Governance	73
Verslag van de Raad van Commissarissen	73
Goed bestuur en governance	75
Beloningsbeleid	82
Integriteit en compliance	84
Privacy, IT en data	89
Risicobeheersing	90
 7. Onze jaarcijfers	 97
Geconsolideerde balans per 31 december 2022	97
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening en overzicht totaalresultaat over 2022	99
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2022	100
Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2022	102
Gebeurtenissen na balansdatum	172
Enkelvoudige balans per 31 december 2022	173
Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022	175
Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2022	176
Gebeurtenissen na balansdatum	195
Overige gegevens	196
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	197
 Bijlage A - Over dit verslag	 205
 Bijlage B – Assurance-rapport van de onafhankelijke accountant	 211
 Bijlage C – GRI Content Index	 216
 Bijlage D - Verklaring Naleving Gedragcode Leveranciers Slimme Meters	 222
 Contact	 223

1. IN ÉÉN OOGOPSLAG

Voor je ligt het geïntegreerde jaarverslag van Greenchoice Groep. Daarin rapporteren we over de financiële en niet-financiële resultaten die we behaalden in 2022 en de impact die we maakten op de economie, het milieu en de mens.

Bericht van het bestuur

Het afgelopen jaar werd gekenmerkt door extreme marktomstandigheden. Er was krapte op de arbeidsmarkt en de oorlog in Oekraïne ontketende een wervelstorm in de energiesector, met onvoorspelbare en onvoorstelbare prijsstijgingen. Energie stond voorheen op ‘verjaardagen’ nooit bovenaan de lijst met gespreksonderwerpen. Voor bedrijven was energie vaak een product waar men niet veel aandacht aan besteedde. Dit alles veranderde in 2022. Onze aandacht ging vorig jaar dan ook vooral uit naar het betaalbaar houden van energie en het kunnen bieden van passende service aan onze klanten.

De impact van marktontwikkelingen

We kunnen dit voorwoord beginnen met de gevolgen die deze ontwikkelingen hebben gehad voor ons bedrijf. Maar laten we vooropstellen dat het vooral voor onze klanten veel heeft betekend, voor consumenten én voor onze zakelijke klanten. Voor hen was er veel onzekerheid en tegelijkertijd werd de energierekening fors hoger. Collega's van de klantenservice hebben regelmatig klanten aan de lijn gehad die écht niet meer wisten hoe ze hun energierekening moesten betalen.

We zijn hier zo goed als mogelijk mee omgegaan: sympathiek en pragmatisch. Ook al hebben we alles gedaan wat we konden, toch was het niet mogelijk om altijd goed bereikbaar te zijn voor klanten. De boodschap konden we ook niet prettiger maken. Wel zijn we actief bezig geweest om klanten echt te helpen om hun kosten te drukken en het overzicht te bewaren. Naast het geven van bespaartips stelden we onder meer energiebesparende producten beschikbaar. We hebben alles op alles gezet om te voorkomen dat klanten in betalingsproblemen kwamen. Als dat toch gebeurde, hebben we ons ingezet om te voorkomen dat zij werden afgesloten van het energienet. Met ons sociale incassobeleid zijn we een voorbeeld in de sector en daarbuiten.

Het treffen van maatregelen om de effecten van de energiecrisis te verminderen was een belangrijk thema in 2022. Omdat de overheid aangaf dat het niet mogelijk was om zelf maatregelen uit te voeren, hebben energieleveranciers gezamenlijk aangeboden hierbij te ondersteunen. Onze IT-ontwikkelaars moesten keihard aan de bak om de overheidsmaatregelen in de systemen te verwerken en uit te voeren, zoals de verlaging van de btw op energie en het prijsplafond. Al onze collega's hebben in 2022 onder grote druk hun werk gedaan. Het verdient een compliment hoe zij met elkaar de schouders eronder hebben gezet.

Voor producten als zonnepanelen en warmtepompen waren materialen schaars en was er al een tekort aan installatiecapaciteit. Hierdoor duurde het veel langer dan gepland voordat wij onze klanten deze producten konden leveren. Om de verduurzaming bij klanten mogelijk te maken en te versnellen is de samenwerking met partners van strategisch belang. Een belangrijke stap was onze deelneming in Saman Groep. Met deze deelneming zorgen we er voor dat we ons productenaanbod en daarmee samenhangende installatiecapaciteit verder uitbreiden.

Energiesector in de schijnwerpers

Politiek waren energiebedrijven onderwerp van gesprek, net als in de media. Ook de ACM verscherpte haar toezicht op de energiesector en rondde haar onderzoek af naar misleidende duurzaamheidsclaims in de energiesector. Greenchoice heeft in een besluit toegezegd om bepaalde uitlatingen op de website beter te onderbouwen. Wij juichen elke maatregel die informatie over verduurzaming transparanter maakt toe en we hopen dat de ACM de hele energiesector hierop kritisch blijft volgen. Daarnaast was er afgelopen jaar veel media-aandacht naar aanleiding van het onaangekondigde bericht van de ACM dat energieleveranciers tariefswijzigingen minimaal 30 dagen (in plaats van de in energiesector tot dan toe gebruikelijke 10 dagen) voor de ingangsdatum van het nieuwe tarief moeten communiceren. Naar aanleiding daarvan en omdat we zagen dat klanten de behoefte hadden om eerder helderheid te krijgen over nieuwe tarieven, hebben wij daarop in september 2022 besloten om klanten voortaan 30 dagen vooraf te gaan informeren.

Greenchoice heeft als missie iedereen te laten meeprofiteren van de energietransitie. Daarom gaan we door met het ontwikkelen van producten die onze klanten minder afhankelijk maken van het bestaande energiesysteem dat leunt op fossiele brandstoffen. We hebben maatregelen getroffen om zo goed mogelijk te anticiperen op de onstuimige energiemarkt. Daarom hebben we gekozen voor een beperkt aanbod aan energiecontracten, namelijk alleen variabele contracten. De prijzen voor energie waren zo hoog, dat het aanbieden van vaste contracten voor klanten niet aantrekkelijk was en voor ons te risicovol.

Onze prestaties in 2022

In 2022 steeg onze absolute marge als gevolg van de gestegen verkoopprijzen. Echter, de brutomarge als percentage van de omzet daalde van 24% naar 18%. Toch zien we ons resultaat als solide, omdat het is gerealiseerd in een zeer onstabiele markt. Door die onvoorspelbare omstandigheden hebben we risico's verrekend in de tarieven. Als die risico's zich dan vervolgens niet voordoen, bijvoorbeeld doordat we een redelijk milde winter hebben gehad, valt het uiteindelijke financiële resultaat hoger uit. Hierdoor is het absolute nettoresultaat gestegen.

Gelukkig hebben we in 2022 verder kunnen bouwen aan onze organisatie en aan onderwerpen die onze missie ondersteunen om duurzame keuzes te laten werken voor iedereen. Zo hebben we ons bedrijf organisatorisch opnieuw ingericht, naar de domeinen Consument, Zakelijk, Energie+, IT en Data en Sourcing en Portfoliomanagement op basis van klantketens. Dit helpt ons om nog klantgerichter te opereren. Klanten moeten gaan merken dat ze beter bediend worden, met een geïntegreerd producten- en dienstenaanbod. Daarnaast hebben we stappen gezet voor verdere verduurzaming van onze bedrijfsvoering, resulterend in een verdere reductie van onze CO₂-footprint (scope 1 en 2).

Elektrisch vervoer was een van onze vernieuwingen in 2022. Speciaal voor consumenten hebben we laadpassen geïntroduceerd en installeren we laadpalen om elektrisch rijden te stimuleren. Voor de zakelijke markt zijn de eerste contracten getekend voor de realisatie van laadpleinen. Die worden in 2023 aangelegd. Met de lancering van Greenchoice Integrated Solutions helpen we onze zakelijke klanten met een integraal plan voor hun energievoorziening inclusief laadsystemen voor elektrisch vervoer.

Vooruitblik

Hoe wrang de aanleiding ook en hoe verstrekkend de gevolgen, de ontwikkelingen op de energiemarkt hebben laten zien dat het belangrijk is om duurzamer te leven en minder energie te gebruiken. Onze klanten, over het algemeen toch al gemotiveerd om energie te besparen, zijn het afgelopen jaar in staat geweest om flink extra op hun gasverbruik te besparen. De omstandigheden legden een sterke basis onder onze nieuwe strategie. We groeien toe naar een platform voor groene keuzes, waarbij we onze klanten willen helpen om de volgende stap te zetten op het gebied van verduurzaming. Bijvoorbeeld met producten zoals warmtepompen of zonnepanelen, of door klanten een aandeel te laten nemen in een windmolenpark en bedrijven energiebespaaradvies op maat te geven. We willen onze klanten helpen minder afhankelijk te worden van het energiesysteem.

Inmiddels zien we gelukkig meer stabiliteit op de energiemarkt. De storm uit 2022 lijkt enigszins te zijn gaan liggen. Het blijft de komende jaren een uitdaging om de toenemende volatiliteit in prijzen het hoofd te bieden. Tegelijkertijd gaan we door met het ontwikkelen van proposities die onze zakelijke en particuliere klanten zullen helpen om minder afhankelijk te zijn van de levering van stroom en gas. Dat betekent ook dat ons verdienmodel gaat veranderen, waarbij niet langer alleen de verkoop van energie, maar producten en diensten voortkomend uit nieuwe proposities een belangrijke bijdrage gaan leveren aan onze impact op de energietransitie. Laten we samen het gestegen energiebewustzijn proberen vast te houden. En laten we met elkaar de juiste groene keuzes maken om de energietransitie te versnellen.

Wij wensen je veel leesplezier.

Rotterdam, 2 juni 2023

Coen de Ruiter

Martin van Sleeuwen

Coen de Ruiter, algemeen directeur

Martin van Sleeuwen, financieel directeur

Mijlpalen

Door de Russische inval in Oekraïne en de daardoor nog verder stijgende stroom- en gasprijzen kwam de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen het afgelopen jaar pijnlijk aan het licht. De energiecrisis en de maatregelen die genomen moesten worden domineerden het gesprek van de dag. Ze hadden grote invloed op onze werkzaamheden in 2022. Gelukkig konden we naast al dat werk op de achtergrond ook blijven bouwen aan de energietransitie en onze missie om duurzame keuzes te laten werken voor iedereen. Hieronder een greep uit de hoogtepunten die we het afgelopen jaar samen met onze klanten en partners hebben gerealiseerd.

Energiecrisis en invoering overheidsmaatregelen

Normaal gesproken zouden we de invoering van overheidsmaatregelen niet als mijlpaal noemen, maar de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis met de daaropvolgende maatregelen hebben grote impact gehad op onze klanten en daarmee ook op onze dagelijkse werkzaamheden.

In het voorjaar van 2022 werd duidelijk dat per 1 juli (tot en met december 2022) een btw-verlaging op energie moest worden doorgevoerd. Voor november en december verwerkten we voor kleinverbruikers een tegemoetkoming van € 190 per maand als korting op hun termijnbedrag. In de loop van december volgden de details voor de invoering van het prijsplafond dat per 1 januari 2023 van kracht ging.

Naast doorvoeren van overheidsmaatregelen zijn we ook zelf proactief in actie gekomen om bij onze klanten energiearmoede te lijf te gaan. Koningin Máxima lanceerde in maart 2022 de landelijke campagne 'Grip op je geld' van Geldfit.nl in samenwerking met ruim 100 gemeenten en 40 bedrijven, waaronder Greenchoice. Daarnaast zijn wij de initiatiefnemer samen met partijen als NSR (Nederlandse Schuld hulproute) en SchuldenLabNL voor de ontwikkeling van een actieplan tegen energiearmoede. Daarbovenop is het Tijdelijk Noodfonds Energie (Noodfonds) in samenwerking met de overheid in het leven geroepen. Het Noodfonds betaalt een deel van de energierekening van oktober 2022 tot en met

maart 2023, voor huishoudens die in aanmerking komen voor steun. Greenchoice heeft een bijdrage betaald aan het Noodfonds. Verder hebben we eigen energiebespaarcampagnes voor zowel consumenten als voor onze zakelijke klanten gelanceerd. Deze lopen nog door in 2023. Voor een deel van onze klanten hebben we gratis middelen ter beschikking gesteld die direct leiden tot minder energieverbruik.

De hoge energieprijzen en de aankondiging van de overheidsmaatregelen trokken veel media-aandacht. Doordat de uitwerking van de maatregelen lange tijd onduidelijk bleef, hadden onze klanten veel vragen. Dat zorgde voor extra veel druk op de serviceafdelingen. Tegelijkertijd was er sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Het was lastig om vacatures op tijd in te vullen. Ondanks deze uitdagende omstandigheden zijn we er in geslaagd om de overheidsmaatregelen op tijd in te regelen en onze klanten hierover te informeren. Dit maakt het voor ons een mijlpaal.

1.000.000ste paneel KiesZon en volgende stap: Everday

Sinds de oprichting in 2009 heeft KiesZon de installatie verzorgd van inmiddels één miljoen zonnepanelen. In Bleiswijk, op het dak van logistiek vastgoedontwikkelaar WDP, werd in juni deze bijzondere mijlpaal bereikt.

Daarnaast kwam KiesZon in het nieuws met het lanceren van een nieuwe aanbieder van Solar Asset Management, genaamd Everday. Wie een zonnedak of zonnepark laat bouwen, zou net als bij een auto een jaarlijkse onderhoudsbeurt moeten geven. Operations & Maintenance (O&M) is in Nederland nog lang niet altijd een standaard onderdeel van de exploitatie van zonnestroomsystemen. Wij verwachten met Everday deze klantvraag succesvol in te gaan vullen.

Everday kan direct de ruim 250 installaties uit de portefeuille van KiesZon – met een miljoen panelen en een vermogen van 300 megawatt – in haar Solar Asset Management portfolio opnemen. Dit portfolio, dat gelijk staat aan het verbruik van ruim 75.000 gemiddelde Nederlandse huishoudens, zal worden aangevuld met zonnestroomsystemen van derden. Door de inzet van eigen field service engineers, servicemonteurs, data analisten en asset managers kan Everday bijdragen aan het optimaliseren van grootzakelijke zonnestroomsystemen op dak en land.

Elektrisch vervoer en Greenchoice Integrated Solutions B.V. (GIS)

In april 2022 hebben we de eerste Greenchoice thuislader geïnstalleerd. Dit is een mijlpaal voor onze dienstenportefeuille voor elektrisch vervoer. In totaal zijn er tot op heden ruim 50 thuisladers geïnstalleerd en ongeveer 4.000 laadpassen in gebruik. We zijn ook gestart met de bouw van laadpleinen, in 2023 wordt het eerste laadplein voor elektrisch vervoer opgeleverd.

Eind 2022 is Greenchoice Integrated Solutions B.V. (GIS) gelanceerd als nieuw onderdeel van KiesZon, met als doel zakelijke klanten een integraal plan voor hun energievoorziening te bieden. Energievoorziening speelt steeds meer een strategische rol in de ontwikkeling van vastgoed en de bedrijfsvoering van organisaties. Denk hierbij aan zonnedaken in combinatie met verduurzamen van vervoer, laadpleinen en/of verwarmen van het pand.

Meer groene stroom ingekocht dan verbruikt

We stimuleren de opwek van lokale energie en we streven ernaar om de energie die we aan onze klanten leveren volledig te laten bestaan uit in Nederland opgewekte duurzame stroom. Dit doen we door (lange termijn) contracten aan te gaan met producenten van groene stroom in Nederland. Als onze klanten meer stroom van ons afnemen dan wordt opgewekt, kopen we losse groencertificaten (GvO's) in om de stroom te vergroenen.

Ons doel was om begin 2025 100% van de geleverde energie aan onze klanten direct in te kopen bij producenten. Investerings in opwekinstallaties komen namelijk makkelijker tot stand wanneer er partijen zijn, zoals wij, die (lange termijn) contracten aangaan met de producenten van de groene stroom. We zijn trots dat het ons in 2022 al gelukt is om deze doelstelling ruimschoots te behalen.

Vergroten energieopslag met Green Energy Storage B.V.

Door de explosieve groei van wind- en zonne-energie is er steeds meer vraag naar flexibiliteit op het Nederlandse elektriciteitsnet. Sinds eind maart 2022 hebben we een deelneming in projectontwikkelaar Green Energy Storage B.V. (GES) om meer grootschalige energieopslag te realiseren. Als projectontwikkelaar begeleidt GES haalbaarheidsstudies naar energieopslag en onderzoekt de technische eisen en de ruimtelijke en landschappelijke inpassing. Het bedrijf regelt de vergunningen, financiering en sluit de contracten af met leveranciers en partners. GES begeleidt daarnaast de daadwerkelijke bouw van de installatie.

De komende jaren wil Greenchoice samen met GES ruim 200 megawatt aan energieopslag realiseren. Door energiepieken en -dalen op te vangen, ontlast de opslag ook het elektriciteitsnet in Nederland. Zo hoeven centrales die op kolen of gas draaien steeds minder bij te springen. Op deze manier versnellen we de overgang naar 100% duurzame stroom in Nederland.

Chief Dadá

In 2022 is Greenchoice een samenwerking aangegaan met Stichting Forest Forces. Deze stichting richt zich op het tegengaan van de illegale houtkap in Brazilië, door inheemse gemeenschappen hierin te ondersteunen. Chief Dadá - de leider van een inheemse stam - heeft een bezoek gebracht aan ons kantoor. Hij vertelde over zijn strijd tegen de illegale houtkap in het Maró-gebied, dichtbij Santarem (Brazilië). Chief Dadá was in Europa voor een bezoek aan de Paus, ter gelegenheid van de première van de film “The Letter. A Message for our Earth”, waar hij een rol in heeft. Daarnaast heeft hij een presentatie gegeven tijdens het Wildlife Filmfestival Rotterdam, waar Greenchoice sponsor van is. Het partner-event was een groot succes.

Deelneming en samenwerking met Saman Groep B.V.

In december nam Greenchoice een minderheidsaandeel in totaalinstallateur Saman Groep B.V. De investering past in de strategie van Greenchoice om kwalitatieve partners aan zich te binden. We kunnen daarmee nóg beter inspelen op de toenemende vraag van onze klanten naar kwalitatieve installateurs en een breed scala aan duurzame producten bieden.

Familiebedrijf Saman Groep heeft zich in ruim honderd jaar ontwikkeld tot één van de grootste installateurs van duurzame producten in Zuidwest-Nederland. Met hun brede portfolio met onder andere zonnepanelen, warmtepompen, laadpalen en thuisbatterijen helpen ze mensen bij het verduurzamen van hun woning. Daarnaast bieden ze de mogelijkheid om deze producten te huren. Klanten die niet kunnen of willen investeren, kunnen zo toch verduurzamen en besparen op hun energierekening.

Greenchoice Groep - waaronder ook KiesZon en Everyday - en de Saman Groep blijven zelfstandig opereren, ieder vanuit hun eigen merk. In de Saman Groep vindt Greenchoice een partner die beschikt over de kwalitatieve installatiecapaciteit en het productenaanbod dat nodig is voor de energietransitie.

KERNCIJFERS

OMZET

+84,4%

€1.042 Min. 2021 €565 Min.

RESULTAAT IN % VAN DE OMZET

+10,17%

2021 5,58% 5,07%

PARTICULIERE KLANTEN

-4,5%

2021 558.516 584.606

ZAKELIJKE KLANTEN

-9,8%

2021 30.950 34.311

KLANTEN DIE STROOM OPWEKKEN

+10,5%

2021 205.020 185.567

GELEVERDE ELEKTRICITEIT

-25,3%

2021 2.210 GWh 2.960 GWh

GELEVERD GAS

-26,7%

2021 678 Min. m³ 925 Min. m³

GEINSTALLEERD VERMOGEN AAN ZONNESTROOMINSTALLATIES

-43%

2021 65 MWp 114 MWp

OPWEKPROJECTEN VIA COÖPERATIES EN VVE'S

+9,9%

2021 377 343

MEDEWERKERS

+9,8%

2021 574 523

Leidinggevende rol
vrouw 31%

Leidinggevende rol
vrouw 28%

+3%

CO₂ EMISSIES (SCOPE 1 EN 2)

Deze uitstoot is volledig gecompenseerd
via onze bosprojecten.

-25,7%

2021 344 ton 463 ton

2. ONZE OMGEVING EN EXTERNE ONTWIKKELINGEN

Greenchoice is een missiegedreven organisatie. We streven naar een toekomst waarin duurzaam leven voor iedereen mogelijk en vanzelfsprekend is. We geloven dat het betrekken van klanten bij duurzamere keuzes leidt tot meer draagvlak voor de energietransitie. We zijn actief in Nederland vanuit ons kantoor in Rotterdam en nevenvestigingen in Nijmegen en Rosmalen.

GREENCHOICE GROEP

Greenchoice Groep is actief in de energiesector en werkt als één organisatie met de volgende merken ↴

Greenchoice levert groene stroom en bosgecompenseerd gas aan particuliere en zakelijke klanten. Onze klanten kunnen ook bij ons terecht voor zonnepanelen, warmtepompen en het isoleren van hun woningen en bedrijfspanden. Voor klanten met een elektrische auto hebben we de Greenchoice laadpas en bieden we laadpalen aan. Voor zakelijke klanten realiseren we ook laadpleinen. We hebben een eigen windpark met lokale batterij opslag en nemen deel in verschillende andere windparken. We sluiten PPA's (power purchase agreements) af bij producenten van lokale groene stroom en we zijn partner voor energiecoöperaties in Nederland.

KiesZon realiseert (geïntegreerde) zonnestroominstallaties voor zakelijke klanten en voor eigen rekening en risico.

everday

Everday beheert, monitort en onderhoudt zonnestroominstallaties op dak en land voor de grootzakelijke markt.

Daarnaast heeft Greenchoice minderheidsbelangen in enkele ondernemingen:

Green Energy Storage B.V. (GES) ontwikkelt grootschalige installaties voor energieopslag bij bestaande wind- en zonneparken. Als projectontwikkelaar begeleidt GES haalbaarheidsstudies naar energieopslag en onderzoekt de technische eisen en de ruimtelijke en landschappelijke inpassing. Het bedrijf regelt de vergunningen, financiering en sluit de contracten af met leveranciers en partners. GES begeleidt daarnaast de daadwerkelijke bouw van de installatie.

Eteck Holding B.V. ontwikkelt projecten op het gebied van warmte. Het bedrijf zorgt voor de exploitatie en verkoop van deze projecten.

CrowdInvesting B.V. biedt via DuurzaamInvesteren.nl een investeringsplatform voor duurzame projecten en groei van duurzame bedrijven. Klanten kunnen hier actief deelnemen en bijdragen aan de energietransitie.

Energy Essentials Group B.V. biedt passende IT-oplossingen voor energiebedrijven door middel van applicatieontwikkeling, procesautomatisering en consultancy.

Hartel2, Goede Buren Streepland, De Wieken en Windpark Greenport Venlo zijn windparken.

Saman Groep B.V. biedt advies over duurzame oplossingen en installeert en levert producten aan consumenten en de zakelijke markt die helpen in de overstap naar duurzame energie.

Voor een volledig overzicht van onze groepsstructuur verwijzen we naar hoofdstuk 7. Onze jaarcijfers, zoals vermeld onder de consolidatiekring.

Eén organisatie, zeven domeinen

Greenchoice Groep is één organisatie, met daarin zeven domeinen waarin de activiteiten zijn ondergebracht. Vier daarvan zijn klantgeoriënteerde domeinen: **Consument**, **Zakelijk**, **Energie+** en **Sourcing en Portfoliomanagement**, waarin we het totale aanbod van de groep in één geïntegreerde klantbeleving naar onze klanten brengen.

- Vanuit domein **Consument** werken we aan een integrale klantreis: alles onder het Greenchoice merk. Op basis van uitgebreide data helpen we klanten om de best passende groene keuze te maken. We leveren en installeren producten en slimme tools om werk, wonen en vervoer groener te maken, samen met onze partners.
- Vanuit domein **Zakelijk** leveren we onder het merk Greenchoice gezamenlijk producten en advies: een one-stop-shop. Het doel is om zakelijk Nederland te helpen om verder te verduurzamen.
- Domein **Energie+** zorgt voor het realiseren van onze beloftes aan zakelijke en particuliere klanten met alles wat je op en rond je huis, bedrijf, of op een terrein kunt installeren op het gebied van groene stroom. Naast installatie richt Energie+ zich op het aanbieden van betaald advies.
- Domein **Sourcing en Portfoliomanagement** zorgt voor het realiseren van de levering van groene stroom en bosgecompenseerd gas. Dit domein richt zich op de handel in energie, het contracteren van producenten en het contracteren en aansturen van regelbaar vermogen. Daarnaast focust dit domein op onze derde doelgroep: meer dan 700 lokale duurzame energieproducenten aan wie wij de beste service willen bieden. Samen met domein Zakelijk en Energie+ werkt Sourcing en Portfoliomanagement aan maatwerkoplossingen die bijdragen aan de energietransitie en aan de netstabiliteit van Nederland.
- Domein **IT en Data** ondersteunt alle andere domeinen met robuuste en veilige systemen en het integreren en analyseren van klant- en algemeen beschikbare data.
- Onder domein **Algemeen Directeur** vallen de strategische en ondersteunende afdelingen Strategie, Lobby & Ambassadeur, Marketing & Communicatie, HR en Facilitair & Secretariaat.
- Onder domein **Financieel Directeur** vallen de strategische en ondersteunende afdelingen Legal & Compliance, Mid Office, Investments & M&A, Tax, Treasury, Business Control, Risk & AO/IC en Accounting & Reporting.

Onze stakeholders

Mensen of groepen die worden beïnvloed door onze acties en die invloed hebben op onze organisatie zien we als onze stakeholders. Greenchoice monitort jaarlijks wie haar stakeholders zijn en onderhoudt actief contact met hen. Wij geloven in luisteren, informeren en elkaar ontmoeten. Zo weten we beter wat de verwachtingen zijn van stakeholders ten aanzien van onze acties. Door in gesprek te zijn, blijven we ook op de hoogte van relevante en actuele ontwikkelingen.

Onze stakeholders worden geïdentificeerd op basis van hun invloed op Greenchoice en omgekeerd de mate waarin Greenchoice hen beïnvloedt. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste stakeholders opgenomen. Ook staat per stakeholdercategorie vermeld op welke manier de betrokkenheid over en weer is. Tevens zijn de belangrijkste onderwerpen voor verslagjaar 2022 opgenomen. Via de links kun je verderop in het verslag meer lezen over de interactie die we hadden met stakeholders.

Stakeholder	Onze betrokkenheid (incl. frequentie)	Onderwerpen 2022
Klanten (consument, zakelijk en producenten)	Klantenservice (dagelijks)	Klantreis
	Nieuwsbrieven (periodiek)	Dataprivacy
	Sociale media (dagelijks)	Bespaarcampagne
	Klanttevredenheidsonderzoek (periodiek)	Klanttevredenheid
	Website (continu te raadplegen)	Bereikbaarheid klantenservice
Medewerkers	Accountmanager (dagelijks)	Energiebespaaradvies
	Ondernemingsraad (periodiek)	Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie
	Greenshow (één keer per kwartaal)	Strategie
	Geïntegreerd jaarverslag (jaarlijks)	Wijziging organisatiestructuur
	Intranet (continu te raadplegen)	Week van de werkstress
	Personeelshandboek (continu te raadplegen)	Vitaliteitsweek
	Medewerkerstevredenheidsonderzoek (jaarlijks, periodiek geselecteerde onderwerpen)	Beloningsbeleid
		Nieuwe werkbalans
Energiecoöperaties	Webinar (jaarlijks)	Leiderschapsprogramma
	Nieuwsbrieven (periodiek)	Ontwikkelingen energiemarkt
	Jaarlijkse enquête (jaarlijks)	Nieuwe Energiewet
	Evenementen (periodiek)	
Aandeelhouders	Periodieke aandeelhoudersvergaderingen (periodiek)	Strategie
	Geïntegreerd jaarverslag (jaarlijks)	Performance
Partners ¹ en samenwerkingen	Overleg (periodiek)	Risico's en kansen
	Evenementen (periodiek)	Strategische samenwerking
	Geïntegreerd jaarverslag (jaarlijks)	Ontwikkelingen energiemarkt
Maatschappij	Overleg NGO's (periodiek)	Sociaal incassobeleid
	Overleg brancheverenigingen (periodiek)	Energiearmoede
Financiers	Geïntegreerd jaarverslag (jaarlijks)	Overheidsmaatregelen
	Overleg (periodiek)	Herfinanciering
Overheidsinstanties en lokale autoriteiten	Continue dialoog (periodiek)	Deelname CEO aan hoorzitting Tweede Kamer op 10 november (over hoge energieprijzen en prijsplafond)
	ACM afstemming (periodiek)	Overheidsmaatregelen
		Continuïteitsmemo ACM

1 Voor partners niet zijnde deelnemingen, zie hoofdstuk 5. Sociale fundament, paragraaf Onze partners voor de mijlpalen die we gezamenlijk bereikten in 2022.

2022 was voor de gehele energiesector een onrustig jaar. De hoge prijzen waren onhoudbaar en vroegen om snelle oplossingen. Greenchoice heeft veelal via werkgroepen in brancheverenigingen de stakeholders (zoals ministeries, Kamerleden en de pers) geïnformeerd over de werking van de sector. Ook hebben we meegedacht hoe zaken zoals bijvoorbeeld het prijsplafond voor consumenten en mkb'ers tijdig en goed ingericht konden worden in de systemen. Een voorbeeld van deze stakeholderdialoog is hoe onze algemeen directeur op 10 november 2022 in gesprek ging met Kamerleden in een hoorzitting over de hoge energieprijzen en de invoering van het prijsplafond.

Externe ontwikkelingen

2022 was opnieuw een jaar waarin marktomstandigheden grote impact hadden. Waar we in de tweede helft van 2021 al een forse stijging van de energieprijzen zagen, zorgde de oorlog in Oekraïne voor een energiecrisis en een hoge inflatie waardoor de prijzen een recordhoogte bereikten. In het begin van 2022 waren ook de effecten van corona nog merkbaar.

Daarnaast was 2022 op het gebied van klimaat een bijzonder jaar. Het jaar was recordzonnig en extreem droog in Nederland. In de winter van 2022 trokken vier stormen over ons land.

Het International Panel on Climate Change (IPCC) publiceerde in 2022 haar tweede en derde rapport over de effecten van, de aanpassing aan en de kwetsbaarheid voor klimaatverandering en mitigatie van klimaatverandering. Hieruit blijkt dat de komende jaren cruciaal zullen zijn in de haalbaarheid van de doelstelling om de opwarming van de aarde beperkt te houden tot 1,5 graden Celcius.

Klimaatakkoord en Europese ambities

In 2015 is het Klimaatakkoord van Parijs ondertekend: een internationaal verdrag om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graden Celcius en maximaal 2 graden Celcius. Op 14 juli 2021 presenteerde de Europese Commissie een nieuw maatregelenpakket onder de naam 'Fit For 55'. Dit pakket heeft als doel een reductie van de uitstoot van broeikasgassen met ten minste 55% te realiseren in 2030. Nederland heeft in het nieuwe Regeerakkoord de nationale doelstelling verhoogd naar 55% verlaging van CO₂-uitstoot in 2030. Uit de Klimaat- en Energieverkenning 2022, een jaarlijkse publicatie voorgeschreven door de Klimaatwet ter verantwoording van het Nederlandse klimaat- en energiebeleid, blijkt dat de geraamde reductie nog niet in de pas loopt met de gestelde doelstelling. Volgens het rapport daalt de broeikasgasuitstoot in Nederland naar verwachting met 39 tot 50 procent in 2030 ten opzichte van 1990.

Greenchoice is blij met deze klimaatambities en de monitoring van de nationale doelstellingen. Nu komt het aan op verwezenlijking. Daarom zetten wij ons des te meer in op ons geïntegreerde aanbod voor klanten om ze te helpen stappen te zetten.

Energie in tijden van crises

Na de invasie van Oekraïne door Rusland en de daaropvolgende geopolitieke spanningen ontstond veel onzekerheid op de energiemarkt, met name voor gas. Greenchoice deed al een aantal jaren uit principe geen zaken met het Russische Gazprom. Wij werden hier zodoende in eerste instantie niet direct door geraakt. Maar indirect kregen we wel te maken met de verdere stijging van de energieprijzen tot recordhoogte. De hoge inkooprijzen en onzekere marktsituatie zorgen voor een verhoogd risico bij een zeer koude winter. Daardoor zou gas voor veel meer geld dan de gemiddelde verkoopprijzen moeten worden bijgekocht. De grote onzekerheid zorgde er mede voor dat we geen contracten met een vaste prijs meer konden aanbieden aan consumenten. De maximale boetes voor het opzeggen van een contract waren bovendien vele malen lager dan de potentiële verliezen op een klant voor wie de energie tegen hoge prijzen moest worden ingekocht. Toezichthouder ACM heeft zich om deze reden voorgenomen een wijziging aan te brengen in het beleid met betrekking tot opzegvergoedingen.

De overheid kwam met crisismaatregelen: energietoeslag, verlaging van energielasting en btw en in november en december 2022 een algemene korting van € 190 voor klanten met een kleinverbruikaansluiting voor elektriciteit. Daarop volgde een prijsplafond voor 2023.

Sociaal-demografische ontwikkelingen

Er is ook een voordeel aan de hoge prijzen: de bereidheid van consumenten en bedrijven om te verduurzamen is groter dan ooit.

Er kwam in 2022 ook meer aandacht voor energiearmoede: huishoudens die als gevolg van de gestegen energierekening moeite hebben met rondkomen of hun rekeningen niet meer kunnen betalen. Er werd een Tijdelijk Noodfonds Energie opgericht. Bedrijven, waaronder Greenchoice, en de Nederlandse overheid dragen hieraan bij om huishoudens met betalingsproblemen te kunnen ondersteunen.

Economische en commerciële factoren

Greenchoice zet zich de komende jaren extra in om haar klanten te ondersteunen bij het isoleren en verduurzamen van hun woning. Het besparen van energie leidt niet alleen tot het verder voorkomen van klimaatverandering, het maakt consumenten ook minder kwetsbaar voor prijsstijgingen. Hetzelfde geldt overigens ook voor het Nederlandse bedrijfsleven. Energiebesparing loont ook steeds meer voor onze industrie en andere ondernemers. De vraag naar warmtepompen en zonnepanelen steeg het afgelopen jaar, maar aan de aanbodkant hadden we in 2022 last van leveringsproblemen voor onderdelen van zonnepanelen en warmtepompen. De lockdown in China door corona en een wereldwijd tekort aan componenten zoals printplaten en microchips leidden tot lange levertijden en vertraging van projecten.

Het voelt oneerlijk dat de prijs van groene stroom in tijden van hoge prijzen niet lager is dan die van fossiele stroom. Toch is dat in het huidige energiesysteem nog wel het geval. Er is maar één landelijk stroomnet in Nederland. Groene stroom en fossiele stroom gaan dus door elkaar het net in. Het aanbod van energie op het landelijk net en de vraag naar energie bepaalt wat de actuele marktprijs is, zonder dat daarbij rekening wordt gehouden met de herkomst of de manier van opwek.

De opwek door windmolens en zonnepanelen heeft steeds meer invloed op het totale aanbod en verlaagt de gemiddelde prijs. Voor iedereen, dus ook voor huishoudens en bedrijven die geen groen contract hebben. Op momenten dat er onvoldoende groene opwek is, zijn fossiele brandstoffen nodig om aan de vraag te voldoen en wordt de marktprijs bepaald op basis van deze hoge tarieven. Ook dat geldt weer voor iedereen, ongeacht het contract. De tariefstijging van groene stroom als gevolg van de gestegen prijs voor gas laten nog maar eens zien dat het belangrijk is dat klanten zelf groene stroom opwekken of producten afnemen zodat zij minder afhankelijk worden van de markt.

Technologische ontwikkelingen

De manier waarop we met energie omgaan verandert continu. Zo verwachten we in de komende jaren een flinke stijging in de vraag naar elektriciteit. Meer mensen gaan elektrisch rijden en steeds meer huizen worden elektrisch verwarmd. Daardoor staan netbeheerders voor een uitdaging. Zij houden het elektriciteitsnet op spanning door vraag en aanbod zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Regelbare gas- en kolencentrales worden uitgefaseerd, wind- en zonne-energie, die afhankelijk zijn van het weer, zien we toenemen. Daarmee stijgt de vraag naar energieopslag in batterijen in rap tempo. Energieopslag wordt steeds meer nodig in de periodes dat er even geen zon of minder

wind is. Daarom zetten we in op energieopslag door een strategische samenwerking met projectontwikkelaar Green Energy Storage B.V. Daarnaast is het timen van energieverbruik (groene stroom daadwerkelijk gebruiken als het waait en de zon schijnt) voor ons een belangrijke ontwikkeling, die in de toekomst steeds relevanter gaat worden. Vanzelfsprekend willen we deze oplossingen ook aan onze klanten bieden.

Toekomstverwachting

De grote en snelle prijsstijgingen van gas en elektriciteit op de groothandelsmarkt in 2022 leidden tot een enorme toename van inkoopkosten en risico's voor energiebedrijven. Met vertraging werkte dit door in de verkoopprijzen. Uiteindelijk kwamen veel consumenten en bedrijven in de problemen. De overheid greep in met de invoering van het prijsplafond, uitgevoerd door de energieleveranciers. Veel minder klanten switchten van leverancier. Omdat de opzegvergoedingen bij contractbreuk niet in verhouding stonden tot de risico's en kosten, stopten we met de werving van vaste contracten. De verwachting is dat in de loop van 2023, onder andere door de aanpassing van opzegvergoedingen, de markt weer wat ontdooit en wij weer actief nieuwe vaste contracten kunnen aanbieden.

Door de hoge prijzen zijn in de loop van 2022 klanten minder gas gaan gebruiken. Enerzijds was dit door aanpassing in gedrag (bijvoorbeeld de thermostaat structureel lager zetten) en anderzijds door het nemen van extra besparende maatregelen (zoals isolatie en kierdichting). Wanneer de prijzen weer lager worden in 2023, verwachten we dat een deel van de vraagafname door gedragsaanpassing weer teniet gedaan wordt. Maar de gasvraag per klant zal wel structureel lager liggen dan voor 2022, door de blijvende besparingsmaatregelen en de ervaringen die klanten hebben opgedaan met energiebesparing.

De relatief warme winters hebben de gasmarkt rustiger gekregen. Ondanks de verminderde aanvoer van Russisch gas bleven fysieke tekorten gelukkig uit. Maar de kans op een relatief koude winter is niet weg. Hier moeten wij en onze klanten op voorbereid blijven. We moeten ervoor zorgen dat we minder kwetsbaar zijn in dit scenario. Consumenten kunnen alsnog geconfronteerd worden door hoge prijzen, wanneer de winter van 2023/2024 wel koud wordt en het prijsplafond eind 2023 stopt.

Belangrijk is om met onze groene stroom op de juiste momenten voor voldoende aanbod te blijven zorgen, zodat we aan de vraag kunnen blijven voldoen. Hiervoor moeten we met alle pieken en dalen kunnen omgaan. Daarom blijven we investeren in extra opslag en regelbaar vermogen in productie. Een belangrijke stap in 2023 voor het flexibiliseren van de energievraag, is het inregelen en aanbieden van dynamische prijzen.

De huidige situatie zorgt ervoor dat mensen af willen van aardgas uit Rusland, dan wel compleet van het aardgas af willen. Met ons 'platform voor groene keuzes' in onze strategie sluiten we naadloos aan bij deze roep naar onafhankelijkheid. We willen praktische oplossingen ontwikkelen, waardoor verduurzaming vanaf het eerste moment loont. Hierin is het van belang dat iedereen de mogelijkheid moet krijgen om mee te doen in de energietransitie. In 2023 zullen we onze strategie verder uitbouwen. Werkzaamheden in 2022 waren veel intern gericht op IT en procesverbetering aan de achterkant. Daarnaast besteedden we onze tijd aan het inregelen van het prijsplafond, dat door de overheid is ingesteld. In 2023 zal zichtbaarder aan nieuwe partnerschappen en nieuwe proposities die bijdragen aan onafhankelijkheid worden gewerkt. Aan de hand van een Customer Data Platform kunnen we meer data gedreven aan de slag. Met de juiste data en inzichten komen we tot passende oplossingen voor iedere klant.

Schaarste van grondstoffen en halffabricaten blijft een belangrijk thema in 2023. Op de lange termijn vormt dat een mogelijke belemmering voor de energietransitie. In 2022 waren er vooral leveringsproblemen voor zonnepanelen en warmtepompen door de lockdown in China door corona en was er een wereldwijd tekort aan componenten zoals printplaten en microchips. De verwachting is dat in de loop van 2023 producenten weer aan de vraag kunnen voldoen, maar dan resteert nog een probleem: een tekort aan installateurs. Met de samenwerking en het verwerven van een minderheidsaandeel in totaalinstallateur Saman Groep B.V., eind 2022, hoopt Greenchoice hoogwaardige installatiecapaciteit in het hele land zeker te stellen. De investering in Saman Groep B.V. past in de strategie van Greenchoice om kwalitatieve partners aan zich te binden. Zo kunnen we nog beter inspelen op de sterk toegenomen vraag naar energiezuinige en meer duurzame oplossingen.

Daarnaast blijft de krapte op de arbeidsmarkt een aandachtspunt. Het aantrekken van talent zal een uitdaging blijven. Het is belangrijk om creatief te zijn en werkzaamheden goed te prioriteren, omdat vrijkomende plekken niet altijd snel gevuld zullen worden.

3. VISIE, STRATEGIE EN LANGETERMIJNDOELEN

De grote uitdaging van deze eeuw is om met onze samenleving binnen de grenzen van de draagkracht van de aarde te komen, op een sociaal rechtvaardige manier. Dit betekent onder andere dat de manier waarop we in Nederland energie produceren en gebruiken moet veranderen. Hoe we consumeren, hoe we met afval omgaan, hoe we dingen maken en ons vervoer moeten duurzamer. Greenchoice Groep wil de komende jaren een steeds actievere rol innemen om klanten duurzamere keuzes te laten maken. We richten ons niet alleen op klanten die hiermee al actief bezig zijn, maar ook op iedereen die een (eerste) stap wil zetten.

In dit hoofdstuk leggen we uit wat wij onder duurzaamheid verstaan. We lichten onze missie en visie toe en beschrijven welke materiële thema's wij en onze stakeholders relevant vinden voor Greenchoice. Daarna geven we een beschrijving van onze strategie en hoe wij bijdragen aan de Sustainable Development Goals. Afsluitend kijken we vooruit naar wat we de komende jaren willen bereiken.

Visie op duurzaamheid

In 1987 definieerde de Commissie Brundtland van de Verenigde Naties duurzaamheid als *"voldoen aan de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen."*

Nu, ruim 35 jaar later, staat deze definitie nog altijd overeind. In een duurzame samenleving zorgen we voor een goede levenskwaliteit voor zowel de huidige als de toekomstige generaties. Als we hier verder over doordenken, komen we tot de conclusie dat dit een samenhang van drie principes vereist: ecologische duurzaamheid, sociale rechtvaardigheid en economische vitaliteit. Die lichten we hieronder toe.

Ecologische duurzaamheid

Dit beginsel zorgt voor het evenwicht en de gezondheid van natuurlijke ecosystemen. Ecologische duurzaamheid gaat ook over het behoud van diversiteit en productiviteit voor toekomstige generaties. Natuurlijke hulpbronnen worden op zo'n manier beheerd, dat het milieu niet wordt geschaad, de biodiversiteit wordt beschermd en de ecologische processen die het leven ondersteunen kunnen worden voortgezet.

Hiervoor moeten we onder andere vervuiling terugdringen, soorten en natuurlijke habitats behouden of herstellen en de uitstoot van broeikasgassen fors verlagen om klimaatverandering en de gevolgen daarvan te verminderen. Met ecologische duurzaamheid streven we naar een harmonieuze relatie tussen menselijke activiteiten en de natuurlijke wereld, waar wij uiteindelijk zelf ook onderdeel van zijn.

Sociale rechtvaardigheid

Dit begrip gaat over de eerlijke en gelijke behandeling van alle individuen in de samenleving, ongeacht ras, etniciteit, geslacht, seksuele geaardheid, religie of andere persoonlijke kenmerken. Het gaat erom dat we een samenleving creëren waarin iedereen gelijke toegang heeft tot kansen, middelen en fundamentele mensenrechten, zoals onderwijs, gezondheidszorg en een fatsoenlijke levensstandaard. Als we sociale rechtvaardigheid nastreven, moeten we ook strijden tegen de problemen van ongelijkheid, zoals discriminatie en onderdrukking. Verder moeten we werk maken van een inclusieve samenleving waarin iedereen wordt gewaardeerd en een stem heeft.

Economische vitaliteit

Dit principe behelst het vermogen van een economie om zich aan te passen aan veranderende omstandigheden en zich voortdurend te ontwikkelen. Economisch vitaal betekent ook het vermogen om te herstellen van economische schokken en uitdagingen, maar ook de kracht om te innoveren en te transformeren als zich nieuwe economische trends en technologieën aandienen. In een vitale economie is er een sterk en flexibel bedrijfsleven, een goed opgeleide en bekwame beroepsbevolking en een ondersteunend overheidsbeleid dat investeringen, ondernemerschap en gezonde groei aanmoedigt. De economische groei is alleen gezond als die binnen de kaders van de andere twee duurzaamheidsprincipes valt. Groei kan ook kwalitatief zijn, in plaats van puur kwantitatief.

Het is belangrijk om te beseffen dat deze principes met elkaar samenhangen. Wanneer we duurzame oplossingen willen toepassen in de samenleving, moeten we dus kijken naar het complete systeem. Daarbij is het belangrijk om de complexiteit ervan te erkennen: duurzaamheid is niet makkelijk. Alleen in samenhang kunnen we bepalen of we aan een duurzame samenleving werken.

Visie en missie

Wij zien een wereld voor ons waarin consumenten en bedrijven niet meer actief hoeven te kiezen voor bijvoorbeeld groene stroom, vervoer zonder vervuilende uitstoot of natuurinclusief geteelde groente. Het is vanzelfsprekend geworden dat de producten die we kopen duurzaam zijn. Groene stroom wekken we samen op, dicht bij waar het wordt gebruikt. Het eigendom en de zeggenschap liggen grotendeels bij de lokale gemeenschap.

MISSIE

GROENE KEUZES WERKEN VOOR IEDEREEN

Wij helpen jou keuzes te maken die positief zijn voor zowel klimaat, mens als natuur. Greenchoice maakt duurzaam leven voor iedereen mogelijk. Wij bouwen aan een energietransitie die niet alleen voor iedereen is maar ook van iedereen.

Wat we bedoelen met 'groene keuzes werken voor iedereen'? Daarmee bedoelen we dat duurzame oplossingen letterlijk goed moeten werken in jouw leven, in jouw huis, binnen jouw financiële mogelijkheden en tegelijk ook iets moeten opleveren voor jou. Of je nu jong, oud, rijk bent of minder te besteden hebt. We willen drempels wegnemen en advies op maat geven om de juiste duurzame keuzes te kunnen maken en mogelijk te maken voor iedereen die dit wil.

Daarbij willen we ervoor zorgen dat de energietransitie voor en van iedereen is. Dat doen we door te stimuleren dat iedereen ook zelf (mede-)eigenaar wordt van zonnepanelen, participeert in een windmolenpark, of meedoet in een energiecoöperatie. Ook willen we producten ontwikkelen waarmee klanten eigenaar worden van een stuk duurzame opwek. Hierdoor wordt de energietransitie ook echt van ons allemaal. En niet van een handjevol grote bedrijven.

Materiële thema's

Om richting te geven aan onze strategie en aandachtsgebieden onderzoeken wij met input van stakeholders elke twee jaar welke onderwerpen relevant zijn om op te acteren. Dit worden materiële thema's genoemd. De materiële thema's voor 2022 zijn bepaald op basis van de materialiteitsanalyse 2021 en vormen de basis van onze strategie en onderwerpen die aan bod komen in dit verslag. Op volgorde van belangrijkheid (zie nadere uitwerking in Bijlage A – Over dit verslag) zijn dit de thema's zoals opgenomen in onderstaande tabel. Bij ieder thema staat per KPI wat we hebben gerealiseerd.

Een toelichting hierop vind je onder de gelijknamige hoofdstukken verderop in dit verslag, waar we rapporteren over onze resultaten op basis van de ESG-onderwerpen: Environmental, Social en Governance. Environmental lees je terug in hoofdstuk 4 Energie en planeet. Social in hoofdstuk 5 Sociale fundament en Governance is uitgewerkt in gelijknamig hoofdstuk 6. De materiële thema's zijn op basis van hun aard ondergebracht onder deze hoofdstukken. Daar vind je nadere toelichting over de onderwerpen, onze impact en onze doelstellingen.

Materieel thema	KPI's	2022	2021
Energietransitie voor en van iedereen Toegang tot betaalbare groene stroom voor en van iedereen. We doen dit door ons te ontwikkelen van energieleverancier tot platform voor groene keuzes. Dit betekent het stimuleren van lokale energieopwek, particulieren en coöperaties ondersteunen zelf energie op te wekken (bijv. door zonnepanelen te installeren of te verhuren) en iedereen op een betaalbare manier mee te laten profiteren van de energietransitie.	Aantal opwekprojecten via coöperaties en VvE's	377	343
	Aantal klanten die energie terugleveren	205.020	185.567
Financieel gezond bedrijf blijven Om ook in de toekomst betaalbare groene stroom en bosgecompenseerd gas voor iedereen te leveren en te kunnen blijven investeren in groene stroom en bosprojecten, is het belangrijk om competitief en financieel gezond te zijn.	EBITDA (miljoen €)	106,9	66,8
	Netto resultaat (miljoen €)	58,2	28,6
Klimaatimpact verlagen Als ambassadeur voor hernieuwbare, groene stroom en bosgecompenseerd gas voegen we de daad bij het woord door onze eigen CO ₂ footprint (en ook de footprint van onze klanten) zo klein mogelijk te houden en netto zelfs een positieve bijdrage te leveren. Hierbij willen we stimuleren dat klanten een positieve houding krijgen ten opzichte van maatregelen die klimaatverandering tegengaan.	Percentage van totaal verkocht volume aardgas gecombineerd met bosprojecten en Gold Standard ¹ projecten	100%	100%
	Gemiddeld standaard jaarverbruik (SJV) gas per aansluiting B2C	1.275	1.390
	Carbon footprint scope 1 en 2 (ton CO ₂)	344	463
Altijd groene stroom Het is ons doel het aandeel van groene stroom in de Nederlandse energiemix te vergroten naar 'altijd groen', 365 dagen per jaar en 24 uur per dag. Dit doen we door meer hernieuwbare stroom op te wekken, meer mensen de overstap van grijze naar groene stroom te laten maken en in energieopslag te investeren.	Geïnstalleerd vermogen KiesZon (MWp)	65	114
	Totaal regelbaar vermogen (MWp)	428	205
Natuur versterken Wij zijn ons bewust van de impact die onze bedrijfsactiviteiten kunnen hebben op de natuur. Daarom houden we rekening met de impact van onze operaties op de omgeving en versterken de natuur en biodiversiteit. Dit doen we lokaal en wereldwijd onder andere door te investeren in bos, wetlands en duurzame landbouw.	Totaal geïnvesteerd in natuurlijk gebied (x € 1.000)	1.948	1.013
	Oppervlakte bos beschermd en hersteld (ha)	327.165	1.121.858
Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie ²	Vrouwelijke medewerkers in het leiderschapsteam (%)	42,9%	-

- 1 Gold Standard is een keurmerk opgezet door onder andere het Wereld Natuurfonds (WWF) voor projecten die zorgen voor duurzame ontwikkeling van een bepaald gebied en die als doel hebben CO2-uitstoot te verminderen.
- 2 Het thema diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie volgt niet uit de materialiteitsanalyse 2021. Omdat we in 2022 specifiek aandacht hebben besteed aan dit onderwerp en de KPI Vrouwelijke medewerkers in het leiderschapsteam (%) in scope is voor de assurance-werkzaamheden van de onafhankelijke accountant is deze KPI toegevoegd aan de tabel in aanvulling op de ontwerpen uit de materialiteitsanalyse.

Aan de hand van onze resultaten evalueren we jaarlijks onze managementaanpak van de verschillende materiële onderwerpen. Dit doen wij aan de hand van onze eigen prestatie-indicatoren (KPI's). We kijken periodiek, maar minimaal één keer per jaar met de interne betrokkenen en de directie naar de KPI's ten opzichte van de streefwaarden en de prestaties van vorig jaar. Waar nodig doen we aanpassingen in de aanpak als dat volgt uit de evaluatie om de uitkomsten voor het volgende jaar te verbeteren.

Er zijn nog geen langetermijndoelen bepaald voor de prestatie-indicatoren behorend bij de materiële onderwerpen. In 2023 zullen we opnieuw een materialiteitsanalyse uitvoeren. Op basis van deze uitkomsten actualiseren we onze strategie en zullen we langetermijndoelen formuleren vanaf 2024 en verder. Meer uitleg over het bepalen van de materiële onderwerpen en een toelichting over onze verslaggevingsambities voor komende jaren vind je in Bijlage A.

Bijdrage aan Sustainable Development Goals

In 2015 heeft Nederland zich samen met 194 andere landen gecommitteerd aan de wereldwijde duurzame ontwikkelingsdoelen: de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. Een ambitieuze ontwikkelingsagenda tot 2030, met zeventien globale doelstellingen. De SDG's worden veelvuldig gebruikt om de prestaties van overheden, organisaties, bedrijven en burgers ten aanzien van deze ontwikkelingsdoelen te monitoren en te beoordelen.

Door waarde te creëren voor onze stakeholders dragen we bij aan de SDG's. We hebben vijf SDG's (SDG 7, 11, 13, 15 en 17) geïdentificeerd als meest relevant voor Greenchoice. Wij geloven dat we met onze kernprocessen en -activiteiten het meest bijdragen aan deze doelen.

SDG 7 Betaalbare en duurzame energie

Greenchoice produceert en levert duurzame stroom en gas gecombineerd met bosprojecten aan klanten en geeft hen tips over energiebesparing. Om verduurzaming en besparing te versnellen, bieden we slimme en betaalbare producten aan. Wij leveren hierin een extra bijdrage door de lancering van onze nieuwe strategie 'Platform voor groene keuzes'. Het beoogde platform zal een plek zijn waar we onze klanten bij de hand nemen om de volgende stap te zetten op het gebied van verduurzaming. We maken duidelijk wat die stap is en zorgen dat die gemakkelijk te zetten is.

SDG 11 Duurzame steden en gemeenschappen

Energie wordt steeds meer 'om de hoek' opgewekt door lokale projecten. Wij ondersteunen deze lokale energieopwekkers en energiecoöperaties met onze kennis en middelen. Zo maken we energie van en vóór iedereen.

SDG 13 Klimaatactie

Onze eigen investeringen in duurzame stroom en die van onze klanten, zorgen voor een snellere transitie naar een CO₂-arme samenleving. Met onze bosprojecten dragen we niet alleen bij aan klimaatmitigatie door het tegengaan van ontbossingen en extra CO₂-opslag door aanplant, maar dragen we ook bij aan klimaatadaptatie. We werken hard tegen landdegradatie en stimuleren duurzame vormen van landbouw, zoals voedselbossen.

SDG 15 Leven op het land

Door de bosprojecten financieel te ondersteunen, dragen we bij aan het behoud van biodiversiteit en beschermde diersoorten in bijvoorbeeld het Amazonegebied.

SDG 17 Samenwerking voor de SDG's

Samenwerken met lokale energieopwekkers, energiecoöperaties en onze partners is belangrijk voor ons. Naast dat we onze stakeholders meenemen in het vaststellen van onze materiële onderwerpen, hebben we door het jaar heen meerdere contactpunten waar we onze samenwerking en impact op brede maatschappelijke thema's bespreken. Dat is de manier waarop wij de energietransitie willen versnellen.

Strategie

Het is onze missie om te zorgen dat de energietransitie voor en van iedereen is en we willen drempels wegnemen om de juiste duurzame keuzes te kunnen maken, en te helpen realiseren, voor iedereen die dit wil. Daarom hebben wij als strategie om:

- Als energieleverancier te focussen op de decentrale energietransitie en mogelijk te maken dat onze klanten en omwonenden kunnen participeren bij projecten.
- Voortdurend stappen te zetten om het energiesysteem op ieder moment van de dag te voorzien van 100% groene stroom ('Altijd Groen' noemen wij dat), zodat Nederland steeds minder afhankelijk wordt van fossiele brandstoffen.
- Ons te ontwikkelen naar een platform voor groene keuzes. Hiermee willen we onze klanten veel breder gaan helpen met verduurzamen dan alleen met het leveren van groene stroom en aardgas in combinatie met bosprojecten en het realiseren van zonneprojecten.

Deze drie pijlers onder onze strategie lichten we hieronder toe.

Decentrale energietransitie en participatie

Natuurlijk vinden we dat grote windparken op zee nodig zijn. Voor onszelf zien we echter een belangrijke rol weggelegd in het stimuleren van de decentrale energietransitie. Hierin is de energieproductie verspreid, dicht bij de gebruiker en grotendeels in eigendom van de gemeenschap. Dit vinden wij belangrijk voor een duurzaam energiesysteem en wel om de volgende redenen.

- De afhankelijkheid van enkele grote energiebronnen vermindert, waardoor het energiesysteem beter tegen uitval van productie kan.
- Lokale gemeenschappen hebben meer zeggenschap over hun eigen energievoorziening.
- Door eigen productie zijn eindgebruikers beter beschermd tegen prijsschokken in de energiemarkt. Daardoor kan energiearmoede verminderen.
- De decentrale energietransitie kan meer lokale banen opleveren.
- Het bewustzijn en de inventiviteit met betrekking tot het eigen energieverbruik wordt groter bij eindgebruikers.

Altijd Groen

Om te zorgen dat het energiesysteem op ieder moment van de dag volledig kan worden voorzien van groene stroom (Altijd Groen), is er ook genoeg groene stroom nodig als de zon niet schijnt en het weinig waait. Om Altijd Groen te bereiken, zijn vier stappen nodig:

1. energie besparen;
2. genoeg groene stroom opwekken;
3. energievraag verschuiven naar tijdstippen met genoeg aanbod;
4. opslaan van energie bij genoeg aanbod, voor periodes met weinig aanbod.

Pas als er genoeg is geïnvesteerd in deze vier stappen binnen het energiesysteem, hebben we fossiele energie overbodig gemaakt. Daarom ontplooiën we activiteiten en ontwikkelen we diensten voor elk onderdeel van Altijd Groen.

Platform voor groene keuzes

We zien een ontwikkeling voor ons, waarin we van een energieleverancier en ontwikkelaar van zonneprojecten toegroeien naar een breder platform voor groene keuzes. Hiermee gaan we klanten helpen bij het maken van individuele duurzame keuzes. Dat doen we op basis van data. Zo nemen we belemmeringen weg voor consumenten en bedrijven die een stap willen zetten naar een duurzame toekomst. We willen ervoor zorgen dat klanten ook financieel kunnen profiteren van de energietransitie. In de komende jaren bouwen we aan een platform dat dient als een ecosysteem voor het realiseren van een meer duurzame energievoorziening door in samenwerking met partners aan oplossingen te werken en die aan te bieden.

Materieel thema: Financieel gezond bedrijf blijven

We willen in de toekomst betaalbare groene stroom en bosgecompenseerd gas blijven leveren aan iedereen. Daarom blijven we investeren in duurzaam opgewekte stroom en bosprojecten. Daarvoor is het belangrijk om competitief en financieel gezond te zijn. Een financieel gezonde situatie vormt een goede basis voor het verbreden van ons aanbod via het platform dat we ontwikkelen.

Resultaten 2022

Het jaar 2022 is financieel met een sterk resultaat afgesloten. Ondanks de risicovolle marktsituatie, onder andere als gevolg van de energiecrisis en hoge inflatie, is de opgaande trend van het resultaat verder doorgezet.

KPI's	2022	2021
EBITDA (miljoen €)	106,9	66,8
Netto resultaat (miljoen €)	58,2	28,6

We hebben tijdig kunnen inspelen op de gewijzigde marktomstandigheden. Daarnaast heeft de inzet van onze flexibele capaciteit (zoals onze gasberging, batterijopslag mogelijkheid en regelbaar vermogen) positief bijgedragen aan het resultaat van 2022. Door de gestegen marktprijzen in combinatie met lagere afnamevolumes, beperkte wijzigingen in onze klantportfolio en verkoop van gerealiseerde zonneprojecten, hebben we het financiële resultaat zien groeien. Het uitblijven van een koude winter heeft erin geresulteerd dat we overtollig gas hebben terugverkocht op de handelsmarkt tegen hogere spotprijzen dan waarvoor was ingekocht. Per saldo heeft dit geresulteerd in een stijging van de brutomarge met € 53,6 miljoen naar circa € 189,2 miljoen (40%). De netto-omzet is met bijna € 477 miljoen tot ruim € 1,04 miljard (84%) gestegen. Reden hiervan betreft de gestegen verkoopprijzen voor elektra en gas. Ondanks het hogere absolute resultaat is de procentuele marge als gevolg van de gestegen inkoopkosten behoorlijk afgenomen: van 24% naar 18%. Het netto resultaat bedraagt 6% van de totale omzet en is in lijn met vorig jaar (5%).

We zijn, ondanks de moeilijke marktomstandigheden, in staat geweest onze klantportfolio relatief stabiel te houden: we gingen van circa 620.000 klanten eind 2021 naar 590.000 klanten eind 2022. Tegenover de positieve absolute margeontwikkeling staan relatief hoge kosten als gevolg de marktsituatie. De bedrijfslasten (exclusief kosten van grond- en hulpstoffen) zijn toegenomen met € 9,6 miljoen ten opzichte van 2021 (+10%). Door krapte op de arbeidsmarkt moeten veel vacatures tijdelijk worden ingevuld. Daarnaast ging de implementatie van de overheidsmaatregelen en het helpen van klanten met beantwoording van hun vragen over hun situatie gepaard met uitbreiding van capaciteit en aanpassingen van onze IT systemen. De energiecrisis vergroot de problematiek rondom energiearmoede, waardoor we een financiële bijdrage hebben geleverd ter ondersteuning van hulpbehoevende klanten. Enerzijds kochten we bespaarproducten die we gratis

weggaven aan klanten als onderdeel van onze bespaarcampagne. Anderzijds deden we een bijdrage aan het Noodfonds. De totale stijging van de personeelskosten bedraagt € 8,4 miljoen. De afschrijvingskosten (inclusief overige waardeveranderingen van activa) zijn gedaald met € 3,6 miljoen, de overige bedrijfskosten zijn ten opzichte van 2021 gestegen met € 4,9 miljoen.

De rentelasten en soortgelijke kosten zijn € 0,3 miljoen toegenomen ten opzichte van 2021. Enerzijds als gevolg van aanvullende kosten voor het afsluiten van nieuwe financiering. Anderzijds door hogere rentekosten voor cash collaterals.

Ten aanzien van onze zonactiviteiten, bij onze 100% dochter International Solar B.V. (KiesZon), was 2022 een tegenvallend jaar. Het aantal gerealiseerde zakelijke installaties daalde ten opzichte van 2021 als gevolg van de marktomstandigheden. De installatie van consumentenproducten bleef, ondanks de grote vraag, achter door beperkte beschikbaarheid van installatiecapaciteit en beperkte beschikbaarheid van materialen. De prijzen en beschikbaarheid van materialen zijn richting jaareinde gestabiliseerd. Daarnaast zijn we een strategische samenwerking gestart met Saman Groep B.V. om onze installatiecapaciteit uit te breiden.

Balans en financiële positie

Eind 2022 heeft Greenchoice een solvabiliteit - gedefinieerd als de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (excl. ontvangen cash collaterals) van 29,2% (2021: 26,3%). Het netto werkkapitaal inclusief liquide middelen bedraagt € 89,7 miljoen (2021: € 50,2 miljoen). Het balanstotaal is gestegen met € 11 miljoen naar € 655,3 miljoen.

Financiering

Het afgelopen jaar voerden we periodiek gesprekken met bestaande en nieuwe financiers over de ontwikkelingen in de energiemarkt en wat de ontwikkelingen betekenen voor Greenchoice. Dit resulteerde in een succesvolle herfinanciering eind december 2022. Greenchoice is een herfinanciering overeengekomen voor de komende drie jaar met ING Bank N.V., Coöperatieve Rabobank U.A., ABN AMRO Bank N.V. en Zurich Insurance plc Netherlands branch. De financiering kan eind 2023 en eind 2024 tweemaal met een jaar worden verlengd tot en met 2026 en 2027. Daarmee loopt de financiering maximaal vijf jaar. De financiering bedraagt € 185 miljoen, bestaande uit € 65 miljoen aan garantiefaciliteiten en € 120 miljoen aan kredietfaciliteiten. De kredietfaciliteiten bestaat uit een vaste faciliteit en seizoensfaciliteit, waarbij de vaste faciliteit jaarlijks met € 5 miljoen wordt verlaagd.

De directie van Greenchoice verwacht voor 2023 en verder dat de nieuw overeengekomen krediet- en garantielijnen voldoende zijn voor de financieringsbehoefte vanaf 2023. In het bepalen van onze financieringsbehoefte houden we rekening met verschillende scenario's en stresstesten, waaronder koud weer en de ontwikkeling van marktprijzen van gas en elektra.

Diversificatie en het platform voor groene keuzes

We behalen onze resultaten door ons aanbod als zonnestroomproducent, door de realisatie van zonnestroominstallaties en door het leveren van groene stroom en bosgecompenseerd gas. We stimuleren klanten actief om energie te besparen en van het gas af te stappen. Daarom moeten we op zoek naar alternatieve inkomstenbronnen om ook in de toekomst financieel gezond te blijven. Met de ontwikkeling van het platform voor groene keuzes geven we hier invulling aan.

De solide resultaten van 2022 vormen een goede basis om in 2023 de juiste stappen te zetten in de verdere uitvoering van de strategie. In 2022 investeerden we in de ontwikkeling van het platform. Hiermee hebben we het technisch fundament gelegd voor de verdere integratie van ons producten- en dienstenaanbod binnen het IT-systeem van Greenchoice Groep. We hebben al een centrale administratie voor aanvragen van zonnepanelen en laadpassen. In 2023 kunnen we aan de hand van deze administratie data-gedreven advies geven aan onze klanten. Het fundament stelt ons in staat om in 2023 meerdere producten en diensten op dezelfde wijze te integreren. De centrale administratie kunnen we verder uitbouwen. Tot slot hebben we een start gemaakt met de governance van de digitale klantbeleving en contentbeheer, zodat we in 2023 uniforme kwaliteit kunnen garanderen voor onze digitale applicaties.

4. ENERGIE EN PLANEET

Het liefst willen we natuurlijk positieve impact maken. Iedere dag werken we aan het verkleinen van onze milieu-impact. Dat doen we door groene stroom te leveren, door samen met klanten groene stroom op te wekken en door energie slim op te slaan voor de momenten dat we die nodig hebben. Ook stimuleren we onze klanten om duurzame keuzes te maken. En we investeren in de natuur en de biodiversiteit.

Materieel thema: Klimaatimpact verlagen

Bij Greenchoice helpen we onze klanten om energie te besparen en we willen met onze strategie ‘platform voor groene keuzes’ klanten helpen om stap voor stap minder impact op het klimaat te maken. We vragen onze klanten groene keuzes te maken, maar we kijken natuurlijk ook naar onszelf. We sturen op het terugdringen van onze CO₂-uitstoot en investeren in CO₂-impact met bosprojecten en Gold Standard projecten¹. Zoals je kunt lezen in de volgende tabel hebben we onze CO₂-uitstoot verlaagd, daalt het gasverbruik van onze consumentenklanten en hebben wij in 2022 wederom al het gas dat we verkocht hebben gecombineerd met investeringen in bosprojecten en Gold Standard Projecten. In dit hoofdstuk vertellen we je graag hoe we dit bereikt hebben en wat we nog meer gaan doen.

KPI's	2022	2021
Percentage van totaal verkocht volume aardgas gecombineerd met bosprojecten en Gold Standard projecten	100%	100%
Gemiddeld standaard jaarverbruik (SJV) gas per aansluiting B2C	1.275	1.390
Carbon footprint scope 1 en 2 (ton CO ₂)	344	463

1 Gold Standard is een keurmerk opgezet door onder andere het Wereld Natuurfonds (WWF) voor projecten die zorgen voor duurzame ontwikkeling van een bepaald gebied en die als doel hebben CO₂-uitstoot te verminderen.

CO₂-impact Greenchoice Groep

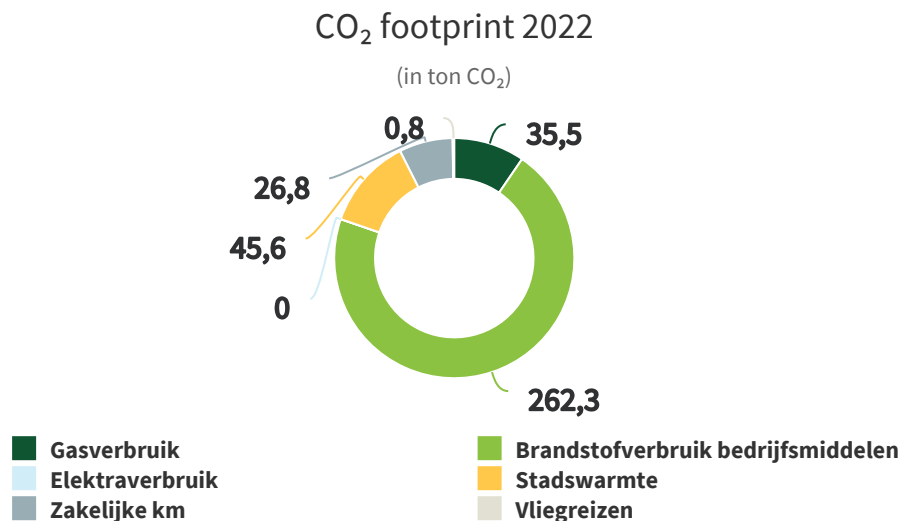
We gebruiken de CO₂-Prestatieladder om onze CO₂-footprint in kaart te brengen. We zijn gecertificeerd op CO₂-Prestatieladder niveau 3. Dit betekent dat we voor onze eigen organisatie en projecten een CO₂-managementsysteem hebben. Dit wordt jaarlijks getoetst op ambities, reductie en continue verbetering. We streven ernaar om in 2024 66% minder CO₂ uit te stoten ten opzichte van 2018. Dit geldt voor scope 1, 2 en zakelijk reizen. Het jaar 2018 is als referentiejaar gekozen omdat we voor dit jaar de eerste volledige inventarisatie van onze emissies hebben gemaakt. Deze basis omvat ook al de activiteiten en daarmee CO₂-emissies van KiesZon en Qurrent Nederland B.V. In het referentiejaar was de totale CO₂-uitstoot 444 ton, waarvan 194 ton in scope 1 en 250 ton in scope 2.

We onderscheiden de volgende scopes:

Emissie scope 1, 2 en 3 verslagjaar		2022	2021
Scope 1	Directe CO ₂ -uitstoot, die wordt veroorzaakt door eigen bronnen binnen onze organisatie.	298 ton	410 ton
Scope 2	Indirecte uitstoot van CO ₂ door de opwekking van zelf gekochte en intern verbruikte energie.	46 ton	53 ton
Scope 3	Indirecte uitstoot van CO ₂ , veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten van een andere organisatie. Dit is de uitstoot door bronnen niet in het bezit van Greenchoice en waar we ook geen directe invloed op kunnen uitoefenen. Denk bijvoorbeeld aan ingekochte materialen en uitbestede werkzaamheden.	Wordt vanaf 2023 in kaart gebracht	

Twee keer per jaar maken we onze CO₂-footprint inzichtelijk voor scope 1, 2 en zakelijk reizen. Vanaf 2023 gaan we ook de emissies voor scope 3 in kaart brengen. Uit een eerste analyse van de uitstoot voor scope 3 in het jaar 2021 bleek dat veruit het grootste aandeel van de uitstoot voor scope 3 wordt veroorzaakt door het gebruik van het verkochte aardgas (89%). De inschatting van de totale scope 3 footprint was circa 1,8 miljoen ton CO₂ in 2021.

Zoals weergegeven in onderstaande grafiek was onze totale CO₂-uitstoot voor scope 1, 2 en zakelijk reizen in 2022 371 ton (2021 493 ton). Dat is 25% lager dan vorig jaar.

We stimuleren onze medewerkers om de auto te laten staan. Dat doen we door een OV-businesscard gratis beschikbaar te stellen en alleen bij hoge uitzondering parkeerruimte vrij te geven. Het kantoor van Greenchoice in Rotterdam is dichtbij het Centraal Station en dus goed te bereiken met openbaar vervoer. Daarnaast zijn elektrische deelauto's beschikbaar.

De CO₂-uitstoot voor scope 3 hebben we in 2022 nog niet volledig in kaart gebracht. We volgen wel alvast de ontwikkeling van het gasverbruik van de klantgroep consumenten, omdat dit veruit het grootste deel uitmaakt van onze scope 3 footprint.

We zien verder een dalende trend in het standaard jaarverbruik van de klantgroep consumenten. Als gevolg van de prijsstijgingen en bespaarcampagnes van de overheid en onszelf, gaan klanten bewuster om met hun energieverbruik. We verwachten dat de dalende trend doorzet door het aanhoudend hoge prijsniveau en het bewustzijn dat is gecreëerd. Anderzijds verwachten we, als de prijzen voor energie gaan dalen, dat een deel van de vraagafname teniet wordt gedaan. Door de besparende maatregelen die door klanten zijn genomen, zoals isolatie, en het gegroeide bewustzijn blijft het verbruik structureel lager dan vóór de energiecrisis. Met het platform voor groene keuzes dat we ontwikkelen, waarbij we meer producten gaan aanbieden die leiden tot energiebesparing bij klanten, zetten we ons in om het verbruik van klanten nog verder terug te dringen.

Klimaatimpact gas

Omdat onze klanten niet allemaal direct van het aardgas af kunnen, investeren we in de tussentijd in het beschermen van bestaande bossen, het herstellen van beschadigde natuur en het aanplanten van nieuw bos. Daarom noemen we dit gas ‘bosgecompenseerd gas’. Bomen nemen tijdens hun groei CO₂ op uit de atmosfeer, slaan het op in de stam, takken, wortels, bladeren, en uiteindelijk ook in de grond. Deze natuurlijke CO₂-opslag van bosesystemen is cruciaal in de mondiale aanpak van klimaatverandering.

We dragen bij aan bos- en natuurprojecten in Nederland en in het buitenland. Voor elke geleverde kubieke meter aardgas leggen we geld opzij. Bij elkaar levert dat een aanzienlijk budget op, waarmee we evenveel CO₂-impact financieren als de CO₂-footprint van het geleverde aardgas (in 2022 ruim € 1,6 miljoen). Om deze footprint te berekenen, hielden we in 2022 2,085 kg CO₂ /m³ (2021 1,884 kg CO₂/m³) gas aan als emissiefactor. Van de projecten waarin wij investeren, laten we (door partijen zoals Face the Future) berekenen wat de verwachte CO₂-impact is, volgens methodes die zijn goedgekeurd door het Verified Carbon Standard (VCS) Program. Hierbij kiezen we ervoor de CO₂-impact al te kunnen claimen in het jaar dat we de financiële verplichting aangaan met de partij die het project gaat uitvoeren. Dit is anders dan CO₂-compensatie waarbij alleen al gerealiseerde impact gebruikt mag worden. In 2022 hebben we een CO₂-impact in door ons gecommitteerde natuurprojecten ter grootte van 100% van de CO₂-footprint van het verkochte gas afgeboekt (2021: 100%). We hebben evenveel CO₂-impact afgeboekt uit het Kibale aanplantproject (Oeganda) als onze CO₂-emissies voor scope 1, 2 en zakelijk reizen. Lees meer over de impact die we maken op de natuur en ons beleid rondom boscompensatie in hoofdstuk Materieel thema: Natuur versterken.

Ondanks het feit dat ons geleverde gas bosgecompenseerd is, blijft het aardgas. En dus belastend voor het milieu. Naast CO₂-uitstoot heeft het gasverbruik ook andere negatieve effecten, zoals uitstoot van stikstof. We compenseren met bos dan ook niet alle milieu-impact van aardgas. Daarom blijven we ons inzetten om het verbruik van aardgas verder te reduceren. Samen met Stichting Het Zuid-Hollands Landschap werken we bijvoorbeeld aan een project om de effecten van hoge stikstofuitstoot tegen te gaan.

Kritiek op bosprojecten

Het afgelopen jaar zijn in de media enkele kritische berichten verschenen over bosprojecten en CO₂-certificaten van het klimaatadviesbureau South Pole, in het bijzonder het Kariba-project in Zimbabwe. In de berichten wordt gesuggereerd dat het Kariba-project in werkelijkheid minder CO₂-impact en financiële impact voor de lokale bevolking zou hebben dan aanvankelijk was toegezegd aan de kopers van CO₂-certificaten.

Ook Greenchoice heeft in het verleden CO₂-certificaten uit het Kariba-bosproject aangekocht via South Pole. Hoewel dat alweer enkele jaren geleden is, gaat de huidige kritiek ons uiteraard aan het hart. Wij zijn dan ook in gesprek getreden met South Pole en hebben een eigen onderzoek gestart. Op basis van de inzichten uit het onderzoek zullen we eventuele vervolgstappen bepalen. Vooralsnog is niet gebleken dat bij de uitgifte van CO₂-certificaten de toepasselijke regels van de Verified Carbon Standard (VCS) niet zijn nageleefd.

Sinds 2020 ligt onze focus overigens op direct investeren in nieuwe bos- en natuurprojecten met impact op klimaat, biodiversiteit en lokale bevolkingen en niet op de aankoop van CO₂ certificaten. Op onze website staat een overzicht van de projecten waaraan Greenchoice een bijdrage levert.

Biogas

Naast bosgecompenseerd aardgas leveren we in beperkte mate biogas. Door de marktsituatie in 2022 zijn de grondstofprijzen fors gestegen. Dit heeft geleid tot faillissementen bij een aantal producenten van biogas. De productiekosten werden voor deze producenten te hoog. Doordat de energie die we hadden ingekocht bij deze producenten niet langer werd geleverd, moesten we deze alsnog inkopen tegen een marktprijs die op dat moment veel hoger was. Als gevolg hiervan hebben we een aanvullend beleid opgesteld voor deze specifieke groep producenten waardoor onder andere de kredietwaardigheidscheck scherper wordt uitgevoerd. We continueren op die manier de inkoop en levering van biogas.

In 2022 zijn we daarnaast nieuwe projecten gestart. Zo begonnen we met het Waterschap De Dommel aan een project voor slibvergisting. Wij zijn van mening dat biomassa als grondstof moet gaan dienen, niet als energiebron. Er is echter op dit moment te weinig capaciteit om biomassa om te zetten naar een bruikbare grondstof. We vinden het dan beter om de energie te benutten dan dat de biomassa methaan uitstoot. Zo benutten we de transitiefase tot er uiteindelijk voldoende verwerkingscapaciteit is om biomassa uit te splitsen en de grondstoffen te kunnen gebruiken als bouwstenen.

Klimaatimpact van onze klanten

We helpen onze klanten energie te besparen en creëren bewustzijn door inzicht te bieden in verbruik.

Energie die je niet nodig hebt, hoef je ook niet op te wekken. Energie besparen is gedragsverandering en daar is bewustzijn voor nodig. Daarom bieden we onze klanten via verschillende kanalen inzicht in hun verbruik en geven we tips om te besparen op zogenoemde ‘energieslurpers’. Bijvoorbeeld door gloeilampen te vervangen door LED lampen of door korter te douchen en kouder te wassen. We mailen elke klant maandelijks het Verbruiks- en Kostenoverzicht (VKO). Zo blijven ze op de hoogte van hun energieverbruik.

In oktober 2022 is Greenchoice gestart met de ontwikkeling van de Bespaarhulp. Deze gratis tool is in 2023 live gegaan en helpt consumenten en klanten om energie te besparen. Op basis van een vragenlijst geeft de tool bespaaropties die zijn afgestemd op de persoonlijke situatie en behoefte van de gebruiker.

Verder ontwikkelden we de Subsidiehulp. Met deze hulp kunnen woningeigenaren, consumenten aangesloten bij een Vereniging van Eigenaren en ook huurders ontdekken welke subsidies er beschikbaar zijn voor het verduurzamen van hun woning, zowel in hun gemeente als op landelijk niveau.

In onze marketingcampagnes besteedden we aandacht aan besparen. Begin 2022 riepen we klanten op om tijdens de laatste wintermaand te besparen op hun energieverbruik. Dat deden we door bespaartips te delen, inzicht in het energieverbruik te geven en duurzame producten aan te bieden. In het najaar van 2022 hielden we een bespaarcampagne. In deze campagne hielpen we klanten met het voeren van de regie over hun energierekening. Specifieke aandacht hadden we voor het tegengaan van energiearmoede en het aanmoedigen van verduurzaming. Via een speciaal programma konden klanten gratis of tegen een gereduceerd tarief energiebesparende producten aanschaffen. We hebben hiermee ruim 6.500 bespaarproducten gratis verstrekt. In totaal deden ruim 42.000 klanten mee. De campagne loopt nog verder door in 2023.

Samen met Natuur & Milieu zijn we de Vochtig en Tochtig campagne gestart. Maar liefst 80.000 uitwonende studenten wonen in een huis met enkelglas. Om het proces van verduurzaming van deze huurwoningen te versnellen, hebben we studenten gevraagd om hun ‘vochtig en tochtig’ verhalen met ons te delen. Hiermee hopen we dat het onderwerp op de politieke agenda komt en kunnen we onze doelstelling ‘verbod op enkelglas’ versneld realiseren.

Materieel thema: Altijd groene stroom

Greenchoice levert al vanaf de oprichting in 2001 100% groene stroom. Om de energietransitie naar een volledig duurzaam systeem te realiseren, is het leveren van groene stroom en bosgecompenseerd gas niet voldoende. Voor de transitie is nodig dat groene stroom altijd en overal beschikbaar is. Daarom stimuleren we lokale hernieuwbare energie opwek, overtuigen we mensen over te stappen naar groene stroom en investeren we in de timing en opslag van energie. Dit laatste noemen we ook wel ons regelbaar vermogen. Hieronder vertellen we wat we voor elk van de drie aspecten hebben gedaan in 2022 en geven we toelichting bij de behaalde resultaten zoals opgenomen in onderstaande tabel.

KPI's	2022	2021
Geïnstalleerd vermogen KiesZon (MWp)	65	114
Totaal regelbaar vermogen (MWp)	428	205

Opwek

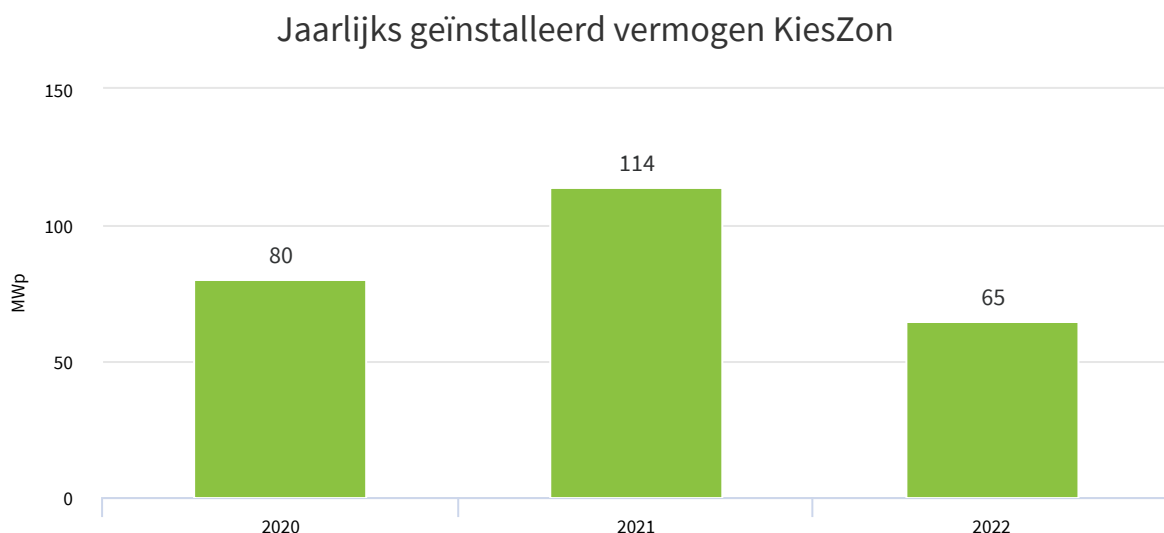
Ons doel was om begin 2025 100% van de geleverde energie direct in te kopen bij producenten en dus geen losse Garanties van Oorsprong (GvO's) meer te kopen. Onder producenten verstaan we energieproducenten, klanten die groene stroom opwekken en energiecoöperaties en VvE's. Afgelopen jaar is het ons al gelukt deze doelstelling ruimschoots te behalen. Het verschil tussen de ingekochte productie en de levering aan onze klanten hebben we verkocht op de markt.

Investeringen in duurzame stroom komen makkelijker tot stand wanneer er partijen zijn die (lange termijn) contracten aangaan met de producenten van de groene stroom. We onderscheiden ons van andere energieleveranciers door ook contracten aan te gaan met relatief kleine en middelgrote wind- en zonneparken. Naast de energie die we afnemen, kunnen we ook de aansturing van de opwekinstallaties verzorgen. Hierover lees je meer onder paragraaf regelbaar vermogen.

Zonnestroom

Via KiesZon realiseren we onder andere opwekcapaciteit. In 2022 hebben we € 11,2 miljoen (2021 € 48,7 miljoen) geïnvesteerd in zoninstallaties. KiesZon realiseert, financiert, ontwikkelt en exploiteert van zonnestroomprojecten in de vorm van operational lease, dakverhuur of koopconstructies. In 2022 is het totaal geïnstalleerd vermogen in het zakelijke segment een stuk lager dan vorig jaar, namelijk 65 MWp (2021 114 MWp). De verwachting was dat wij in 2022 130 MWp zouden kunnen realiseren. Mede als gevolg van eerder genoemde slechte marktomstandigheden is deze doelstelling helaas niet behaald.

In totaal hebben we 175.000 panelen geplaatst in grote zakelijke zonprojecten en 39.000 panelen bij mensen thuis. In totaal 214.000 panelen. Dat is ongeveer 75.000 MWh aan duurzaam opgewekte stroom en genoeg om ruim 27.000 huishoudens met een gemiddeld energieverbruik van zonnestroom te voorzien. In Bleiswijk, op het dak van logistiek vastgoedontwikkelaar WDP, werd begin juni van dit jaar een bijzondere mijlpaal bereikt: KiesZon installeerde het miljoenste zonnepaneel sinds de oprichting.

Eigen windenergie

Naast groene stroom die we inkopen via producenten, wekken we ook zelf energie op bij windparken waar we zelf geheel of gedeeltelijk eigenaar van zijn. We hebben een belang in vier windparken, met in totaal 87 MW vermogen:

- Hartel2 (24 MW)
- De Wieken (14 MW)
- Goede Buren Streepland (14 MW)
- Windpark Greenport Venlo (35 MW)

Aanbod

We leveren 100% groene stroom aan onze klanten. Al vanaf 2016 komt die groene stroom voor consumenten ook voor 100% uit Nederland. In totaal kwam in 2022 98% van alle door ons geleverde elektriciteit (inclusief aan onze zakelijke klanten) van Nederlandse bodem. De herkomst en bron van onze stroom (ons stroometiket) wordt elk jaar door de [ACM](#) getoetst.

Volgens Europa's grootste merkenonderzoek naar duurzaamheid onder consumenten, de [Sustainable Brand Index](#), mogen we ons voor het zesde jaar op rij het als het meest duurzaam gepercipieerde energiemerk van Nederland noemen. Daarnaast behaalden we de derde plek in de totale ranking. We zijn er trots op dat onze inspanningen door consumenten worden erkend.

Elektrisch vervoer

We hebben ons aanbod verbreed door onze klanten diensten op het gebied van elektrisch vervoer aan te bieden. Zo helpen we onze klanten om de stap te zetten naar mobiliteit met behulp van groene stroom. Elektrisch vervoer is een belangrijk thema in onze ontwikkeling van energieleverancier en producent van wind- en zonnestroom naar een platform voor groene keuzes. De komende jaren zal het aantal elektrische voertuigen in Nederland exponentieel groeien. Naast zakelijke leaserijders gaan ook steeds meer particulieren elektrisch rijden.

De introductie van een groene laadpas in november 2021 was voor Greenchoice de eerste concrete stap in de wereld van elektrisch vervoer. Met de Greenchoice laadpas krijgen klanten de mogelijkheid om in heel Europa (+250.000 laadpunten) te laden met duurzame energie. Totdat alle laadpunten voorzien zijn van groene stroom, vergroent Greenchoice de geladen energie (in kWh) door de inzet van Garanties van Oorsprong (GvO's). Eind 2022 zijn ruim 4.000 laadpassen in omloop.

Na een marktconsultatie eind 2021 zijn partners geselecteerd om samen met Greenchoice de thuislader op de markt te brengen. In 2022 zijn de eerste installaties geplaatst.

Tot slot biedt Greenchoice ook de mogelijkheid om laadpleinen aan te leggen in de semipublieke ruimte. Greenchoice neemt dan de exploitatie voor haar rekening. In 2022 hebben we overeenstemming bereikt over de ontwikkeling van 8 laadpleinen in combinatie met zonnedaken. Deze laadpleinen bestaan uit zonnepanelen, laadpalen en snelladers en bij een aantal ook opslagcapaciteit in de vorm van batterijen.

Duurzaam wonen

We bieden klanten producten aan om hun woning te verduurzamen. Bij consumenten hebben we minder energiebesparende installaties geplaatst dan voorgaande jaren (4.107 installaties in 2022 ten opzichte van 4.452 in 2021). We hadden in 2022 te maken met krapte aan materialen en installatiecapaciteit. Om die reden hebben we voor de toekomst ingezet op het uitbreiden van de installatiecapaciteit en het optimaliseren van het gebruik van deze capaciteit zodat we volgend jaar weer meer energiebesparende installaties kunnen plaatsen. We zijn daarom blij dat we eind december 2022 een aandelenbelang in Saman Groep B.V. hebben aangekocht. Door de samenwerking vergroten we onze installatiecapaciteit en ons aanbod van duurzame producten.

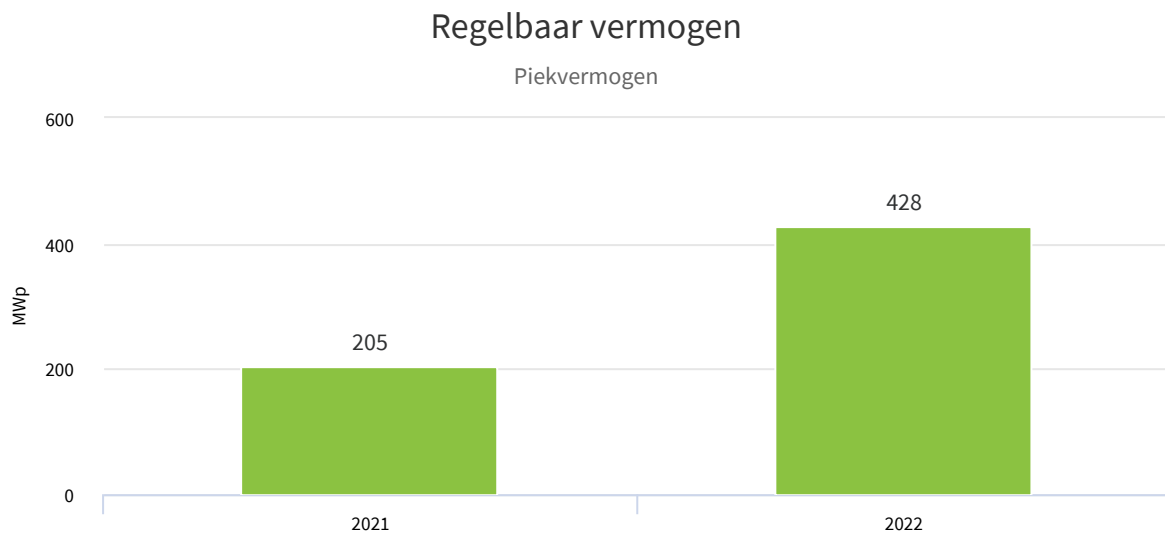
Regelbaar vermogen

Bij fossiele energie kun je het aanbod afstemmen op de vraag, maar bij groene stroom is dat anders: het aanbod wordt bepaald door de wind en de zon. We proberen de energiebehoefte van onze klanten gedurende de dag zo veel mogelijk af te stemmen op het moment dat groene stroom wordt opgewekt. Energie timen noemen we dat. Het goed afstemmen van de energievraag op het aanbod is op zichzelf geen totaaloplossing voor de energietransitie. Er zijn altijd windstille of donkere momenten waarop er geen duurzame opwek is, hoe goed je ook timet. Daarom is er regelbaar vermogen nodig, een manier om snel stroom te produceren als er een tekort is. We werken aan energieopslag, op grote en kleinere schaal. Onder meer via onze minderheidsdeelneming in Green Energy Storage B.V.

Case Bio Energie Centrale Cuijk

Een mooie stap in de energietransitie is het regelbaar vermogen dat is gerealiseerd bij Bio Energie Centrale Cuijk (BECC) in de vorm van een flexibele accu van 10 MW met een opslagcapaciteit van 20 MWh. BECC levert groene stroom aan Greenchoice. Met de batterij kan BECC snel schakelen tussen stroom leveren en stroom opslaan, afhankelijk van de marktsituatie en de behoefte van netbeheerders. Uiteraard is voor de energietransitie nog veel meer nodig, maar dit zien we als een mooie en vernieuwende stap in de goede richting.

We gebruiken real-time gegevens om zon- en windparken aan te sturen en ons opslagvolume in te zetten. We kopen opslagcapaciteit in en zijn betrokken bij onderzoeksprojecten voor de ontwikkeling van ons totale regelbaar vermogen. Zo werken we samen met onder andere de TU Delft, Universiteit Utrecht en Whiffle aan technologie om op korte termijn de opwek van stroom uit wind en zon te voorspellen.

Het regelbaar vermogen wordt weergegeven als het gecontracteerde piekvermogen van de diverse locaties. Dit is het vermogen dat gegenereerd wordt in ideale omstandigheden. Door weersomstandigheden zal dit vermogen niet volledig gerealiseerd worden. Bovendien kan in de praktijk niet altijd het volledige vermogen af- of opgeschaald worden.

De energietransitie vraagt veel van de capaciteit van het elektriciteitsnet en veroorzaakt mede netcongestie. Dan is er simpelweg te weinig ruimte op het elektriciteitsnet. Nieuwe projecten voor hernieuwbare energie kunnen daarom niet altijd aangesloten worden op het elektriciteitsnet. Greenchoice zet zich in om congestie op het net te voorkomen en te beheersen. Sinds 2022 zijn we officieel geregistreerd als congestie servicepartner van de netbeheerder. Afgelopen jaar hebben we de eerste afroepen verzorgd om zo een bijdrage te leveren aan het oplossen van de congestieproblematiek.

We realiseren ons dat batterijen worden gemaakt van materialen die een negatieve impact hebben op het milieu. Daarom zetten we primair in op energiebesparing. De stroom die we leveren is groene stroom, waarbij we vraag en aanbod zo veel mogelijk op elkaar afstemmen. Opslag wordt gezien als laatste vangnet, maar is onmisbaar voor de transitie.

Materieel thema: Natuur versterken

We dragen bij aan bos- en natuurprojecten in Nederland en in het buitenland. Met die projecten investeren we in evenveel CO₂-impact als de CO₂-footprint van het gas dat we leveren (zie Materieel thema: Klimaatimpact verlagen). Daarnaast dragen we bij aan biodiversiteit, het behoud van natuur en de kwaliteit van leven van lokale gemeenschappen.

Investeren in natuurlijk gebied

In totaal hebben we in 2022 bijna € 2 miljoen (2021 € 1 miljoen) besteed aan bosprojecten. Sinds 2020 financieren we vooral nieuwe projecten in plaats van de directe aankoop van certificaten. De betalingen aan de nieuwe projecten zijn verspreid over meerdere jaren. In 2021 was de uitgave lager, omdat we dat jaar stopten met het volledig investeren via certificaten aankoop terwijl de nieuwe projecten en financiële verplichtingen nog niet in volle gang waren.

KPI	2022	2021
Totaal geïnvesteerd in natuurlijk gebied (x € 1.000)	1.948	1.013

Ons beleid

Met onze huidige en nieuwe bosprojecten willen we een zo groot mogelijke impact maken. Daarom houden we in ons beleid voor natuurprojecten rekening met de volgende onderwerpen:

- Duurzaamheid - Blijven de maatregelen op lange termijn intact?
- Toegevoegde waarde - Kunnen we aantonen dat er zonder het bestaan van het bosproject meer CO₂-uitstoot was geweest, bijvoorbeeld door houtkap?
- 'Waterbedeffect' - Worden er geen CO₂-emissies verplaatst naar een ander gebied buiten de projectgrens?
- Lokale gemeenschap - Hebben lokale inwoners profijt van het project?
- Biodiversiteit - Draagt het project bij aan het beschermen of uitbreiden van de soortenrijkdom?

Greenchoice kiest ervoor om minimaal 10% van het CO₂-budget in Nederland te besteden. Hier is grond en arbeid veel duurder, dus CO₂-impact maken in het buitenland is efficiënter. Toch vinden we het belangrijk om ook dicht bij onze klanten betrokken te zijn bij projecten. Door klanten te inspireren met voorbeelden dichtbij proberen we indirect net zo veel impact maken.

Buitenlandse natuurprojecten

Het geld dat we opzij zetten om aardgasverbruik van klanten te compenseren, besteden we aan onze natuurprojecten. In totaal droegen we in 2022 bij aan de bescherming van meer dan 327 duizend hectare (3.272km²) natuurgebied. Dat is ongeveer de oppervlakte van Overijssel, maar deze oppervlakte is een stuk minder dan vorig jaar. Dat komt omdat we gestopt zijn met het Kariba project in Zimbabwe. Dit was een groot project, maar had relatief weinig CO₂-impact per hectare.

In de tabel hieronder hebben we de impact data samengevat van de buitenlandse projecten. Doordat we gestopt zijn met investeren in het project in Zimbabwe zien we ook de effecten in het aantal waterputten, personen die direct gebruik maken van het bos-ecosysteem en indirecte banen. Daarnaast zijn we in 2022 gestopt met het project van Lead Foundation en Justdiggit in de Dodoma-regio in centraal Tanzania. Dit veroorzaakt de daling van het aantal trainingen over duurzame landbouw en de deelnemers van deze trainingen ten opzichte van vorig jaar. Door nieuwe investeringen die we doen richtten we ons op het verder uitbreiden van onze impact bij de buitenlandse bosprojecten waaraan we bijdragen.

Indicator	2022	2021
Oppervlakte bos beschermd en hersteld (ha)	327.165	1.121.858
Hectare gericht op duurzame landbouw	36.846	16.446
Bomen geplant	769.734	900.913
Hectare aangeplant gebied	332	193
Hectare herbebost gebied	593	500
Bedreigde diersoorten volgens IUCN, die met bosprojecten beschermd worden	136	127
Trainingen gegeven over duurzame landbouw	9	1.136
Deelnemers in trainingen	531	3.269
Waterputten hersteld	2	137
Banen gecreëerd en behouden	504	570
Indirecte banen gesteund	498	8.734
Personen die direct gebruik maken van het bos-ecosysteem	153.864	302.692
Geïnvesteed bedrag in lokale infrastructuur (US dollar)	89.603	60.543

In toenemende mate werken we samen met inheemse bevolking voor het beschermen van natuurgebieden.

We zijn in 2022 bijvoorbeeld gestart met een samenwerking met Stichting Forest Forces. Deze stichting richt zich onder andere op het tegengaan van de illegale houtkap in het inheemse Maró-gebied in Pará, Brazilië. Dit doet Forest Forces door haar kennis van milieucriminologie toe te passen en GPS-camera's beschikbaar te stellen. Hiermee is succes geboekt in het gebied van chieft Odair "Dadá" Borari. Als begin van de samenwerking heeft Greenchoice zonnepanelen gesponsord, waarmee de GPS-camera's opgeladen kunnen worden. De zonnestroom moet er ook voor zorgen dat de gemeenschap minder afhankelijk wordt van fossiele brandstof, die heel duur is in het Amazonegebied.

Een andere project waar we de inheemse gemeenschap ondersteunen in hun gevecht tegen illegale houtkap, is een project met de not-for-profit organisatie FORCERT op het eiland New Britain in Papoea-Nieuw-Guinea. Alhoewel het bos, ter grootte van ruim 16.000 hectare, eigendom is van lokale stammen, werd het land door de overheid toegewezen als 'grootschalig landbouwontwikkelingsgebied'. Er zijn toen op illegale wijze vergunningen gegeven aan een groot houtkapbedrijf zonder instemming van de lokale bevolking. Greenchoice heeft er met financiële ondersteuning aan bijgedragen dat er juridische hulp ingeschakeld kon worden en de CO₂-impact gecertificeerd gaat worden. De gemeenschap blijft eigenaar van deze certificaten en de inkomsten van de verkopen daarvan gaan naar een fonds (Benefits for Environmental Services Trust). Dit fonds zorgt ervoor dat de gemeenschap nog jarenlang profijt heeft van het laten staan van het bos in plaats van het kappen voor palmolie.

Nederlandse natuurprojecten

De laatste jaren zetten we ons meer en meer in voor de ontwikkeling van voedselbossen. De ruimte in Nederland is schaars. Daarom willen we vooral CO₂-impact maken door te investeren in ecosystemen met multifunctioneel landgebruik. Een voedselbos is zo'n systeem. Het is een bos en een voedselproducerend landbouwsysteem, met vaak ook nog een sociale functie, waar extra CO₂ wordt vastgelegd en een hoge biodiversiteit wordt geherbergd. Dit doen we met de Stichting Voedselbosbouw Nederland, Staatsbosbeheer en via het project 'Rotterdam de Boer op!' met Natuurmonumenten. Via deze samenwerking zijn het Voedselbos Maasland en een voedselbos bij Hofstede Lust & Last op Goeree-Overflakkee gesponsord.

Verder zijn we met het Zuid-Hollands Landschap gestart met het project 'Omhoog met het veen'. Het ontwateren van de veengebieden heeft nog meer consequenties dan alleen bodemdaling. Verdroogd veen stoot namelijk veel broeikasgassen uit, waaronder CO₂. In Nederland jaarlijks ongeveer net zoveel als de uitstoot van twee miljoen auto's. Het is dus een serieus probleem. Dit project is een pilotproject en is gericht op onderzoek. Op een halve hectare in de Berkenwoudse Driehoek in de Krimpenerwaard verwijderen we de voedselrijke toplaag en onderzoeken we welke omstandigheden optimaal zijn voor het weer goed laten groeien van veenmossen.

5. SOCIALE FUNDAMENT

De energietransitie is een collectieve opgave. Samenwerking is dé sleutel tot een succesvolle overgang naar een duurzame wereld. Hoe we hier als medewerkers onze schouders onder zetten, hoe we samenwerken met onze klanten, leveranciers en andere partners lees je in dit hoofdstuk.

Onze waardeketen en partners

Waardeketen

We geloven dat het betrekken van leveranciers en klanten bij duurzame keuzes leidt tot meer draagvlak voor de energietransitie. We werken graag samen met leveranciers die maatschappelijk verantwoord ondernemen belangrijk vinden. Daarnaast onderschrijven we in onze Gedragscode het belang van wederzijdse integriteit en transparantie in de omgang met zakenpartners. Om hier verder invulling aan te geven, gaan we vanaf 2023 aan de slag met het opstellen van beleidsstukken voor leveranciersselectie en mensenrechten.

Leveranciers

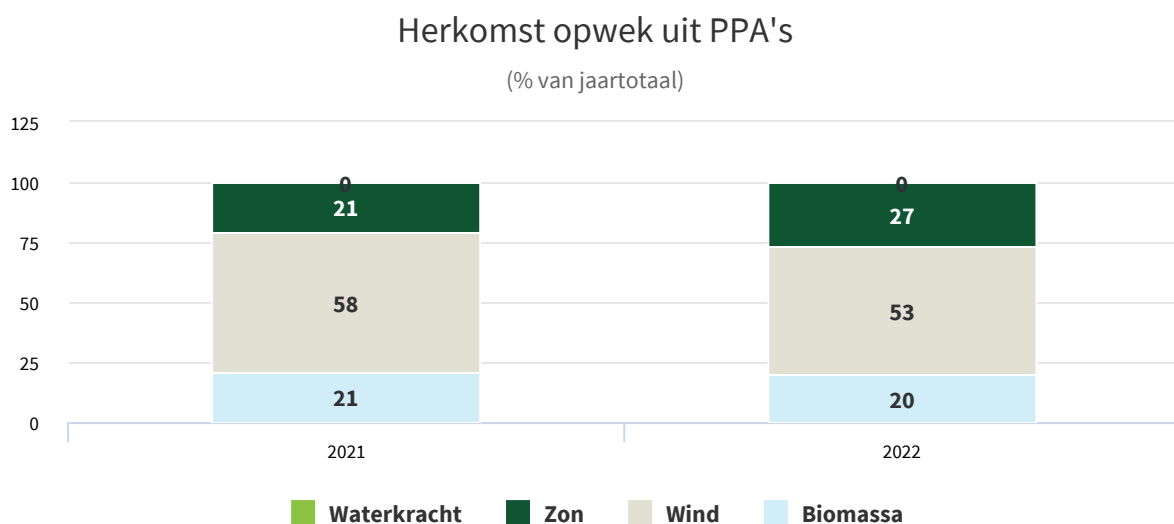
We kopen in bij ruim 1.600 leveranciers. Dit zijn voornamelijk Nederlandse partijen, gebaseerd op de vestigingsplaats van de partij die aan ons factureert. Wij hebben de waardeketen nog niet volledig in beeld. Komende jaren gaan we aan de slag met het in beeld brengen van de totale keten.

Van de gefactureerde bedragen in 2022 is ruim 90% afkomstig van onze 15 grootste leveranciers (op basis van de waarde van ontvangen inkoopfacturen exclusief btw). De top 15 bestaat uit leveranciers van gas, elektriciteit en materialen voor zonnestroominstallaties. De totale inkoop bij leveranciers van gas en groene stroom is ruim 85% van de totale inkoop van Greenchoice.

Onze handelspartners voor gas zijn Europese partijen. Dat wil zeggen dat we deze partijen vergoeden voor het gas dat we afnemen. Dit zijn ook de partijen die beloond worden voor het nemen van handelsrisico's. Dit was ook al het geval voor de onrust als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Ons zicht op de herkomst van het gas houdt echter op bij onze leveranciers. Helaas bestaat er geen systeem waardoor de herkomst van gas fysiek te duiden is.

Tegenover het gas dat we leveren zetten we een investering in bosprojecten. We werken hierin voornamelijk samen met Wetlands International. Voor het jaar 2022 bestaat circa 45% van het totaalbedrag van onze investeringen in natuurlijk gebied aan projecten die we samen met Wetlands International uitvoeren.

We produceren én leveren groene stroom, hoofdzakelijk van Nederlandse bodem. Veel van de stroom kopen we in bij honderden producenten, coöperaties én onze eigen klanten die zelf duurzame stroom opwekken. Een belangrijke mijlpaal in 2022 was dat we alle geleverde energie direct inkochten bij producenten. We hoefden dus geen Garanties van Oorsprong (GvO's) meer in te kopen. Hierover lees je meer in het hoofdstuk Materieel thema: altijd groene stroom. In onderstaande grafiek staat wat de herkomst is van de opwek uit Power Purchase Agreements (PPA's). Dit hebben we weergegeven als percentage van de totale opwek uit gebonden productie in het jaar. Biomassa kopen we uitsluitend voor de zakelijke markt, voor consumenten kopen we uitsluitend groene stroom uit wind en zon.

Van de inkoopfacturen van Nederlandse leveranciers bestaat ongeveer 2% uit ontvangen facturen van onze grootste leverancier van materialen voor zonnestroominstallaties. Deze leverancier koopt materiaal hoofdzakelijk in China, maar we weten nog niet precies hoe de hele keten van productie tot eindproduct er uit ziet. Wij vinden dat de transparantie over de productieomstandigheden van zonnepanelen omhoog moet. Als lid van Holland Solar binnen Nederland werken wij samen aan het vergroten van deze ketentransparantie. Daarnaast zoeken we via deze Nederlandse branchevereniging de aansluiting met SolarPower Europe om zo onze impact te vergroten.

We willen vaart maken met het zekerstellen van de herkomst van onze zonnepanelen. Dit vinden we belangrijk, omdat het opwekken van stroom uit duurzame bronnen zoals via zonnepanelen cruciaal is voor het versnellen van de energietransitie. Wij zijn ons ook bewust van de vragen uit de maatschappij over het duurzame karakter van zonne-energie. Om ons inzicht in de keten te vergroten en onze due diligence processen te verbeteren, zijn we van plan het Internationaal MVO-convenant voor de hernieuwbare Energiesector te ondertekenen.

KiesZon en Greenchoice vinden het belangrijk dat voor alle activiteiten zorgvuldig wordt omgegaan met materialen en grondstoffen. Op dit moment houdt dat concreet in dat wij voor al onze geïnstalleerde zonnepanelen een verwijderingsbijdrage per Wattpiek betalen via onze leveranciers die aangesloten zijn bij Stichting Organisatie Producentenverantwoordelijkheid E-waste Nederland (Stichting OPEN). Sinds 1 maart 2021 zijn alle producenten en importeurs van zonnepanelen verplicht om zich aan te sluiten bij stichting OPEN. Stichting OPEN draagt zorg voor de inzameling en recycling van zonnepanelen en alle activiteiten die daarbij horen.

De eerste door KiesZon geïnstalleerde installaties zijn operationeel vanaf 2009. Dus het duurt nog enkele jaren voordat wij de eerste grote afvalstroom van verouderde zonnepanelen verwachten. Ondanks dat het nog even kan duren voordat zonnepanelen en omvormers van de 1e generatie in grote hoeveelheden retour gaan komen moet er nu al actie worden ondernomen. Het is essentieel dat alle toekomstig afgedankte zonnepanelen en omvormers hoogwaardig verwerkt zullen worden waarbij de grondstoffen kunnen worden hergebruikt. Onder andere via TNO loopt er momenteel een onderzoek hoe dit het beste kan worden uitgevoerd. Om de zeer kleine hoeveelheden “critical raw materials” terug te kunnen winnen, zijn nieuwere hoogwaardige technieken nodig. De recyclingindustrie zal hier in investeren, maar we kijken zelf ook verder vooruit. Bij onze selectie van nieuwe partners maken we daarom nu al een einde levensduur projectie en selecteren we partners die innovatieve oplossingen bieden voor hergebruik en recycling.

Transport

Elektriciteit en gas wordt getransporteerd via het landelijke en regionale energienetwerk. Greenchoice betaalt de landelijk netbeheerder. De kosten voor regionaal netbeheer factureren we namens de netbeheerders aan onze klanten.

We werken ook samen met netbeheerders om netcongestie tegen te gaan. Zo leveren we opslagvermogen en zijn we geregistreerd in het CSP register van TenneT als gecertificeerd congestiepartner om het elektriciteitsnet op drukke momenten te ontlasten.

Klanten

Greenchoice heeft eind 2022 circa 559.000 particuliere en 31.000 zakelijke klanten in Nederland.

Waar de relatie tussen Greenchoice en haar zakelijke klanten in het verleden vooral ging om energielevering, is tegenwoordig steeds meer sprake van strategische partnerschappen. Het startpunt van de samenwerking is nog altijd wel de vraag om groene stroom en bosgecompenseerd gas te leveren. Deze vraag gaat tegenwoordig steeds vaker gepaard met de behoefte van onze klanten om gezamenlijk op te trekken, innovatief te werk te gaan en samen een stap verder te komen in de verduurzaming van de energievoorziening in Nederland. Dat doen we bijvoorbeeld door samen te werken aan duurzame energieprojecten.

Onze partners

Om de energietransitie mogelijk te maken, zetten we ons in voor lokale projecten waarbij activiteiten worden ontwikkeld die dicht bij onze klanten staan. Door samen te werken met partners maken we nog meer impact. We vinden vaak een gezamenlijk belang in onze missie en visie. Er hoeft niet direct een link te zijn met de energiesector, maar er is wel bereidheid nodig om stappen te zetten op het gebied van duurzaamheid. In onderstaande tabel zijn een aantal partners uitgelicht waarmee we gedurende 2022 hebben samengewerkt. Hier staat ook bij welke bijdrage in 2022 is geleverd aan onze materiële onderwerpen.

Partner	Materieel thema	Gezamenlijke doelstelling	Mijlpaal 2022
130 Nederlandse energiecoöperaties	Energietransitie voor en van iedereen	Energietransitie mogelijk maken voor klanten zonder een eigen dak.	Oplevering nieuwe buurtmolen Tzum Webinar coöperaties
Stichting HIER klimaatbureau	Energietransitie voor en van iedereen	Greenchoice is hoofdsponsor van HIER opgewekt: hét jaarlijkse landelijke evenement over lokale duurzame energie dat we samen organiseren.	Op 30 maart vond de 10 ^e editie van het evenement HIER Opgewekt plaats in Bussum
EnergieSamen	Energietransitie voor en van iedereen	Energie Samen is de landelijke koepel en belangenorganisatie van energiecoöperaties en andere collectieve energie-initiatieven.	In 2022 heeft Greenchoice zich via Energie Samen ingezet voor een verhoging van de SCE-subsidiëtarieven
Univé	Energietransitie voor en van iedereen	In de samenwerking 'Duurzame Zekerheid' zet Univé samen met ons en Rabobank een grote stap op het gebied van duurzaamheid. Schadelijke asbestdaken bij boerenbedrijven worden gesaneerd en vervangen voor daken met zonnepanelen. Univé-leden nemen via Greenchoice de groene stroom van deze daken af voor een eerlijke prijs, waarvan een deel weer wordt ingezet voor nieuwe zonnedaken. Zo stimuleren we verdere verduurzaming.	23 projecten uitgevoerd waarbij asbest verwijderd is en zonnepanelen geplaatst zijn
Delen Duurzame Energie (DDE)	Energietransitie voor en van iedereen	Huurders hebben geen eigen dak en daarom is het voor hen lastiger om zelf zonne-energie op te wekken. Woningcorporaties staan voor een grote opgave om hun woningen te verduurzamen. Om woningcorporaties en huurders te helpen, werken we samen met sociale onderneming Delen Duurzame Energie (DDE). Wij nemen de collectief opgewekte groene stroom af en verrekenen op de energienota van deelnemers de opgewekte en verbruikte stroom, de energiebelasting en de contributie aan de energiecoöperatie.	Opschalen projecten sociale huursector: we realiseerden samen twee projecten en sloten acht projecten aan op het net
Zonnepanelendelen.nl Duurzaam investeren.nl	Energietransitie voor en van iedereen	Investeren in duurzame opwek is niet alleen goed voor het klimaat, maar levert ook financiële voordelen op. Spaargeld levert niets meer op, of kost in sommige gevallen zelfs geld. Het loont dan ook om te investeren duurzame opwek, zoals via partners Duurzaam Investeren en ZonnepanelenDelen.nl.	100ste project door zonnepanelendelen.nl in samenwerking met Greenchoice gerealiseerd
Milieucentraal	Klimaatimpact verlagen	Als onderdeel van onze communicatie naar klanten delen we tips om energie te besparen van Milieu Centraal.	Ontwikkeling tools Bespaarhulp en Subsidiehulp om klanten te helpen te besparen en verduurzamen Greenchoice bespaarcampagne
Spectral	Klimaatimpact verlagen/ Altijd groene stroom	In het kader van altijd groene stroom gebruiken we de technologie van Spectral voor inzetten en optimaliseren van ons regelbaar vermogen. Daarnaast werken we gezamenlijk aan het reduceren van het energieverbruik van het Greenchoice kantoor in Rotterdam.	Installatie technologie voor slimme optimalisatie klimaatbeheersing kantoor Rotterdam

Windunie en Meewind	Altijd groene stroom	Samenwerking voor de realisatie van opwek en opslag van groene windenergie.	Deelname Open Energiedag Samenwerking met Windunie om een batterij te realiseren voor de opslag van opgewekte stroom door Windpark Samen voor de wind
Zonnepark De Dijken	Altijd groene stroom	Samen met ProSoldiga en Spectral realiseerden we in 2021 een flexplein bij Zonnepark De Dijken.	Greenchoice verzorgt de optimale inzet van de batterijen voor Zonnepark De Dijken, met 30.000 zonnepanelen en 22 batterijen en een laadplein
Natuurmonumenten/ Rotterdam de boer op!	Natuur versterken	Stimuleren van bosaanplant en biodiversiteit.	Financiële bijdragen van Greenchoice aan Natuurmonumenten voor voedselbossen binnen het project 'Rotterdam de boer op!'
Zuid-Hollands Landschap	Natuur versterken	Veenoxidatie vormt een bedreiging voor kwetsbare planten en dieren en leidt tot een hogere CO ₂ -uitstoot. Gezamenlijk zetten we ons in om de groei van veenmos te herstellen.	Pilot in Krimpenerwaard gestart: 'Omhoog met dat veen'
Wetlands International	Natuur versterken	Samen met Wetlands International, de enige wereldwijde non-profitorganisatie die zich toelegt op het behoud en herstel van zogenoemde wetlands, gaan we klimaatverandering tegen door herstel en behoud van wetlands vanwege hun belang voor mens en natuur.	Twee nieuwe projecten Pantanal (Brazilië) opgestart in 2022 en overeenkomst gesloten voor Lake Junin (Peru) eind 2022
Stichting Forest Forces	Natuur versterken	Samenwerking die zich richt op het tegengaan van de illegale houtkap in Brazilië	Bezoek van Chief Dadá aan Greenchoice kantoor Rotterdam en presentatie door Chief Dadá op het Greenchoice event tijdens het Wildlife Filmfestival Rotterdam

Ten opzichte van vorig jaar zijn er geen belangrijke wijzigingen geweest in de partners waarmee we samenwerken.

Brancheverenigingen

Greenchoice is lid en bestuurslid van [Energie-Nederland](#) (via onze algemeen directeur) en van de [Nederlandse Vereniging Duurzame Energie](#) (via onze directeur Zakelijk). KiesZon is daarnaast lid van [Holland Solar](#). Deze brancheverenigingen zijn bedoeld om de gezamenlijke belangen van aangesloten leden te bundelen. Op deze manier zorgen we voor één geluid richting overheden en andere stakeholders rondom het beleid dat zij voeren. Dit is belangrijk, omdat we zo laten zien dat we als sector breed gedragen

oplossingen kunnen bieden voor de uitdagingen in de energietransitie. Door de tijd die ons bestuur steekt in deze functies, zorgen wij dat de duurzame missie en visie van Greenchoice - zo veel als mogelijk - onderdeel wordt van de uitingen van deze brancheverenigingen. Daarmee hopen wij een gunstig effect te hebben op de verduurzaming van de energievoorziening in Nederland.

Onder energiearmoede en sociaal incassobeleid lees je over ons lidmaatschap aan collectieve initiatieven om energiearmoede te bestrijden.

Onze medewerkers

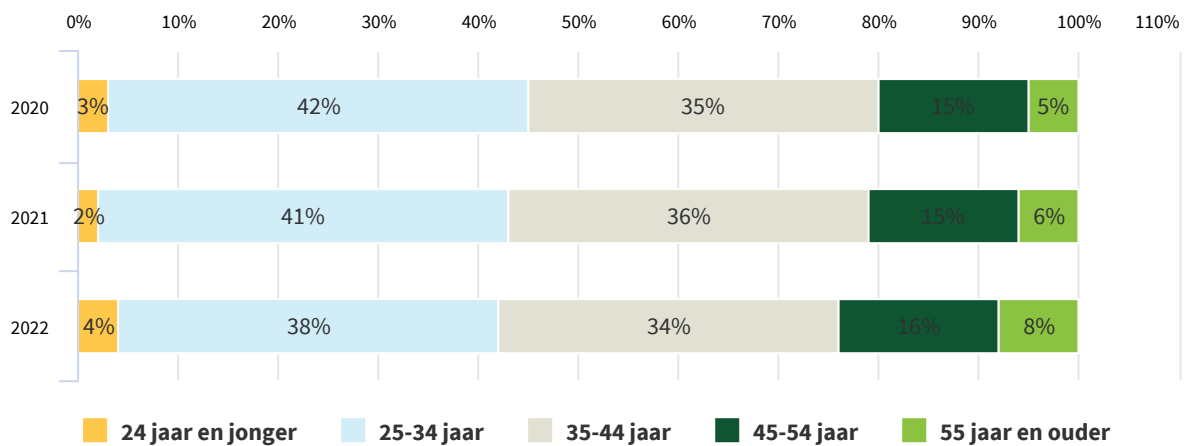
Vanaf 1 januari 2022 werken Greenchoice en KiesZon als één organisatie (Greenchoice Groep) met twee merken. Eind 2022 kwam Everyday hier als derde merk bij. Greenchoice, KiesZon en Everyday delen dezelfde visie en missie. Verdeeld over drie locaties werken er in totaal 574 medewerkers (2021: 523). De toename van het aantal medewerkers komt vooral door de uitbreiding van de capaciteit bij het domein Consument, voornamelijk bij de klantenservice. Dit is een tijdelijke uitbreiding in verband met de bijzondere marktsituatie.

	2022				2021			
	Man	Vrouw	Overig	Totaal	Man	Vrouw	Overig	Totaal
Aantal medewerkers ¹	329	240	5	574	306	217	-	523
Gemiddeld FTE	297	186	2	485	287	181	-	468
Aantal medewerkers met een vaste aanstelling ¹	234	158	-	392	229	170	-	399
Aantal medewerkers met een tijdelijke aanstelling ¹	95	82	5	182	77	47	-	124
Percentage full-time medewerkers ¹	39,0%	9,2%	-	48,2%	40,7%	7,5%	-	48,2%
Percentage part-time medewerkers ¹	18,3%	32,6%	0,9%	51,8%	17,8%	34,0%	-	51,8%
Medewerkers in een leidiggevende positie ¹	69,0%	31,0%	-	100,0%	72,0%	28,0%	-	100,0%
Medewerkers in het leiderschapsteam ¹	57,1%	42,9%	-	100,0%	100,0%	-	-	100,0%

¹ De aantallen en percentages medewerkers zijn berekend op basis van aantallen (niet op basis van FTE). De getallen zijn weergegeven per einde periode (31 december 2022 respectievelijk 31 december 2021).

De leeftijdsstructuur van onze medewerkers vind je terug in onderstaande tabel.

Leeftijdsstructuur Greenchoice Groep

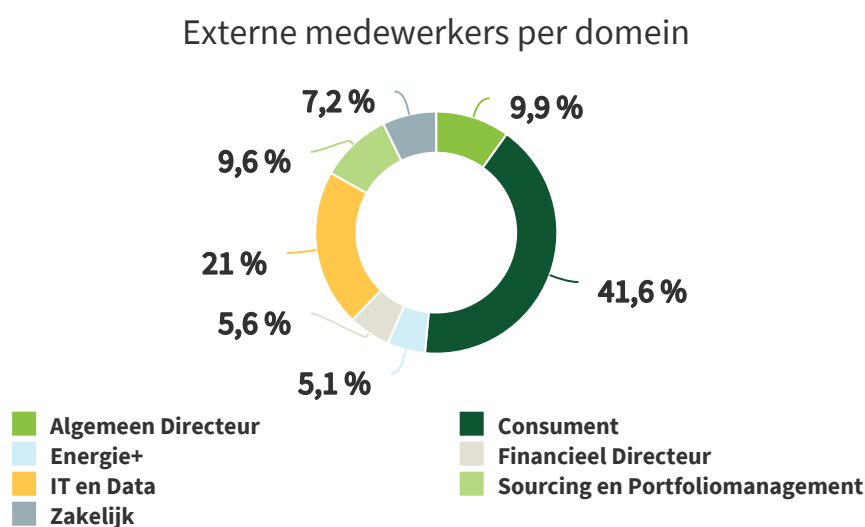
De aantallen en berekende percentages in bovenstaande tabellen gaan over de medewerkers in dienst van Greenchoice Groep. Externe krachten, zoals uitzendkrachten, worden niet meegeteld.

Medewerkers met een leidinggevende functie, inclusief die in het leiderschapsteam, zijn medewerkers die op basis van hun functieomschrijving leiding geven aan één of meerdere collega's. Greenchoice heeft in 2022 3% meer leidinggevende vrouwen dan vorig jaar^{*}. Dit komt onder andere door de aanstelling van verschillende posities binnen het leiderschapsteam. Ook zijn leidinggevende posities ontstaan binnen de nieuwe domeinstructuur van Greenchoice. Deze zijn ook ingevuld door vrouwen. In 2021 was het leiderschapsteam nog niet vormgegeven, waardoor het percentage is gebaseerd op enkel de statutaire directeuren. De onderverdeling in 2022 is gebaseerd op het voltallige leiderschapsteam (inclusief statutaire directie), bestaande uit drie vrouwen en vier mannen.

We hebben geen medewerkers met een nulurencontract. Wel zijn er contracten met flexibele uren, waarin een minimum en maximum aantal uur is opgenomen. Per eind 2022 gaat het om 20 medewerkers.

^{*} Het percentage vrouwen in leidinggevende posities bedroeg volgens de jaarrekening 2021 31%. In 2022 is de definitie aangescherpt vanwege onze nieuwe doelstellingen voor Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie. Voor de vergelijkbaarheid hebben het percentage voor 2021 daarom bijgesteld naar 28%.

Naast onze eigen medewerkers maken we gebruik van externe krachten, zoals uitzendkrachten, zzp'ers, gedetacheerden en dienstverlening via een externe partij. Dit aantal is gestegen ten opzichte van vorig jaar. Het aantal ZZP'ers en uitzendkrachten is toegenomen van 142 medewerkers eind 2021 naar 206 medewerkers eind 2022. Dit komt doordat gedurende 2022 op projectbasis externe krachten zijn ingeschakeld, bijvoorbeeld voor de uitwerking en implementatie van het prijsplafond en andere overheidsmaatregelen. Voor adviseurs en andere externen die geen IT-account krijgen in onze systemen wordt geen registratie bijgehouden van het aantal personen danwel FTE's. In onderstaande grafiek is de verdeling van externe krachten per eind december 2022 weergegeven op basis van aantallen medewerkers. Een toelichting van de activiteiten binnen de diverse domeinen vind je terug in hoofdstuk 2 onder Organisatieprofiel.

Externe krachten worden voornamelijk ingezet bij het domein Consument. Dit zijn vooral uitzendkrachten voor de flexibele schil van onze klantenservice. We hebben een raamovereenkomst op basis waarvan we servicemedewerkers inzetten. Daarnaast zijn er binnen het domein IT en Data veel IT-medewerkers actief als zzp'er. Tot slot werden posities tijdelijk ingevuld door zzp'ers als gevolg van uitstroom en verzuim gedurende 2022.

Medewerkers belonen

De medewerkers van Greenchoice vallen niet onder een CAO. De arbeidsvoorwaarden zijn ook niet gebaseerd op een bestaande CAO. We werken met een vast functie- en salarishuis voor alle medewerkers, waarbij we het salarishuis periodiek benchmarken met de ontwikkelingen op de Nederlandse markt. Hiervoor winnen we advies in bij een externe adviseur. Zo hebben we in 2022 als gevolg van de hoge inflatie het salarishuis opnieuw

geïndexeerd. Daarnaast werken we sinds 2021 met een keuzebudget, zodat medewerkers zelf keuzes kunnen maken in verschillende arbeidsvoorwaarden. Vanaf 1 december 2022 hebben wij een nieuwe optie toegevoegd aan het keuzebudget: medewerkers kunnen doneren aan goede doelen. Op die manier maken we het voor onze medewerkers aantrekkelijk hun steentje bij te dragen aan goede doelen.

Volgens een vaste methodiek wordt per functie bepaald welke salarisschaal passend is. Daarnaast maken we gebruik van een salarismatrix die bepaalt op welke wijze het salaris van een medewerker zich kan ontwikkelen. We hebben in kaart gebracht hoe de jaarlijkse salarissen zich ontwikkelen:

Ratio jaarsalaris	2022	2021
Ratio jaarsalaris hoogst betaalde medewerker ten opzichte van het gemiddelde jaarsalaris van alle medewerkers ¹	4,83	4,92
Ratio percentage stijging jaarsalaris hoogst betaalde medewerker ten opzichte van het gemiddelde percentage stijging jaarsalaris van alle medewerkers ²	0,48	-

1 Berekend door het jaarsalaris van de hoogst betaalde medewerker te delen door het gemiddelde jaarsalaris van alle medewerkers van Greenchoice Groep exclusief de hoogst betaalde medewerker.

2 Berekend door de stijging van het jaarsalaris van de hoogst betaalde medewerker te delen door de stijging van het gemiddelde jaarsalaris van alle medewerkers van Greenchoice Groep exclusief de hoogst betaalde medewerker. De stijging is berekend op basis van het salaris per eind december van de verslagperiode ten opzichte van het daaraan voorafgaande jaar per eind december.

In bovenstaande ratio is het gemiddelde salaris (full-time bruto salaris, inclusief vakantiegeld) per eind 2022, voor de medewerkers in dienst per 31 december 2022 die ook in dienst waren per 31 december 2021, vergeleken met het salaris per eind 2021. Het gaat om alle medewerkers inclusief leiderschapsteam en statutaire directie.

De ratio van het jaarsalaris van de hoogst betaalde medewerker ten opzichte van de overige medewerkers is gedaald. Dit komt voornamelijk door een stijging van salarissen bij bestaande medewerkers, exclusief de hoogst betaalde medewerker. De salarissen zijn gestegen door interne promoties en salarisverhoging op basis van individuele prestaties. In november 2022 werd een algemene salarisverhoging van 3,1% doorgevoerd als gevolg van de inflatie.

De ratio jaarsalaris hoogst betaalde medewerker ten opzichte van het gemiddelde van alle medewerkers zien wij als marktconform, omdat ons volledige functie- en salarishuis periodiek wordt geëvalueerd op marktconformiteit.

De ratio salarisstijging van de hoogst betaalde medewerkers ten opzichte van de overige medewerkers bedroeg in 2021 nihil, omdat bij de hoogst betaalde medewerker geen salarisstijging werd doorgevoerd gedurende 2021. Voor het gemiddelde van de overige medewerkers bedroeg de stijging 3,8%. In 2022 bedroeg de gemiddelde stijging van de salarissen van medewerkers exclusief de hoogst betaalde medewerker 8,31%, ten opzichte van 4% voor de hoogst betaalde medewerker.

Aantrekken en behouden van talent

Gedurende 2022 zagen we ten opzichte van 2021 een toename van 6% voor de uitstroom van zowel Greenchoice (totale uitstroom 26%) als KiesZon (totale uitstroom 32%). De stijging komt vooral door de krapte op de arbeidsmarkt. Onze medewerkers werden onder andere actief benaderd door andere werkgevers. De uitstroom had ook te maken met het loslaten van de maatregelen na de coronacrisis. De arbeidsmarkt in 2022 was overspannen waardoor het lastig was om nieuwe collega's te vinden.

We hebben een corporate recruiter aangesteld om nieuwe medewerkers te werven. Daarnaast zijn we gestart met het *Groene Kracht* programma, waarbij medewerkers een beloning krijgen als zij uit hun persoonlijke en professionele kring succesvol een kandidaat aandragen voor een functie.

In 2022 zijn we gestart met het leiderschapsprogramma. Het leiderschapsteam ging aan de slag met onderwerpen als interne communicatie, diversiteit en toewijzing van bevoegdheden binnen de organisatie. In 2023 breiden we dit programma uit naar de diverse teams binnen de organisatie. Leiderschapsvaardigheden en teamontwikkeling zijn onderwerpen waaraan gewerkt wordt.

We peilen de verwachtingen van medewerkers door één keer per jaar een medewerkerstevredenheidonderzoek uit te voeren. Tussentijds peilen we specifieke onderwerpen door gerichte digitale enquêtes te versturen. Verder heeft de directie regelmatig contact met onder andere leidinggevenden en de Ondernemingsraad. De uitkomsten van metingen worden gedeeld met medewerkers. Als dat nodig is, nemen we vervolgmaatregelen. In de laatste medewerkerstevredenheidsmeting (2021) scoorde Greenchoice een 7,7 en KiesZon een 7,6. In 2022 bedroeg de eNPS (Employer Net Promotor Score – toont de mate aan waarin collega's Greenchoice Groep als werkgever aanraden) 17,1%. Dit is lager dan het getal waarmee we benchmarken (eNPS voor de Energiemarkt gemeten door Effectory). Door opvolging te geven aan de verbeterpunten en opnieuw te meten, streven we naar een verbetering van de eNPS in volgende metingen.

In 2022 voerden we een meting uit naar de betrokkenheid en bevrogenheid van medewerkers. Betrokken medewerkers zijn trots om bij Greenchoice Groep te werken. Bevrogen medewerkers hebben plezier in hun werk en zijn gemotiveerd om een stap extra te zetten. Voor elkaar en voor de klant. Het doel is dat onze medewerkers de ambassadeurs zijn van Greenchoice Groep en het verschil maken voor onze klanten. In totaal gaf 79% van de medewerkers hun mening. In de uitkomsten zien we dat 31,9% van de medewerkers bevrogen en/of betrokken is en 54,8% de potentie heeft om bevrogen en/of betrokken te raken. Aangezien dit de eerste keer was dat de betrokkenheid en bevrogenheid is gemeten, kunnen de scores nog niet worden vergeleken. Uit de meting bleek verder dat medewerkers trots zijn op het feit dat ze zichzelf kunnen zijn, geaccepteerd worden en samen oog hebben voor de toekomst. Verbeterpunten lagen op het vlak van werkdruk en het gebruik van ideeën van individuele medewerkers voor Greenchoice Groep.

Vitaliteit

We realiseren ons dat gezonde, gelukkige en tevreden medewerkers de basis zijn voor onze organisatie. Daarom investeren we veel in persoonlijke ontwikkelkansen, duurzame inzetbaarheid en vitaliteit. Het verzuimpercentage is gestegen van gemiddeld 5% in 2021 naar gemiddeld 6% in 2022. Landelijk was er ook sprake van een stijging van het gemiddelde verzuim gedurende 2022. Voorgenoemde percentages zijn hoger dan het landelijk gemiddelde. Dit is deels te verklaren door de wijziging in de manier van werken die we doorvoerden als gevolg van coronapandemie. In het eerste kwartaal van 2022 werkten we nog voornamelijk thuis. Vanaf april startten we met werken volgens *De Nieuwe Werkbalans*. In dit beleid beschreven we hoe we de terugkeer naar kantoor voor ons zagen, waarbij gedeeltelijk thuiswerken ook nog mogelijk en wenselijk bleef. Sommige medewerkers hadden moeite met het vinden van een nieuwe balans. Daarnaast zorgden verschillende ontwikkelingen binnen de organisatie, zoals de toegenomen regeldruk vanuit de overheid op de energiesector en het extra werk dat daarmee gepaard gaat, de uitstroom van collega's en de marktomstandigheden voor extra druk op medewerkers. Dit leidde tot meer verzuim.

Daarom kreeg het thema vitaliteit nadrukkelijk aandacht van HR en het management. Zo is er Preventief Medisch Onderzoek uitgevoerd. En voor de complete organisatie hielden we een vitaliteitsweek met onder andere aandacht voor slaap, fysieke vitaliteit en energie.

Diversiteit en inclusie

Onze missie is: groene keuzes laten werken voor iedereen. Dan is het van belang "iedereen" ook in huis te hebben. Om die reden ging een kernteam het afgelopen jaar aan de slag met de thema's diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie. Wij vinden het van belang dat de talenten van alle collega's zo goed mogelijk ontwikkeld en benut worden en geloven dat teams met diverse samenstelling tot betere besluiten en oplossingen komen. Het team startte met voorlichting: waar hebben we het over? Vervolgens werd ingezet op bewustwording en inspiratie: waarom is het van belang en wat is ons streven? Ook werd onderzocht hoe Greenchoice presteert op deze thema's. Op basis van de oriëntatie in 2022 hebben we de volgende streefcijfers vastgelegd: een groei van minimaal 3% vrouwelijke leidinggevenden in 2023. Voor 2025 streven we naar minimaal 40% vrouwen in leidinggevende posities en de subtop. Ondanks dat we nog geen concrete streefcijfers hebben geformuleerd op andere aspecten gerelateerd aan het thema diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie gaat ons streven rondom dit thema breder dan alleen gender. In 2023 gaan we aan de slag met het ontwikkelen van een meerjarenplan en doelstellingen.

Hoewel we pas net aan de slag zijn met de thema's, hebben we onszelf al wel het doel gesteld om te komen tot een diverse samenstelling van het leiderschapsteam dat in 2022 compleet werd. Er is bij de werving onder andere aandacht geweest voor competenties, drijfveren, leiderschapstijl, gender en etniciteit. Met alle initiatieven die zijn opgezet, blijven we aandacht besteden aan diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie. Greenchoice blijft monitoren welke eventuele vervolgacties nodig zijn om onze streefwaarden in de toekomst te realiseren.

Materieel thema: Energietransitie voor en van iedereen

Niet iedereen heeft een eigen dak om zonnepanelen op te plaatsen, of het geld om deze investering te doen. Wij vinden het belangrijk dat iedereen profiteert en mee kan doen met besparen en verduurzamen: samen bouwen aan een energietransitie die niet alleen vóór iedereen is, maar ook van iedereen. Daarom bieden we collectieve diensten aan en ontwikkelen we ons van energieleverancier tot platform voor groene keuzes.

Lokale samenwerking

Wij zijn lokaal actief. Zo staan we dicht bij onze klanten om nieuwe projecten te ontwikkelen. We werken samen met 130 energiecoöperaties door heel Nederland. Dit zijn de afgelopen jaren toonaangevende spelers geworden op weg naar een duurzame en meer lokale energievoorziening. Coöperaties geven uitvoering aan het streven naar 50% lokale energie. Zo staat het ook in het klimaatakkoord. Greenchoice helpt haar partnercoöperaties om dit praktisch uitvoerbaar te maken. Dit doen we door onze kennis en ervaring in te zetten bij de oprichting en de realisatie van energieprojecten, het werven van leden, het financieren van projecten en het voeren van de benodigde administratie. Daarnaast kunnen we in de bouw en het onderhoud een rol spelen. Vanzelfsprekend nemen we de groene stroom af van de coöperaties die wij weer leveren aan hun leden en onze klanten.

Door middel van nieuwsbrieven en webinars informeren we energiecoöperaties over de ontwikkelingen in de markt. In het najaar van 2022 organiseerden we een webinar voor coöperaties. Die ging over de turbulente marktsituatie en toekomstige scenario's. Op die manier hielpen we mee om vragen en onzekerheden bij coöperaties en hun leden weg te nemen. We hebben een jaarlijkse enquête onder energiecoöperaties en deelnemers in projecten afgenomen over onder andere de samenwerking met Greenchoice, de informatievoorziening vanuit Greenchoice en de wensen en behoeften van energiecoöperaties in aanvulling op wat Greenchoice nu doet. Verder bereiden we ons voor op de nieuwe energiewet om coöperaties en hun leden in de toekomst zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen.

We moeten van het gas af. Om dit te bereiken, zijn nieuwe vormen van warmtevoorziening nodig. Wij onderzoeken de mogelijkheid om collectief warmte op te wekken. We streven ernaar meer projecten uit te voeren in de sociale huursector. Hiervoor werken we samen met Delen Duurzame Energie. Naast consumenten willen we ook onze zakelijke klanten helpen verduurzamen. Dat doen we door het collectief verduurzamen van bedrijventerreinen onder de aandacht te brengen. We hebben een samenwerking met bedrijventerrein Schiebroek in Rotterdam. Daar ontwikkelen we een zonnepark gekoppeld aan laadpalen. Daarnaast kijken we naar het energiegebruik van individuele bedrijven en de aansluiting van gebruik en opwek van het zonnepark.

Lees over de mijlpalen die we in 2022 hebben behaald door samen te werken in de paragraaf onze partners.

Lokale opwek

Opwek gebeurt bij zonne- en windparken. Wij nemen die groene stroom af. Hierover lees je meer onder *Altijd groene stroom*. Daarnaast nemen we groene stroom af van coöperaties, Verenigingen van Eigenaren (VvE's) en bij het deel van onze klanten (zowel zakelijk als consument) die zelf groen stroom opwekken.

KPI's	2022	2021
Aantal opwekprojecten via coöperaties en VvE's	377	343
Aantal klanten die energie terugleveren	205.020	185.567

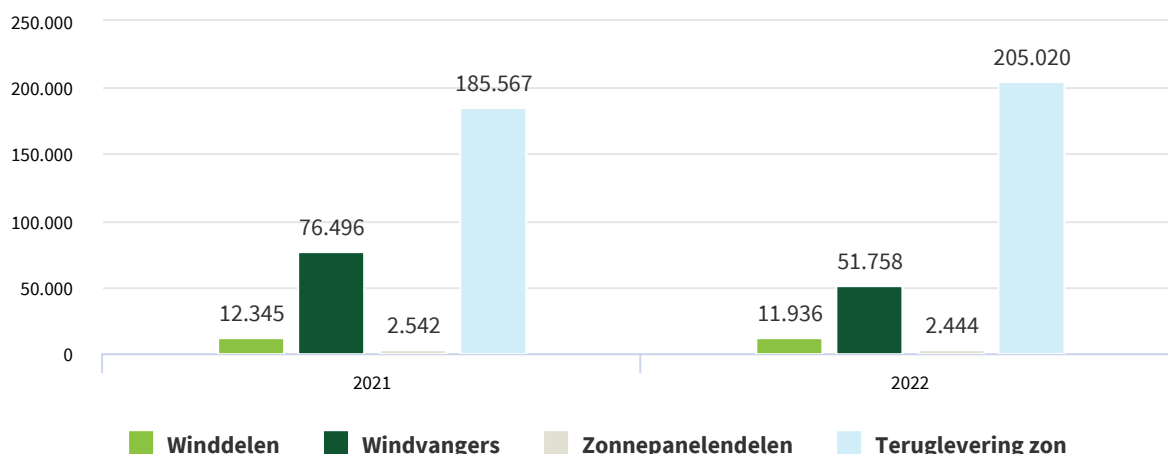
In totaal namen we in 2022 energie af van 377 projecten (2021: 343 projecten) via coöperaties en VvE's.

In 2022 was onze doelstelling om het aantal opwekprojecten via coöperaties en VvE's met 10% te verhogen. Deze doelstelling hebben we behaald ondanks dat er in 2022 sprake was van een duidelijke rem op de ontwikkeling van nieuwe projecten bij coöperaties en VvE's. Dit was het gevolg van de door de overheid te laag vastgestelde tarieven onder de Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE). Via Energie Samen heeft Greenchoice zich ingezet voor betere tarieven. Wij hebben vanuit onze ervaring met coöperatieve energieprojecten duidelijk kunnen maken op welke punten deze SCE-regeling verbeterd kon worden en welke tarieven daarbij nodig zijn. De tarieven voor 2023 zijn verhoogd. Voor 2023 steven we weer naar een groei van 10% van het aantal opwekprojecten via coöperaties en VvE's.

Onze klanten wekken ook zelf groene stroom op. In 2022 leverden ruim 205.000 klanten (2021 bijna 185.600 klanten) opgewekte stroom van hun zonnepanelen aan ons terug.

We bieden klanten aan om deel te nemen aan windprojecten. We hebben tien windmolens op twee locaties: Hellegatsplein en het Hartelkanaal. Daarnaast staan er zes windmolens van De Wieken, waarvan Greenchoice B.V. 50% eigenaar is, op locatie windpark De Veenwieken. Klanten kunnen deelnemen door WindVangers te kopen van de windmolens. Hiermee ontvangen klanten per WindVanger elk jaar minimaal 125 kWh aan stroom. Dat wordt afgetrokken van de jaarrekening. In 2022 hebben 51.756 klanten in totaal 217.163 WindVangers in bezit. Tot slot hebben klanten bij onze partner De Windcentrale Winddelen gekocht. Dit zijn stukjes windmolen die jaarlijks zo'n 500 kWh stroom opwekken. Eind 2022 waren er 11.936 klanten met Winddelen.

Aantal klanten met participatieproducten

We zien een afname van de producten Winddelen, Windvangers en in beperkte mate voor Zonnepanelendelen. Winddelen bieden we niet meer aan. Daarvoor in de plaats kwam het aanbod van Windvangers. In 2022 zijn we echter gestopt met het aanbieden van Windvangers. Dit kwam vooral door de marktomstandigheden waardoor het prijsrisico voor deze contractvorm (vast contract) te hoog werd. Periodiek evalueren we of we Windvangers in bestaande of aangepaste vorm opnieuw kunnen gaan aanbieden. Ook voor Zonnepanelendelen geldt dat er geen nieuwe klanten binnenkomen zolang er geen vaste energiecontracten kunnen worden aangeboden. Dit was gedurende 2022 het geval. In 2023 bekijken we of we weer Zonnepanelendelen kunnen aanbieden.

De zonnepanelen die we inkopen bij onze leveranciers en inzetten voor projecten hebben helaas een negatieve impact op het milieu. Het materiaal is nog niet volledig recyclebaar en bevat giftige stoffen. Daarom zoeken we naar alternatieve leveranciers die volledig recyclebare panelen kunnen leveren. We zijn in gesprek en hopen dat we de panelen op geschikte projecten kunnen gaan toepassen, zodra de leverancier ze gaat produceren.

De plannen voor de bouw van nieuwe windparken zorgen vaak voor onrust in de omgeving. Wij besteden daarom veel aandacht aan afstemming met de omwonenden. Zo hebben we ons bij de ontwikkeling van windpark Streepland en windpark Greenport Venlo opgesteld als goede buur. Dat betekent voor de bewoners zo min mogelijk hinder. Een deel van de opbrengsten van het park vloeit daarnaast terug naar lokale projecten die de energietransitie ondersteunen en versnellen. Verder beperken we de stikstofuitstoot

tijdens de bouw zo veel mogelijk door bijvoorbeeld te werken met elektrische bouwkransen. Het is onze ambitie om een plek te creëren om duurzame stroom op te wekken, een goede buur te zijn én om de omwonenden de energietransitie te laten beleven en mee te profiteren. Deze parken in aanbouw starten vanaf 2023 met het produceren van groene stroom.

Voor de beleving van de energietransitie vertellen we graag meer over duurzame en lokale energieopwekking. We namen in september 2022 dan ook deel aan de Open Energiedag van de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE), waar geïnteresseerden konden komen kijken en vragen konden stellen bij energieprojecten verspreid door het hele land.

Financieel rendement

Investeren in duurzame opwek levert ook financiële voordelen op. Dat kan bijvoorbeeld via partners Duurzaam Investeren.nl en ZonnepanelenDelen.nl. Gemiddelde rentepercentages liggen hier rond de 4%, waarbij we bij crowdfunding voor het KiesZon voor de Toekomst-project onze eigen klanten 0,5% extra rendement bieden.

Energiecoöperaties bieden wij jaarlijks een financiële bijdrage voor ieder huishouden of bedrijf dat via hen klant is bij Greenchoice. Dit is een belangrijke geldstroom voor de coöperaties. In totaal hebben we in 2022 bijna € 400.000 geïnvesteerd in lokale gemeenschappen.

Onze service wordt gewaardeerd

Afgelopen jaar heeft veel gevraagd van het aanpassingsvermogen van onze klantenservice. Door de marktsituatie, de media-aandacht en de overheidsmaatregelen kwamen er veel vragen van onze klanten. We waren soms slecht bereikbaar voor onze klanten. Door de hoeveelheid vragen moesten we bijvoorbeeld gedurende een periode de telefoonlijnen om drie uur 's middags sluiten om ook nog de vragen die via andere kanalen binnenkwamen te kunnen beantwoorden. We hebben hard gewerkt om onze bezetting en de inzet van communicatie af te stemmen op de behoefte bij klanten. Door al onze extra inspanningen hebben we de klantcontact ratio voor consumenten verbeterd. Deze ratio geeft het aantal inkomende telefoongesprekken, e-mails en berichten in relatie tot het aantal klanten weer. De klantcontact ratio bedroeg 0,81, ten opzichte van 0,89 in 2021. Dat vinden we een goede prestatie, zeker omdat we afgelopen september veel vragen van klanten kregen toen nieuwe overheidsmaatregelen werden aangekondigd. Tevens trad toen de ACM onverwacht naar buiten met de boodschap dat communicatie over tariefswijziging 30 dagen voor de wijziging moest plaatsvinden. Daarover kregen we veel vragen. We hebben

zo snel mogelijk onze capaciteit uitgebreid en onze communicatiekanalen verbreed. Naar aanleiding van de berichtgeving van de ACM, om zorgen bij onze klanten weg te nemen en om duidelijkheid te verstrekken over nieuwe ontwikkelingen in tarieven hebben wij in september 2022 besloten om tariefswijzigingen voortaan 30 dagen in plaats van 10 dagen van tevoren te communiceren.

De acties die we uitvoerden werden beloond. In 2022 werden we voor het negende jaar op rij door consumenten uitgeroepen tot klantvriendelijkste energieleverancier van Nederland. Het onderzoek, het grootste naar klantvriendelijkheid in ons land, werd uitgevoerd door [MarketResponse](#). Een mooie waardering voor alle medewerkers van Greenchoice.

Wij meten klanttevredenheid en klantloyaliteit aan de hand van de Net Promotor Score (NPS). Afgelopen jaar behaalden we een NPS van 15. Die is gelijk aan de score van vorig jaar. Wel scoorden we een hogere tevredenheid onder onze klanten. Op basis van punten die genoemd werden in de open antwoorden in het onderzoek dat werd uitgevoerd in 2022 hebben we dit met name te danken aan onze betrouwbare en stabiele levering van groene stroom en bosgecompenseerd gas. In 2022 was 73% van onze particuliere klanten tevreden tot zeer tevreden.

Onze naamsbekendheid

Met gerichte campagnes vergroten we onze naamsbekendheid en daarmee het bewustzijn dat écht iedereen kan meedoen aan de energietransitie. Omdat vrijwel iedereen te maken kreeg met de ontwikkelingen van de energiemarkt, vonden wij het ongepast om grootschalige reclamecampagnes in te zetten. In plaats daarvan hielpen we onze klanten met gerichte tips en inspiratie over energiebesparing. Ook gaven we door middel van exclusieve acties gratis energiebesparende producten weg. Ondanks de beslissing om niet tot nauwelijks reclame te maken, is onze naamsbekendheid in 2022 niet gedaald in vergelijking met 2021. Zowel de spontane (21%) als de geholpen naamsbekendheid (55%) van Greenchoice verschoof in 2022 niet ten opzichte van het jaar ervoor.

Energiearmoede en sociaal incassobeleid

Energiearmoede

In 2022 kwam er steeds meer aandacht voor energiearmoede, een situatie waarin veel Nederlanders terecht dreigen te komen door de stijgende kosten voor energie.

Naast de maatregelen die door de overheid zijn getroffen, zetten we ons in om betalingsproblemen te voorkomen en klanten die deze toch krijgen, te helpen. Hiervoor werken we samen met partners. Zo zijn we vaste partner in werkgroepen vanuit Energie Nederland. Daarnaast is Greenchoice lid van de [Schuldeiserscoalitie](#). Greenchoice vervult sinds 2021 de ambassadeursrol binnen deze coalitie. De Schuldeiserscoalitie bestaat uit verschillende grote ondernemingen die voor consumenten werken. Het gemeenschappelijke doel is om armoede te bestrijden, onder andere door aandacht te besteden aan preventie en het vroeg signaleren van schulden. Kennis uitwisselen en invloed uitoefenen op de overheid behoren ook tot de taken van de coalitie. Verder onderhoudt de coalitie contact met de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NWK), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Nederlandse Vereniging van gecertificeerde Incasso- ondernemingen (NVI) en lectoraten op het gebied van schulden. Tot slot heeft de coalitie het [ethisch manifest](#) ondertekend en onderwerpen we onszelf periodiek aan een self-assessment op dat vlak.

In samenwerking met [Geldfit](#) (Stichting NSR), SchuldenlabNL en enkele energieleveranciers hebben we een energieroute opgezet. Huishoudens waarvoor het betalen van de energierekening problematisch wordt, weten vaak niet of en welke hulp er beschikbaar is. Via [Geldfit.nl/energie](#) krijgen mensen inzicht in de stappen die ze zelf kunnen zetten én in de beschikbare hulp van energieleveranciers en gemeenten.

Daarnaast zijn we één van de initiatiefnemers van het Tijdelijk Noodfonds Energie. Dat is opgezet om energiearmoede in Nederland te bestrijden. Sinds begin 2023 is het Noodfonds operationeel, met aanvullende financiële steun vanuit de overheid.

Overheidsmaatregelen

Verder werkten we in 2022 mee aan het opzetten van een inkomensafhankelijke energieopslag. Dit project ging uiteindelijk niet door, omdat de Belastingdienst dit niet wilde uitvoeren. Uiteindelijk heeft de overheid besloten tot een tijdelijk prijsplafond te komen met ingang van 1 januari 2023.

We hebben onze klanten geïnformeerd over de overheidsmaatregelen en onze processen en systemen hierop aangepast. Van 1 juli tot en met 31 december 2022 is de btw op energie (aardgas, elektriciteit en stadsverwarming) verlaagd van 21% naar 9%. In november en december van 2022 hebben we de overheidssubsidies uit hoofde van CEK22 (Tijdelijke overbruggingsregeling tegemoetkoming kleinverbruikers 2022, ofwel Energiekorting overheid) in mindering gebracht op de termijnbedragen bij de klanten die voor deze tegemoetkoming in aanmerking kwamen.

Naast regelingen en compensaties vinden we het belangrijk om onze klanten te helpen bij het besparen van energie. Lees meer hierover in het hoofdstuk **Materieel thema: Klimaatimpact** verlagen.

Sociaal incassobeleid

Greenchoice wil niet verdienen aan schulden. We rekenen aan onze klanten geen incassokosten door zolang we nog energie leveren. We investeren in onze klanten om schulden samen duurzaam op te lossen en zo de neerwaartse spiraal te doorbreken. We proberen met onze klanten in gesprek te gaan en nemen de tijd om samen een passende oplossing te vinden. Zo hopen we de situatie te verbeteren voor zowel de klant als de maatschappij en de schuldeiser.

Ondanks de veranderende marktomstandigheden en de energiecrisis is ons debiteurenbeheer en incassoproces voortgezet zoals het was: onze werkwijze blijkt ook in een crisissituatie effectief.

We zetten ons in om ook andere organisaties te bewegen richting een sociaal incassobeleid. Daarom zijn we onder andere met T-Mobile, Tinka en Moedige Dialoog en met de steun van de Schuldeiserscoalitie ontwikkelpartner voor het opzetten van een leidraad sociale incasso. Dit traject wordt begeleid door Purpose.

Vanaf 25 oktober 2022 heeft de overheid de regeling afsluitbeleid voor kleinverbruikers van elektriciteit en gas aangepast. We wachten nu vier weken met het afsluiten van klanten met betalingsproblemen vanaf het moment dat we een signaal aan de gemeente hebben gestuurd. Energieleveranciers zijn verplicht een sociale incassostrategie te doorlopen. Gezien ons sociale incassobeleid voldeden we al aan deze nieuwe incassovereisten. We vinden het goed dat ook andere partijen hierdoor de goede richting op gaan.

Wanneer een klant gevaar loopt om afgesloten te worden, hanteren we vroegsignalering via BKR en Inforing. We committeren ons aan het convenant vroegsignalering dat gesloten is tussen E-N en de NVVK. Dit houdt in dat we ter bescherming van de klant en ter voorkoming van afsluiting proactief een bericht sturen aan de betreffende gemeente dat de klant gevaar loopt om afgesloten te worden. De gemeente heeft op haar beurt weer de wettelijke verplichting om hier opvolging aan te geven. Iedere gemeente doet dat op haar eigen manier.

6. GOVERNANCE

Met onze activiteiten realiseren we waarde voor verschillende stakeholders op de lange termijn. Daarbij is het van belang om ervoor te zorgen dat we dit ook kunnen blijven doen. In dit hoofdstuk beschrijven we onze organisatiestructuur en governancestructuur. Ook gaan we in op ons ethisch en integer handelen en hoe ons beleid rondom privacy, IT en data hierin een rol speelt. Tevens laten we zien hoe we de belangrijkste risico's beheersen. We beginnen dit hoofdstuk met het verslag van de Raad van Commissarissen.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Hierbij biedt de Raad van Commissarissen het jaarverslag aan waarin de jaarrekening over het boekjaar 2022 is opgenomen. De Raad van Commissarissen heeft goedkeuring verleend aan de jaarrekening. Op 30 juni 2023 zal de jaarrekening in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Greenchoice ('AvA') ter vaststelling aan de aandeelhouders worden voorgelegd. De Raad van Commissarissen stelt voor dat de jaarrekening wordt vastgesteld, dat aan de directie decharge wordt verleend voor het gevoerde beleid en dat aan de Raad van Commissarissen decharge wordt verleend voor het gehouden toezicht.

Thema's van 2022

Het was voor Greenchoice, en zeker ook voor haar klanten, een zeer uitdagend jaar. Het jaar werd gekenmerkt door historisch hoge energieprijzen en onstabiele marktomstandigheden. Voor klanten kondigden zich onzekere tijden aan, waarin het bewustzijn over energie groeide, net als de zorgen over de energierekening. De onzekere marktsituatie en de snelheid van de ontwikkelingen vroegen om een continue actieve risicoafweging door Greenchoice. Bovendien verschoof de aandacht hierdoor van het ontwikkelen van nieuwe producten en proposities naar het betaalbaar houden van energie en het afstemmen van de service op de behoeften van klanten.

Greenchoice heeft zich in het afgelopen jaar in een moeilijke markt koersvast getoond. In iedere nieuwe situatie zijn de verschillende belangen goed afgewogen. De opties en keuzes zijn zorgvuldig naast elkaar gezet en hebben geleid tot beslissingen die in lijn zijn met de strategie van Greenchoice. Zo was het gegeven de uitdagende marktomstandigheden een weloverwogen besluit om actieve werving van nieuwe klanten stop te zetten en te focussen op het zo goed mogelijk ondersteunen van bestaande klanten. Om energie betaalbaar te houden heeft Greenchoice de overheid geholpen met het uitrollen van ondersteuningsmaatregelen zoals de verlaging van de energiebelasting en btw en het prijsplafond. Ook was Greenchoice mede-initiatiefnemer van het Tijdelijk Noodfonds Energie en heeft Greenchoice zich ingespannen om energiearmoede tegen te gaan.

De verdere uitvoering van de strategie ging ondanks de marktomstandigheden door. De organisatiestructuur werd in 2022 aangepast door deze af te stemmen op de verschillende klantgroepen. De klantbeheersystemen voor zakelijke klanten en consumenten zijn afgelopen jaar ontvocht. Daardoor sluiten de systemen beter aan bij de behoeften van beide klantgroepen. Hierdoor is het in de toekomst eenvoudiger om de klantbeheersystemen te optimaliseren. Greenchoice heeft gewerkt aan de verdere professionalisering van KiesZon om de marktpositie voortvarend te kunnen uitbouwen en om als onderdeel van de platformstrategie het aanbod van producten en services aan zakelijke klanten en consumenten te verbreden. Bovendien werd de organisatie verder uitgebreid door de deelnemingen die in 2022 werden verworven in Saman Groep B.V., Energy Essentials Group B.V. en Green Energy Storage B.V. Door samen te werken met partners kan Greenchoice de strategie verder tot uitvoering brengen.

Greenchoice is goed en solide door het jaar heen gekomen, maar niet zonder de nodige uitdagingen. De klanttevredenheid kwam onder druk te staan door de gestegen energietarieven, de onduidelijkheid over tarieven en negatieve media-aandacht. Door de onduidelijkheid en vragen over berichtgeving over de aankondigingstermijn van tarieven in de media namen klanten contact op. Op te drukke momenten was de klantenservice minder goed bereikbaar. Medewerkers hebben onder hoge werkdruk gestaan. Gelukkig zagen we een goede motivatie onder medewerkers om samen de schouders eronder te zetten en te doen wat nodig was voor de klanten en het bedrijf. Wel kende 2022 een relatief hoge uitstroom en verzuim. De remuneratiecommissie en directie hielden de Raad van Commissarissen op de hoogte van de ontwikkelingen en vervolgacties om het verzuim en de uitstroom te verlagen.

Sourcing en risicomanagement van Greenchoice heeft zich bewezen in een onstuimige energiemarkt. De uitkomsten daarvan hebben zich uiteindelijk vertaald in een winstniveau dat hoger is dan vorig jaar, hoewel de procentuele marge lager was dan vorig jaar. Dat hoort bij het nemen van risico's en verstevigt het fundament voor het najagen van de missie van Greenchoice in de komende jaren. Greenchoice slaagde er in de klanttevredenheid in 2022 op hetzelfde niveau als in 2021 te houden.

Daarnaast heeft de Raad van Commissarissen regelmatig gevraagd naar het beleid van Greenchoice op het gebied van diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie. Hier is in 2022 gedeeltelijk vooruitgang geboekt. Er wordt hard gewerkt om Greenchoice een afspiegeling te laten zijn van de maatschappij en dat zal ook in 2023 een aandachtspunt van de Raad van Commissarissen blijven. Verder benadrukt de Raad van Commissarissen het belang van het formuleren van lange termijn duurzaamheidsdoelstellingen, op het gebied van milieu, sociale factoren en bestuur (ESG-onderwerpen) om meer concreet invulling te geven aan duurzaamheid. Ook dit zal in 2023 een aandachtspunt van de Raad van Commissarissen blijven.

Het afgelopen jaar heeft de energiesector onder een vergrootglas gelegen, en ook Greenchoice. Dit raakte de kern van het bedrijf: een scherpe prijs, de beste klantenservice en inspirerend groen. Toezichthouder ACM vroeg Greenchoice om de duurzaamheidsinformatie beter te onderbouwen. Greenchoice zal zich de komende jaren extra moeten inspannen om dat onderscheidend vermogen weer te herstellen.

De Raad van Commissarissen kijkt terug op een uitdagend jaar dat veel gevraagd heeft van iedereen en dankt de directie en alle medewerkers voor hun inspanningen.

Namens de Raad van Commissarissen van Greenchoice B.V.,

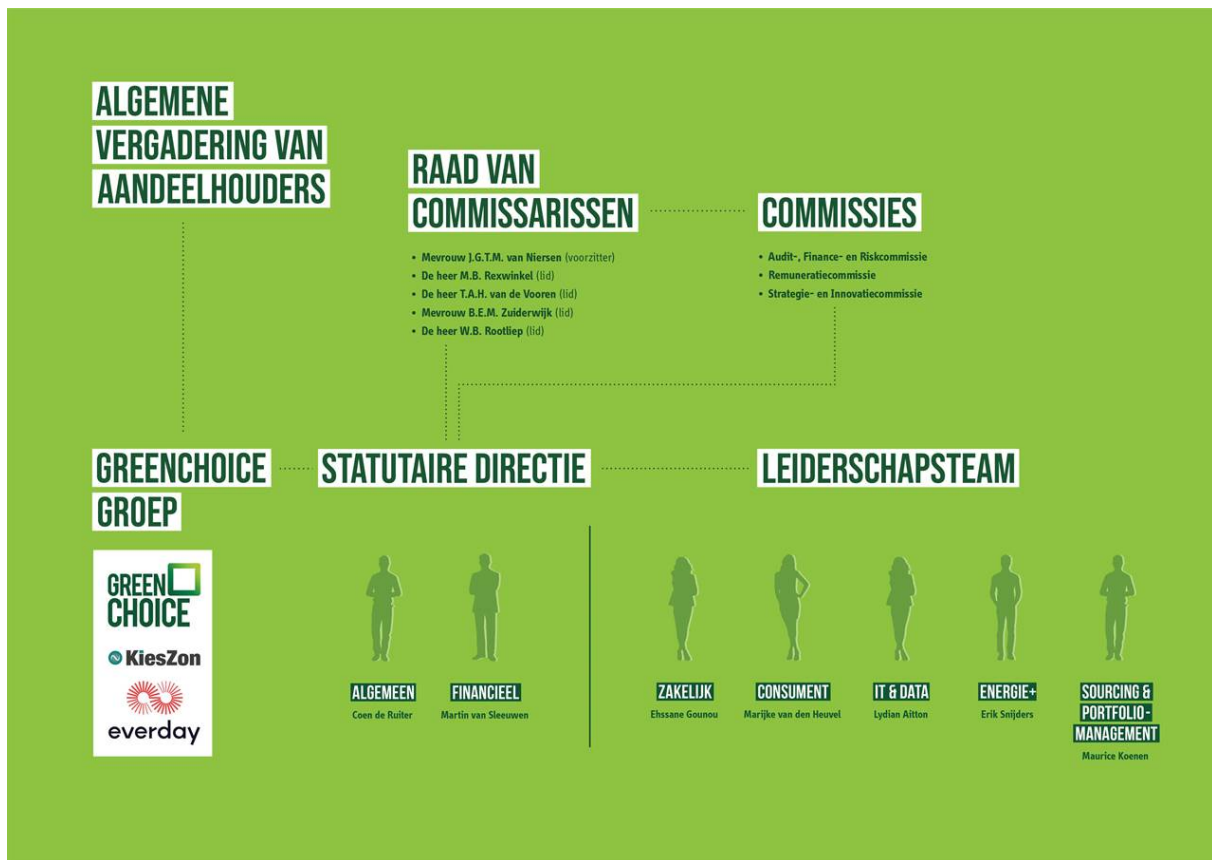
J.G.T.M. van Niersen, voorzitter

Goed bestuur en governance

Greenchoice B.V. (Greenchoice) is een structuurvennootschap. De aandelen van Greenchoice zijn in handen van Energie Concurrent B.V. (70%) en Eneco Consumenten B.V. (30%). De statutaire directie is verantwoordelijk voor het beleid. In de praktijk is deze tweehoofdige directie aangevuld met vijf directors tot een leiderschapsteam dat de dagelijkse verantwoordelijkheid heeft voor het bedrijf en de verwezenlijking van de resultaten. De Raad van Commissarissen (RvC) houdt toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken binnen de onderneming. De commissarissen zijn benoemd door de aandeelhouders.

De corporate governancestructuur van Greenchoice is gebaseerd op de Nederlandse wet- en regelgeving en de statuten van de vennootschap. Bij de inrichting daarvan is beoogd om de belangen van de verschillende stakeholders op evenwichtige wijze tot hun recht te laten komen.

Volgens de wettelijke en statutaire bepalingen neemt een bestuurder of commissaris niet deel aan de beraadslaging en besluitvorming als hij of zij daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat strijdig is met het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) wordt jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar gehouden. Tot de bevoegdheden van de AvA behoren onder meer het vaststellen van de jaarrekening en het benoemen van de leden van de Raad van Commissarissen. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft in 2022 drie keer vergaderd. De belangrijkste onderwerpen die zijn besproken zijn:

- de vaststelling van de jaarrekening 2021 en goedkeuring voorstel tot resultaatbestemming 2021;
- de benoeming van commissaris dhr. T.A.H. van de Vooren;
- de goedkeuring van de herfinanciering (nieuwe garantie- en kredietfaciliteit met ingang van december 2022, voor een maximale looptijd van 5 jaar);
- het verlenen van decharge aan bestuur en Raad van Commissarissen.

Raad van Commissarissen

Naast het houden van toezicht staat de Raad van Commissarissen (RvC) de directie met raad terzijde. Tussen de beide organen wordt regelmatig overleg gevoerd, zowel in vergadering als buiten vergadering. Om dit verder te faciliteren, heeft de RvC een Audit-, Finance- en Riskcommissie, een Remuneratiecommissie en een Strategie en Innovatiecommissie ingesteld. Per commissie is een beperkt aantal commissarissen vertegenwoordigd. Deze commissies dienen ter voorbereiding van de RvC vergaderingen met voltallige bezetting, waarin de besluitvorming als collectief plaatsvindt. Hierdoor komen besluiten op efficiënte wijze tot stand en worden maatschappelijk materiële onderwerpen besproken.

De RvC is betrokken bij het proces van missieformulering en strategiebepaling en geeft jaarlijks accordering op de bedrijfsdoelstellingen op basis van voorstellen die gedaan worden door de directie.

De RvC bestaat uit een onafhankelijke voorzitter, een door de ondernemingsraad aanbevolen commissaris, een derde onafhankelijke commissaris en twee commissarissen die gelieerd zijn aan de aandeelhouders.

Naam	Functie inclusief eventuele bijzonderheid rondom aanstelling	Andere posities en nevenfuncties	Audit-, Finance- & Risk commissie	Remuneratie commissie	Strategie- en Innovatie commissie
Mevrouw J.G.T.M. van Niersen	President-commissaris <i>in functie sinds juni 2020</i>	· CEO Milence/ CV Charging Europe	lid	lid	
De heer M.B. Rexwinkel	Commissaris <i>in functie sinds december 2019</i> gelieerd aan aandeelhouder Energie Concurrent B.V.	· Mede-bestuurder SpeedComfort B.V. · Mede-bestuurder Leafcloud B.V. · Mede-bestuurder Peta Watts B.V.		lid	Voorzitter
De heer J.A. Bongartz	Commissaris <i>in functie sinds december 2019 tot mei 2022</i> gelieerd aan aandeelhouder Eneco Consumenten B.V.	· Managing Director, LichtBlick SE (Hamburg/ DE) · Lid Raad van Toezicht Marres, Huis voor hedendaagse cultuur (Maastricht)	lid		lid
De heer T.A.H. van de Vooren	Commissaris <i>in functie sinds mei 2022</i> gelieerd aan aandeelhouder Eneco Consumenten B.V.	· Finance Director Customer Organization International Eneco	lid		lid
Mevrouw B.E.M. Zuiderwijk	Commissaris <i>in functie sinds mei 2020</i> op aanbeveling van ondernemingsraad	· Directeur Green Giraffe	Voorzitter		
De heer W.B. Rootliep	Commissaris <i>in functie sinds augustus 2020</i>	· Interim-Directeur Strategy & Business Development bij Alliance Nutrition Group · Consultant bij Van Ede & Partners, voor loopbaan en executive coaching		Voorzitter	lid

De commissarissen worden op voordracht van de RvC benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Bij die voordracht houdt de RvC rekening met een profielschets voor de samenstelling van de RvC, die onder meer is afgestemd met de Ondernemingsraad en de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Eén van de commissarissen is voorgedragen en benoemd op aanbeveling van de Ondernemingsraad van Greenchoice Groep.

Uit de profielschets voor de samenstelling van de RvC volgt dat de Raad zo samengesteld dient te zijn dat door de combinatie van ervaring, deskundigheid, kwaliteit en maatschappelijke betrokkenheid van zijn leden, deze zijn taken naar behoren (effectief en verantwoord) kan uitvoeren. De raad streeft in zijn samenstelling bovendien naar voldoende complementariteit, pluriformiteit en diversiteit qua leeftijd, geslacht en herkomst.

Elke commissaris dient in staat te zijn om de hoofdlijnen van het totale beleid te beoordelen en beschikt over de specifieke deskundigheid die noodzakelijk is voor de vervulling van zijn taak. Door de achtergrond en functies die de voorzitter en leden van de Raad van Commissarissen hebben naast hun rol in de Raad van Commissarissen van Greenchoice, blijven zij op de hoogte van ontwikkelingen met betrekking tot de energietransitie en thema's rondom duurzaamheid. Zij worden daarnaast voor specifieke onderwerpen en ontwikkelingen op de hoogte gehouden door de directie van Greenchoice Groep en kunnen indien nodig informatie inwinnen bij de externe accountant, de Ondernemingsraad en/of andere (externe) adviseurs.

Voor de RvC als geheel zijn de volgende ervaringen en competenties van belang (waarbij meerdere elementen in één individuele commissaris verenigd kunnen zijn):

- Ervaring in de energiewereld, met de zich ontvouwende energietransitie en de relevante technologieën;
- Ervaring op het gebied van IT (bijvoorbeeld software, digitalisering, big data);
- Kennis van en ervaring met duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen;
- Ervaring met een consumenten-gedreven business (klantgerichtheid/marketing);
- Brede financiële en accounting ervaring, voorkeur voor CFO-ervaring;
- Algemene juridische en/of fiscale kennis en ervaring;
- Ervaring op het gebied van HR/ organisatiekunde;
- Kennis omtrent corporate governance, risicobeheersing en controlemechanismen;
- Deskundigheid en ervaring in een directie- of commissarisfunctie bij een grote vennootschap;
- Kennis van de specifieke historie van Greenchoice;
- Sociaal-maatschappelijke deskundigheid en betrokkenheid.

De Raad van Commissarissen is gedurende 2022 zes keer bij elkaar gekomen voor vergaderingen. Onderwerpen die bij deze bijeenkomsten altijd op de agenda staan zijn een periodieke businessupdate, de voortgang van de uitvoering van de strategie en de goedkeuring van het jaarlijkse budget en doelstellingen. De belangrijkste onderwerpen die specifiek voor 2022 zijn besproken tijdens deze vergaderingen zijn:

- Update rond de marktontwikkelingen door de energiecrisis en de gevolgen die deze hebben op de druk op de organisatie en processen;
- Goedkeuring voor de herfinanciering (garantie- en kredietfaciliteiten vanaf 2023 tot en met 2025, met optionele verlenging tot en met 2027);

- Goedkeuring van de bijdrage aan het Tijdelijk Noodfonds Energie;
- De evaluatie van de uitkomsten van de Pulse-meting over de tevredenheid van medewerkers die in 2022 werd uitgevoerd;
- Goedkeuring op organisatorische wijzigingen (afsplitsing Everyday B.V.), nieuwe strategische samenwerkingen (Saman Groep B.V., Green Energy Storage B.V. en Energy Essentials Group B.V.) en deelnemingen (Greenchoice Integrated Solutions B.V. en Greenchoice Exploitatie I B.V.);
- Besluit over de bevoegdheden van de directors in het nieuw samengestelde leiderschapsteam dat in 2022 compleet werd.

Remuneratiecommissie

De Remuneratiecommissie adviseert de directie en Raad van Commissarissen over het beloningsbeleid en hoe dat wordt toegepast en nageleefd voor de medewerkers van Greenchoice Groep, inclusief directieleden. De commissie heeft in 2022 drie keer formeel vergaderd. Onderwerpen die zijn besproken tijdens de vergaderingen zijn onder andere de ontwikkeling van personeelskosten, verzuim, retentie en medewerkerstevredenheid. De thema's diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie en leiderschapsonwikkeling waren belangrijke agendapunten specifiek voor 2022, net als een evaluatie van het keuzebudget voor medewerkers. Verder zijn beloningen, beoordeling en een evaluatie van de prestaties van de directie besproken als jaarlijks terugkerende onderwerpen.

Meer details over ons beloningsbeleid vind je terug in de gelijknamige paragraaf.

Audit-, Finance- en Riskcommissie

De Audit-, Finance- en Riskcommissie heeft in 2022 vijf keer vergaderd. In deze commissie werden de kwartaalrapportages met daarin de voortgang van de realisatie van bedrijfsdoelstellingen en financiële resultaten besproken. In deze rapportages staan zowel financiële als niet-financiële KPI's. Ook besprak de commissie het jaarlijkse budget en de bijstelling daarvan gedurende het jaar in de vorm van een driemaandelijks geactualiseerde forecast, de financiële positie, (her)financiering en de verkoop van International Solar Projects V B.V. van KiesZon. Gedurende het jaar vond ook afstemming plaats over het auditplan en de managementletter, zoals verstrekt door de externe accountant. Tot slot werd ook het geïntegreerd jaarverslag besproken in deze commissie.

Strategie- en Innovatiecommissie

De Strategie- en Innovatiecommissie vergaderde in 2022 vier keer. De commissie is afgelopen jaar nieuw opgericht en kwam in het eerste kwartaal van 2022 voor het eerst bijeen. Tijdens de vergaderingen wordt de voortgang van strategische projecten besproken, waaronder voorstellen voor het aangaan van strategische samenwerkingen en investeringen in ontwikkeling en innovatie. De Raad van Commissarissen krijgt de uitkomsten van de vergaderingen in de vorm terugkoppeling door de voorzitter en voorstellen aan de Raad van Commissarissen. Op die manier wordt informatie gedeeld en besluiten voorgelegd ter goedkeuring of opvolging anderszins door de Raad van Commissarissen.

Directie

Onze statutaire directie bestond in 2022 uit een Algemeen directeur en een Financieel directeur.

- Dhr. C.E. (Coen) de Ruiter (1969), Algemeen directeur – In functie sinds 2020
- Dhr. drs. M.J.W. (Martin) van Sleeuwen RC EMFC (1972), Financieel directeur – In functie sinds 2015

Directieleden worden benoemd door de Raad van Commissarissen met kennisgeving van een voorgenomen benoeming van een directielid aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De profielschets die bij het wervingsproces wordt opgesteld, legt de Raad van Commissarissen voor aan de Ondernemingsraad. Gedurende het selectieproces krijgt de Ondernemingsraad de mogelijkheid kennis te maken met de laatst overgebleven kandidaten voordat een definitieve keuze wordt gemaakt. Van een dergelijke benoeming is in 2022 geen sprake geweest.

In lijn met de nieuwe strategie van Greenchoice is een nieuwe organisatiestructuur uitgewerkt. Dit betekende onder meer dat naast de statutaire directie vijf directors zijn benoemd. De statutaire directie en de directors vormen samen het leiderschapsteam. In de nieuwe structuur heeft de directie verantwoordelijkheden gedelegeerd aan de directors. Die zijn opgedeeld per domein: klantketen zakelijk, klantketen consument, IT & Data, Energie+ voor non-commodity producten en Sourcing & Portfoliomanagement. Besluitvorming kan ook gedelegeerd worden naar speciale multidisciplinaire overleggen zoals het Portfolio Management Overleg (PMO), het Commercieel Overleg (CO) en Pricing Board (PB). In het jaar 2022 gold dat ook voor het Crisisteam Energie.

De directie van Greenchoice is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van strategie, beleid en doelstellingen. Dat is dus ook van toepassing op duurzaamheid. Duurzaamheid is onderdeel van onze missie en daarmee ook van onze strategie en doelstellingen. De Algemeen directeur en Financieel directeur hebben gezamenlijk de eindverantwoordelijkheid voor de resultaten van Greenchoice en haar groepsmaatschappijen. Hieronder vallen ook de sturing en de resultaten ten aanzien van de voor de onderneming materiële thema's rondom de impact op mens, milieu en economie. Bij Greenchoice heeft de Algemeen directeur de eindverantwoordelijkheid voor deze onderwerpen. De verantwoordelijkheid voor het beheer van de impact heeft de directie gedelegeerd naar een aantal specifieke functionarissen. Daarnaast worden doelstellingen geformuleerd voor de gehele organisatie. Het behalen ervan draagt bij aan de toekenning van de jaarlijkse bonus van alle medewerkers. De verantwoordelijkheid voor het behalen van deze doelstellingen is belegd bij de directors, die samen met de directie het leiderschapsteam vormen.

Op maandelijks basis legt de directie verantwoording af aan de Raad van Commissarissen over de realisatie van de geformuleerde doelstellingen. Dat gebeurt met een rapportage en indien gewenst wordt hierover een informele vergadering belegd. Op basis hiervan monitort de Raad van Commissarissen de prestaties en de impact van de organisatie op de economie, het milieu en de mens.

Beloningsbeleid

We willen onze medewerkers graag complete duidelijkheid geven over hun rechten én plichten. Ons beloningsbeleid is uitgewerkt in het Personeelshandboek. Dat is beschikbaar voor onze medewerkers. Het beloningsbeleid van Greenchoice is erop gericht een eerlijke beloning en aantrekkelijk arbeidsvoorwaardenpakket te bieden, waarbij de ontwikkeling van de medewerker wordt beloond op basis van een salarisgroeimatrix. Wij willen werknemers een optimaal werkklimaat bieden voor een duurzame samenwerking. Samen duurzaam doen noemen we dat.

Remuneratie directie

De beloning voor de directie wordt bepaald door de Raad van Commissarissen op basis van wat is voorgesteld door de Remuneratiecommissie.

De beloning voor directieleden is opgebouwd op basis van een vast en een variabel component. Het vaste salaris is opgenomen in een schaal binnen het functie- en salarishuis. Dat is van toepassing op alle medewerkers. Het salaris per schaal en functie is door een extern adviesbureau gebenchmarkt ten opzichte van de Nederlandse markt. Zo waarborgen we een marktconforme beloning. De jaarlijkse salarisverhoging voor het vaste salaris volgt de systematiek die geldt voor alle medewerkers. Jaarlijks worden de directieleden beoordeeld door de Raad van Commissarissen. Directieleden krijgen een score toegekend. Als onderdeel van het beoordelingsproces wordt een aantal medewerkers gevraagd input te leveren via een 360 graden feedbackformulier en een mondelinge toelichting hierop te geven aan de voorzitter van de Remuneratiecommissie. Deze input vormt, in combinatie met de mate waarin bedrijfsdoelstellingen zijn behaald en de algehele indruk van de prestaties van de directie die de Raad van Commissarissen gedurende het jaar heeft opgedaan, de basis voor het bepalen van de jaarlijkse score door de Raad van Commissarissen. Deze score is bepalend voor de salarisverhoging op basis van de organisatiebreed geldende salarisgroeimatrix.

Doordat de evaluatie mede plaatsvindt op basis van in hoeverre bedrijfsdoelstellingen zijn behaald en de prestaties van de organisatie als geheel, wordt de directie daarmee direct ook beoordeeld op de bijdrage die Greenchoice levert aan de energietransitie en aan andere duurzaamheidsthema's.

Beoordelingsgesprekken vinden formeel één keer per jaar plaats. Gedurende het jaar is er monitoring en evaluatie als onderdeel van de reguliere afstemming tussen directie en de Raad van Commissarissen. De evaluatie in 2022 heeft niet geleid tot wijzigingen in de samenstelling van de directie en/of de bedrijfsvoering.

De variabele beloning is gebaseerd op langetermijndoelstellingen (in termijnen van drie jaar). De variabele beloning is onderhevig aan randvoorwaarden, onder andere op het gebied van integriteit en functioneren. De variabele beloning is gerelateerd aan de waardeontwikkeling van Greenchoice Groep. Pas als de positieve waardeontwikkeling boven een bepaalde drempel uit komt, wordt de variabele beloning toegekend. De waarde wordt bepaald op basis van de waardeontwikkeling en uitbetaalde dividenden van de Greenchoice Groep zoals die stelselmatig berekend wordt voor de waardering van een beleggingsfonds waarin een indirect belang is opgenomen. Er worden geen variabele vergoedingen aan de directie toegekend, gebaseerd op kortetermijndoelstellingen.

Directieleden ontvangen maandelijks een bijdrage voor hun pensioenopbouw. Daarnaast gelden de overige arbeidsvoorwaarden, zoals die ook van toepassing zijn op alle medewerkers van Greenchoice en ook gebruikelijk zijn in de markt.

Remuneratie 2022

Op basis van het remuneratiebeleid zijn de salarissen (bruto salaris) van de directieleden vastgesteld op de bedragen zoals opgenomen in onderstaande tabel. Salarissen worden jaarlijks bijgesteld op basis van een prestatiecyclus, zoals die ook geldt voor alle medewerkers.

De variabele beloning wordt bepaald op basis van de ontwikkeling van de waarde van Greenchoice Groep één keer per 3 jaar.

Beloningscomponent	Directie
Salaris	€ 426.000
Variabele beloning	0,8% - 1% van waardemutatie van de organisatie

De beloning voor de Raad van Commissarissen bestaat uit een vaste vergoeding voor de leden zoals opgenomen in onderstaande tabel. Er is geen sprake van variabele vergoedingen. De prestaties van de Raad van Commissarissen worden één keer per jaar besproken in de vorm van zelfreflectie. Daarnaast vindt continue evaluatie plaats en wordt aandacht besteed aan de prestaties en de samenwerking met de directie tijdens periodieke contactmomenten tussen de directie en de Raad van Commissarissen.

Jaarlijkse fee	Voorzitter	Lid
Vergoeding Raad van Commissarissen	€ 50.000	€ 40.000

De totale kosten bezoldiging bestuurders en de Raad van Commissarissen voor 2022 zijn opgenomen in de toelichting bij de geconsolideerde winst- en verliesrekening in noot 25.

Integriteit en compliance

Onze gedragscode

Greenchoice heeft een gedragscode opgesteld. Hierin maken we duidelijk wat we van medewerkers verwachten en welk gedrag wij juist niet tolereren. In de Greenchoice Gedragscode zijn principes vastgelegd die we in acht (moeten) nemen bij het uitvoeren van ons werk. Denk hierbij aan het belang van ethisch, integer en compliant handelen. De principes zijn tegelijk ook een afspiegeling van de cultuur van openheid, respect en organisatiekwaliteit die we hebben en willen behouden. Onze gedragscode is gericht op het kennen en toepassen van de regels, de normen en waarden van Greenchoice in relatie tot elkaar, onze klanten, duurzaamheid, onze zakenpartners en onze stakeholders. De gedragscode is een intern document dat te raadplegen is door al onze medewerkers. In

ons personeelshandboek wordt verwezen naar de gedragscode en wordt aanvullend expliciet aangegeven dat fraude en diefstal niet getolereerd wordt. In 2023 zal de gedragscode geactualiseerd worden, daarom kiezen wij er voor de huidige gedragscode niet te publiceren. Wel beschrijven we hier wat de belangrijke uitgangspunten in onze gedragscode zijn:

- Servicegerichtheid
- Tevreden medewerkers
- Positieve en respectvolle samenwerking
- Bijdragen aan duurzaamheid
- Integriteit

Medewerkers kunnen voor vragen of advies over de gedragscode of onderwerpen die hierin niet expliciet terugkomen terecht bij hun leidinggevende of de Compliance Officer.

Voor onze klanten is transparantie over de wijze waarop wij gegevens verwerken, welke gegevens wij verwerken, met welk doel we dat doen en hoe we met deze gegevens omgaan van belang. Ons beleid over privacy is opgenomen in het Privacy Statement en is terug te vinden op onze website.

Voor consumenten hebben wij de gedragscodes ‘Consument en Energieleverancier 2020’ en ‘Leveranciers Slimme Meters 2012’ zoals opgesteld door Energie-Nederland. In overleg met toezichthouder ACM zijn deze van toepassing verklaard. In de gedragscode ‘Consument en Energieleverancier 2020’ staan gedragsregels over het contact tussen energieleverancier en de consument over werving en over het aangaan, voortzetten en beëindigen van leveringsovereenkomsten. In de Leveranciers Slimme Meters 2012 gedragscode staat beschreven hoe wij omgaan met de gegevens uit de slimme meter. De Compliance Officer ziet toe op de naleving van de gedragscodes. Voor de gedragscode Leveranciers Slimme Meters 2012 wordt jaarlijks een verklaring ondertekend door de algemeen directeur waaruit blijkt dat wij voldoen aan de code. De verklaring over 2022 vind je in bijlage D bij dit verslag.

Alle beleidsdocumenten worden goedgekeurd door de directie.

Awareness

Ons Awareness Programma is bedoeld om iedereen in de organisatie bewust en bekwaam te maken op het gebied van de gedragscode en ons privacy- en informatiebeveiligingsbeleid. Hiermee proberen we eventuele negatieve impact, zoals imagoschade, als gevolg van het niet naleven van ons beleid en vooral natuurlijk negatieve impact op onze klanten te beperken. Het Awareness Programma bestaat uit drie online trainingen (Ons moreel kompas, Privacy en Informatiebeveiliging), een app om kennis en kunde up-to-date te houden en de jaarlijkse ondertekening van de gedragscode. Het Awareness Programma is verplicht voor alle medewerkers, inclusief directieleden, van Greenchoice.

Intern meldpunt integriteit en compliance

Binnen onze organisatie streven we naar een cultuur waarin collega's elkaar aanspreken op verantwoordelijkheden. In ons personeelshandboek beschrijven we hoe medewerkers advies kunnen vragen of zorgen kunnen uiten. Medewerkers kunnen voor vragen of advies over veiligheid, gezondheid en arbeidsomstandigheden contact opnemen met onze preventiemedewerker. Bij ongewenst gedrag gaan medewerkers met een collega of vertrouwenspersoon in gesprek. Als bemiddeling niet tot een bevredigend resultaat leidt of als de aangeklaagde na een periode van verbetering toch weer ongewenst gedrag vertoont, kan de medewerker een officiële klacht indienen bij de directie. De directie zal beide partijen persoonlijk horen en velt daarna een onafhankelijk en objectief oordeel. Als het oordeel luidt dat inderdaad sprake was van ongewenst gedrag, volgen disciplinaire maatregelen. Daarvan wordt schriftelijk verslag gedaan en volgt een registratie in het personeelsdossier. De vertrouwenspersonen registreren meldingen en rapporteren deze op hoofdlijnen aan de afdeling HR. HR registreert de aard van de meldingen, bijvoorbeeld seksuele intimidatie, pesten, ongewenst gedrag of agressie. Adviesvragen over het beleid worden niet geregistreerd. Periodiek wordt het aantal meldingen en de aard van de meldingen geëvalueerd waaruit eventuele verbeteracties volgen. Er zijn in 2022 acht meldingen gedaan bij de vertrouwenspersoon. Er zijn geen meldingen bij de directie binnengekomen. Uit interne feedback blijkt dat de stijging van het aantal meldingen het gevolg is van de verbeterde toegankelijkheid en vindbaarheid van de vertrouwenspersonen.

Melden stimuleren

Greenchoice stimuleert medewerkers om vermoedens van misstanden of onregelmatigheden, groot of klein, zo veel mogelijk te melden. In het geval van ongewenst of niet integer gedrag, zoals pesten, discriminatie, (seksuele) intimidatie of andere integriteitsissues, kan elke medewerker daar melding van doen bij de compliance officer. Om ervoor te zorgen dat niet integer gedrag te allen tijde kan worden gemeld, heeft Greenchoice daarnaast een Klokkenluidersregeling. Deze regeling biedt medewerkers de mogelijkheid om integriteitsmeldingen vertrouwelijk te doen. In voorkomende gevallen informeert de compliance officer de algemeen directeur over integriteitsmeldingen. Als dat nodig is, worden disciplinaire maatregelen genomen en/of aanpassingen doorgevoerd om de situatie structureel te verbeteren. De integriteitsmeldingen en de opvolging hiervan worden opgenomen in de compliance rapportage. Bij de registratie van integriteitsmeldingen wordt onderscheid gemaakt in type melding. In 2022 zijn er vier integriteitsmeldingen gedaan bij de compliance officer (al dan niet via de Klokkenluidersregeling). Het gaat om drie meldingen als gevolg van niet-naleving van de gedragscode (in alle drie de gevallen ging het om niet-naleving van administratieve restricties) en één overige melding. Gezien de aard van de meldingen zijn er geen organisatiebrede vervolgacties genomen, de gevallen zijn gerapporteerd en individueel opgevolgd.

Klachtenprocedure en verbetermaatregelen

De compliance officer verzamelt naast meldingen van medewerkers ook compliance gerelateerde aandachtspunten vanuit nieuwe wet- en regelgeving, indicaties vanuit de media en klachten van klanten. De afdeling Risk inventariseert maandelijks in de organisatie de kans op en impact van compliance risico's. Zo kunnen zorgen en potentiële negatieve impact in kaart worden gebracht. In de paragraaf risicobeheersing lees je hoe we met risico's omgaan als onderdeel van ons risicomanagementsysteem.

Voor onze klanten heeft Greenchoice twee klachtenteams, één team voor het behandelen van alle consumentenklachten en één voor klachten van zakelijke klanten. We vragen aan onze klanten om hun klacht per mail in te dienen. Zo kunnen de klachtenmedewerkers de klacht eerst goed lezen, voordat zij (het liefst telefonisch) contact opnemen met de klant. Het komt voor dat we er niet uitkomen met de klant. Als de klant dat wil, kan deze de klacht dan voorleggen aan de Geschillencommissie Energie. Deze geschillencommissie is een externe en onafhankelijke instantie die een voor beide partijen bindende uitspraak doet over de klacht.

Vragen en klachten rondom de verwerking van persoonsgegevens kunnen ingediend worden via de privacy officer. Als de klacht niet naar tevredenheid is afgehandeld, dan kan de klacht ingediend worden bij de toezichthouder Autoriteit Persoonsgegevens.

Naleving wet- en regelgeving

Greenchoice heeft een compliance officer in dienst om de naleving van wet- en regelgeving te waarborgen. Maandelijks rapporteert de compliance officer de status en voortgang van de openstaande meldingen aan de directie. Van toepassing zijnde wet- en regelgeving, aankomende wijzigingen in wet- en regelgeving en geïdentificeerde (compliance) risico's vormen de basis voor de periodieke monitoring. Verder wordt extern toezicht gehouden door diverse toezichthouders, zoals de Autoriteit Consument & Markt (ACM) en de Autoriteit Persoonsgegevens. Naar aanleiding van een onderzoek van de ACM dat werd uitgevoerd in 2021 en 2022 heeft Greenchoice toegezegd om bepaalde duurzaamheidsclaims niet meer te gebruiken en ruim € 0,4 miljoen te doneren aan een bosproject in Nederland van een onafhankelijke non-profit organisatie. Deze toezegging is door de ACM bindend verklaard in haar besluit van 20 september 2022. Greenchoice heeft haar interne processen verder aangescherpt om oneigenlijke duurzaamheidsclaims te voorkomen.

In 2022 hebben we meer aandacht besteed aan duurzaamheidsregelgeving: we bereiden ons voor op de EU-taxonomie en Corporate Sustainability Reporting Directive waar we vanaf verslagjaar 2025 aan moeten voldoen.

Greenchoice heeft er belang bij om te voldoen aan wet- en regelgeving. Allereerst omdat we op die manier de klant het best bedienen. En zo voorkomen we het risico dat we onze 'licence to operate' verliezen en verlagen we financiële risico's door boetes of claims van klanten. Door ons aan de regels te houden, houden we ook onze reputatie hoog. In 2022 zijn er geen significante vastgestelde gevallen geweest van het niet naleven van de wet. Evenmin was er sprake van significante boetes. Voor een toelichting van lopende claims en geschillen verwijzen we naar paragraaf claims en juridische geschillen.

Privacy, IT en data

Voor onszelf en onze klanten is het van belang dat we zorgvuldig omgaan met onze data. Gedurende 2022 zijn wijzigingen in de organisatiestructuur doorgevoerd. De rollen voor Privacy en Information Security zijn ondergebracht in de nieuwe structuur. We actualiseerden ons beleid en bereidden ons voor op aankomende wet- en regelgeving en de introductie van het platform voor groene keuzes.

Privacy

Privacy viel voorheen onder de verantwoordelijkheid van de compliance officer. In 2022 hebben we een privacy officer aangesteld. Daarmee is privacy nu een afzonderlijke functie. Op het gebied van privacy is afgelopen jaar het bewustwordingsprogramma geactualiseerd en specifiek gemaakt voor de gebruikersgroepen binnen de organisatie. Met interne en online trainingen hebben we de medewerkers er kennis mee laten maken. Net als voorgaande jaren hebben we aandacht besteed aan de bescherming van persoonsgegevens. In het bijzonder met het oog op onze nieuwe strategie waarbij we nieuwe producten en diensten gaan aanbieden via ons platform.

Vanaf 2022 zijn we aan onze klanten producten en diensten gaan aanbieden. Op de achtergrond werken we verder aan de integratie van KiesZon en Greenchoice. Daar gaat onze aandacht het komende jaar naar uit. Daarnaast vragen consumenten steeds meer om gerichte dienstverlening. Onze uitdaging is om het belang van de klant te dienen en tegelijk zorgvuldig om te gaan met data.

Dataveiligheid

De beveiliging van onze data is een belangrijk onderwerp. We moeten ons bestaande IT-landschap voortdurend blijven beschermen en blijven innoveren. Cybercriminelen bedenken continu nieuwe manieren om organisaties aan te vallen. Het gebruik van cloudoplossingen neemt toe, zeker omdat we meer hybride zijn gaan werken. Steeds vaker combineren we data om informatie te verkrijgen. En met het ontwikkelen van een platform voor groene keuzes zal de uitwisseling van data en het aantal bronsystemen in omvang toenemen.

Op het gebied van databeveiliging hebben we het afgelopen jaar verschillende inspanningen verricht om toenemende dreigingen tegen te gaan en het veiligheidsbewustzijn op peil te houden. We nemen technische, organisatorische en op menselijk gedrag gerichte maatregelen om ons IT-landschap te beveiligen. Daarnaast besteden we aandacht aan detectie en herstelmaatregelen. Zo zijn in 2022 de monitoringsdiensten voor de beveiliging van IT samengevoegd bij één centrale securityprovider. Afgelopen jaar hebben we gewerkt aan het opzetten van een risico-gebaseerd informatiebeveiligingsbeleid. Dit vervangt het huidige beleid. Dit nieuwe beleid wordt vanaf 2023 ingevoerd in de organisatie. De directie is eindverantwoordelijk voor de naleving van het informatiebeveiligingsbeleid.

Op organisatorisch vlak hebben we de taak- en rolverdeling binnen het domein IT en Data aangepast om aan te sluiten bij de nieuwe domeinstructuur van Greenchoice.

Wet- en regelgeving

Op het gebied van wet- en regelgeving is in juni 2022 een politiek akkoord bereikt door de EU-lidstaten en het Europees Parlement over de herziening van de zogenoemde EU Netwerk- en Informatiebeveiligingsrichtlijn (NIS2). Die geldt voor vitale bedrijven, waar ook Greenchoice Groep onder valt als energieleverancier. We volgen deze ontwikkelingen en bereiden ons nu al voor op de aankomende nieuwe regelgeving.

Incidenten

Gedurende 2022 hebben we van drie datalekken melding gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens. In één geval is hardware verloren geraakt en in de andere gevallen is sprake geweest van een onterechte samenvoeging van persoonsgegevens in één van de systemen van Greenchoice. Onze processen en controles zijn inmiddels aangepast. We zien erop toe dat dergelijke incidenten in de toekomst kunnen worden voorkomen.

Risicobeheersing

Als organisatie willen we relevant blijven, ook op de lange termijn. Het is daarom van belang dat we onze risico's scherp in kaart brengen en deze goed beheersen. Aan de hand van het Enterprise Risk Management framework zorgen we ervoor dat we onze organisatiedoelstellingen behalen.

Governance omtrent risico's

Het leiderschapsteam is verantwoordelijk voor het risicomanagement, het onderhouden van een functionerend risicomanagementsysteem en de uitvoering van systematisch risicomanagement binnen Greenchoice Groep. Hieronder valt ook het levend houden van het risicobewustzijn. De leden van het leiderschapsteam vervullen een voorbeeldfunctie. De statutaire directie legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen over de structuur en het algemene risicoprofiel.

Het leiderschapsteam heeft interne toezichthouders benoemd. Maandelijks rapporteren zij aan het leiderschapsteam over de gedefinieerde risico's. Voor specifieke risico's heeft het leiderschapsteam verantwoordelijkheden verdeeld onder de leden. De statutaire directie rapporteert maandelijks aan de Raad van Commissarissen als onderdeel van de maandrapportage. De uitvoering hiervan wordt door het team Risk bewaakt en gefaciliteerd.

Periodiek voert de auditcommissie namens de RvC een audit uit. In deze audits of sessies worden vanuit verschillende invalshoeken en op diverse onderwerpen de risico's, beheersmaatregelen en opvolging besproken. Hierbij is de auditcommissie de vragende partij en de manager van het team Risk samen met de CFO de partij die de antwoorden en toelichting geven. Onder paragraaf goed bestuur en governance lees je meer over de auditcommissie.

Identificatie van risico's en risicobereidheid

Het leiderschapsteam van Greenchoice heeft, rekening houdend met de strategie, 29 risico's gedefinieerd die de bedrijfsdoelstellingen in gevaar kunnen brengen. De risico's zijn gecategoriseerd naar strategische, operationele, rapportage en compliance risico's. Risico's op het gebied van klimaatverandering en wet- en regelgeving over duurzaamheid horen hier ook bij. Het leiderschapsteam bepaalt en evalueert de risicobereidheid voor deze risico's. Onder risicobereidheid verstaan we de mate waarin we bereid zijn om bepaalde risico's te accepteren bij het nastreven van onze doelen. Deze is gebaseerd op ons draagvermogen. Dit is de maximale financiële impact die we als organisatie kunnen dragen, zonder dat onze continuïteit hierbij in gevaar komt. Maandelijks evalueren en documenteren we per risico de mitigerende maatregelen. Zo zorgen we ervoor dat we blijven aansluiten bij onze risicobereidheid.

Ons systeem van risicomanagement

Enterprise Risk Management

In 2022 introduceerde het Risk team van Greenchoice Groep Enterprise Risk Management. Binnen dit systeem van risicomanagement is degene die het risico beoordeelt altijd onafhankelijk van degene die verantwoordelijk is voor het risico. Maandelijks maken we een rapportage over risico's, impact en getroffen maatregelen. Ons risicobeleid draagt bij aan onze waarden en wordt gedragen door de directie.

Greenchoice vindt het belangrijk dat er een bedrijfscultuur heerst waarin iedereen risicobewust is. Er heerst een cultuur van transparantie en openheid. Het rapporteren over de risico's door aangewezen toezichthouders binnen de organisatie op basis van vastgestelde indicatoren draagt bij aan dit bewustzijn. Op maandelijkse basis worden de uitkomsten in een risicomatrix gerapporteerd aan het leiderschapsteam en de Raad van Commissarissen. Het leiderschapsteam evalueert de risicomatrix en onderneemt waar nodig actie, rekening houdend met de risicobereidheid. Op deze manier hebben we een

feedbackloop van risicobeheersing gecreëerd tussen alle lagen van de organisatie.

We hebben interne beheersingsmaatregelen opgezet om fraude en fouten te voorkomen. Zo zijn er per medewerker en afhankelijk van de medewerker in de organisatorische hiërarchie toegang en rechten toegekend. Daarnaast is er binnen de teams sprake van het vier-ogenprincipe en is er functiescheiding aangebracht.

We streven ernaar om Enterprise Risk Management volgend jaar verder vorm te geven. Dat doen we door de operationele risico's verder uit te werken en de bedrijfsprocessen vast te leggen.

Communicatie kritische zorgen

Als onderdeel van het maandelijks rapportageproces rondom risico's kunnen interne toezichthouders kritische zorgen kenbaar maken. Dan vindt er afstemming plaats met de verantwoordelijke uit het leiderschapsteam. Afhankelijk van de urgentie wordt hierover in de maandrapportage een toelichting opgenomen, die wordt besproken met het volledige leiderschapsteam. Bij duidelijke aanwijzingen van interne fraude, compliance issues of bij externe fraude wordt de directie hiervan op de hoogte gesteld. Indien het verplicht is om de toezichthouders op de hoogte te stellen, maakt de Compliance Officer een melding aan namens de Directie. Vervolgacties worden gedefinieerd en uitgevoerd door de verantwoordelijke manager, ondersteund door Risk management.

In 2022 heeft Greenchoice een algemeen mailadres geïntroduceerd waar gesignaleerde risico's en zorgen vanuit de organisatie kunnen worden gemeld. Er zijn gedurende 2022 geen meldingen binnengekomen via het mailadres. In 2023 werken we verder aan de positionering van team Risk binnen de organisatie, onder andere door het opzetten van een overlegstructuur in combinatie met het gebruik van dit mailadres.

Belangrijkste risico's

De energiecrisis en de daaropvolgende overheidsmaatregelen hebben veel gevraagd van het aanpassingsvermogen van onze organisatie.

De hoge energieprijzen waren een stimulans voor onze klanten om verder te verduurzamen en minder energie te verbruiken. Het verbruiksgedrag zorgde, in combinatie met het relatief warme jaar, voor een overcapaciteit van stroom en gas. We hebben dit overschot tegen hogere prijzen dan waarvoor we oorspronkelijk hebben ingekocht verkocht op de markt. Door de gestegen prijzen hebben we hiermee positieve financiële resultaten behaald. Bij kouder weer of in geval van prijsdalingen liepen we het risico op negatieve resultaten. In november 2022 kregen we hier mee te maken.

De hoge tarieven zorgden echter ook voor liquiditeitsrisico's. Door de sterke stijging van de marktprijzen zijn de zekerheden die in de inkoopcontracten zijn opgenomen voor de termijninkopen nodig gebleken en geëffectueerd. Voor 2022 heeft dit geresulteerd in een ontvangst van zekerheden vanuit leveranciers. Deze zekerheden, vaak in de vorm van bedragen, hebben een positief effect gehad op het werkkapitaal (liquiditeitspositie). De zekerheden worden ingezet als reserve voor het geval een leverancier wegvalt of zijn verplichtingen niet kan nakomen. De reserve loopt er als gevolg van onze reguliere inkopen uit naarmate de leveringen uit termijncontracten plaatsvinden en uiteraard eerder wanneer het marktprijsniveau weer sterk zou zijn gedaald.

In de tweede helft van 2022 hebben we gewerkt aan de implementatie en uitvoering van de overheidsmaatregelen: zowel de overheidssubsidies uit hoofde van CEK22 (Tijdelijke overbruggingsregeling tegemoetkoming kleinverbruikers 2022, ofwel Energiekorting overheid) als de uitvoering van het prijsplafond met ingang van 2023. De ontwikkeling en uitvoering hiervan heeft veel tijd gekost van onze medewerkers. Als dit langer aanhoudt, gaat dit op termijn ten koste van de innovatie en uitvoering van strategische projecten. In korte tijd en onder druk aanpassingen doorvoeren brengt risico's met zich mee. De impact van de wijzigingen als gevolg van de overheidsmaatregelen is driedig: de financiële impact kan bij verkeerde uitvoer van politieke wijzigingen substantieel zijn. Er zijn risico's rondom imago en klanttevredenheid als gevolg van negatieve focus op energiebedrijven vanuit de media. Onduidelijkheid of verkeerde uitvoer zal negatieve klantreactie tot gevolg hebben. Tot slot heeft de sterk verhoogde werkdruk negatieve impact op onze medewerkers.

Daarnaast zagen we in 2022 nog effecten van de coronapandemie. Dit leidde tot verzuim en verlies van medewerkers. Zie ook onze medewerkers voor een beschrijving van de effecten en getroffen maatregelen.

In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste risico's weergegeven. De risico's zijn gerangschikt op de kans dat de dreiging zich voordoet en de grootte van de impact (beide op een schaal van 1=klein tot 5=groot). De impact hangt af van het criterium. Er is onderscheid gemaakt tussen financieel, imago, juridisch/compliance en klantimpact. Binnen financieel is zeer laag (1) een bedrag van lager dan € 100.000, bij zeer hoog (5) gaat het om een mogelijke schade van meer dan € 10 miljoen. We hebben de uitwerking van de criteria per onderdeel hieronder weergegeven.

Score	Kans	Criteria voor impact			
		Financieel	Imago	Juridisch/Compliance	Klant Impact
5	Zeer hoog	Schade is meer dan € 10 miljoen	Het zorgvuldig opgebouwde imago van Greenchoice wordt in één klap vernietigd.	Greenchoice wordt door civiele rechter en/of toezichthouder veroordeeld tot betaling van een hoge boete (wegens herhaalde overtreding wetgeving) en moet grote kosten maken voor het doorvoeren van correcties.	Greenchoice heeft een conflict met één of meerdere klantgroepen en wordt door de toezichthouder (ACM) aansprakelijk gesteld. De boete kan zowel voor Greenchoice zijn als voor de betrokkenen. Publieke bekendmaking op de website van de ACM of waarschuwing in de media van beschuldiging van Greenchoice voor overtreding van de (consumenten-)regels.
4	Hoog	Schade tussen € 2 en € 10 miljoen	Greenchoice komt landelijk via verschillende media langdurig negatief in het nieuws.	Greenchoice heeft te maken met een langlopende juridische kwestie, waarin Greenchoice de aangesproken partij is en waarvoor hoge kosten moeten worden gemaakt. De kans op een voor Greenchoice negatieve uitspraak is meer dan 50%.	Greenchoice heeft een conflict met één of meerdere klantgroepen en kan aansprakelijk worden gesteld door de toezichthouder (ACM) op het doorvoeren van correcties. Dit kan leiden tot hoge operationele kosten, afhankelijk van de opgelegde termijn van correctie en de periode om het uit te voeren.
3	Midden	Schade tussen € 500.000 en € 2 miljoen	Greenchoice komt éénmalig negatief in het nieuws of krijgt grotere aantallen negatieve beoordelingen op gebruikersfora en/of social media.	Greenchoice moet zich voor de rechter verantwoorden. Alle belangrijke feiten voor het dossier zijn aanwezig.	Greenchoice heeft een conflict met een klantgroep en moet zich verantwoorden voor de toezichthouder (ACM).
2	Laag	Schade tussen € 100.000 en € 500.000	Een individuele klant uit zich publiekelijk negatief over Greenchoice.	Greenchoice krijgt een conflict met een groep klanten, maar dit leidt uiteindelijk niet tot een rechtszaak.	Greenchoice heeft een conflict met een klantgroep en dit leidt wel tot een correctie.
1	Zeer laag	Schade lager dan € 100.000	Geen gevolgen voor het imago.	Greenchoice krijgt een conflict met één klant, maar dit leidt niet tot een rechtszaak.	Greenchoice heeft een conflict met een klantgroep, maar dit leidt niet tot een correctie.

In de kolom rechts staan de belangrijkste maatregelen die we nemen om het risico te vermijden.

Risico	Categorie en risicobereidheid	Kans	Impact	Maatregelen
Te lage reactiesnelheid op externe maatschappelijke ontwikkelingen	Strategisch <i>Greenchoice is bereid beperkt risico te accepteren gezien het geformuleerde tijdspad gekoppeld aan de strategische doelen</i>	3,9	3,6	· Projectaanpak in implementatie overheidsmaatregelen met efficiënte besluitvorming · Vorming van een strategiegroep en overlegstructuur met samenstelling vanuit diverse teams
Te lage innovatiesnelheid ten opzichte van onze concurrenten	Strategisch <i>Greenchoice accepteert risico's mits verantwoordelijk en beheerst</i>	3,0	4,0	· Opzet en formalisatie van intern innovatieproces · Een heldere en breed gecommuniceerde toelichting op de strategie en doelen door middel van roadshows, intranet en maandupdates (interne communicatie)
Cyberaanvallen en cybercriminaliteit	Operationeel <i>Hier wordt nauwelijks/zeer beperkt risico geaccepteerd. Er wordt gemonitord en er is sprake van frequente back-ups</i>	3,6	3,3	· Implementatie en continue verbetering van beveiligingsmaatregelen · Registratie en monitoring van security incidenten · Uitvoering van een IT-assessment als startpunt voor actualisatie van het informatiebeveiligingsbeleid en verdere verbetermaatregelen · Verhoging frequentie back-ups
Grote margeafwijkingen als gevolg van externe marktprijsbewegingen op lange termijn	Financieel <i>Greenchoice accepteert beperkt risico met name door bereidheid van afwijkend volume bij consumentenklanten</i>	3,2	3,1	· Uitbreiding opslag (berging) en regelvermogen · Inkoop en omzetting extra volume naar contracten met temperatuur gerelateerde volumes · Inkoopstrategie in combinatie met commerciële proposities als variabel maand. Verder onderzoek naar dynamische tarieven
Ontevredenheid van klanten	Strategisch <i>Zeer beperkte acceptatie gezien de klant voorop staat in onze strategie en ambities</i>	2,5	3,8	· Proactief en transparant informeren van onze klanten · Inzet op bereikbaarheid en beschikbaarheid van onze klantenservice · Communicatie volgens onze PR strategie o.a. gesegmenteerde communicatie · Bespaarcampagne in het eerste en vierde kwartaal van 2022

7. ONZE JAARCIJFERS

Geconsolideerde balans per 31 december 2022

€		31-12-2022	31-12-2021
<i>Vóór resultaatbestemming</i>			
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	62.353.230	71.986.521
Materiële vaste activa	2	59.888.991	77.310.743
Financiële vaste activa	3	14.372.799	12.171.183
Totaal van vaste activa		136.615.020	161.468.447
Vlottende activa			
Voorraden	4	62.973.563	26.142.908
Onderhanden projecten ¹	5	5.764.666	13.701.244
Vorderingen			
Vorderingen op handelsdebiteuren	6	35.830.557	51.711.926
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7	6.192.108	999.513
Rekening-courant vorderingen	8	595.757	522.100
Overige vorderingen en overlopende activa	9	277.647.804	274.301.469
		320.266.226	327.535.008
Liquide middelen	10	129.710.782	115.505.033
Totaal van vlottende activa		518.715.237	482.884.193
Totaal activa		655.330.257	644.352.640

€		31-12-2022	31-12-2021
PASSIVA			
Groepsvermogen	11		
Eigen vermogen		186.255.710	142.434.834
Minderheidsbelang derden		32.150	57.588
		186.287.860	142.492.422
Voorzieningen	12		
Latente belastingverplichtingen		4.948.414	5.668.499
Overige voorzieningen	13	954.180	5.207.340
		5.902.594	10.875.839
Langlopende schulden	14		
Achtergestelde leningen	15	381.600	388.000
Obligatieleningen	16	15.225.000	19.800.000
Schulden aan kredietinstellingen	17	18.533.963	38.129.408
		34.140.563	58.317.408
Kortlopende schulden			
Schulden aan kredietinstellingen		4.039.541	6.072.800
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	18	66.021.318	30.808.121
Belastingen en premies sociale verzekeringen	19	25.917.227	57.155.173
Onderhanden projecten ¹	20	849.421	9.298.679
Overige schulden en overlopende passiva	21	332.171.733	329.332.198
		428.999.240	432.666.971
Totaal passiva		655.330.257	644.352.640

1 Aangepast voor vergelijkingsdoeleinden, zie algemene grondslagen voor verslaggeving paragraaf stelselwijzigingen.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening en overzicht totaalresultaat over 2022

€		2022	2021
Netto-omzet	22	1.042.277.154	564.938.254
Overige bedrijfsopbrengsten	23	661.580	867.630
Som der bedrijfsopbrengsten		1.042.938.734	565.805.884
Kosten van grond- en hulpstoffen	24	853.101.238	429.340.704
Lonen en salarissen	25	31.012.176	26.463.209
Sociale lasten en pensioenlasten	26	6.742.413	6.122.974
Overige personeelsbeloningen	27	10.127.129	6.925.050
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	28	26.422.126	29.604.080
Overige waardeveranderingen van immateriële en materiële vaste activa	29	-	410.560
Overige bedrijfskosten	30	35.067.908	30.202.982
Som der bedrijfslasten		962.472.990	529.069.559
Bedrijfsresultaat		80.465.744	36.736.325
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten		6.111	7.365
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	31	450.415	155.787
Waardeveranderingen van vorderingen en deelnemingen die tot de vaste activa behoren	32	-4.420	-5.486
Rentelasten en soortgelijke kosten	33	-3.814.858	-3.483.137
		-3.362.752	-3.325.471
Resultaat vóór belastingen		77.102.992	33.410.854
Belastingen	34	-19.492.202	-4.658.211
		57.610.790	28.752.643
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	35	584.259	-132.336
Resultaat na belastingen		58.195.049	28.620.307
Resultaat aandeel derden	36	9.548	14.799
Nettoresultaat		58.204.597	28.635.106
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen als onderdeel van het groepsvermogen		-	-
Totaalresultaat		58.204.597	28.635.106

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2022

€		2022	2021
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		80.465.744	36.736.325
Aanpassingen voor:			
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	26.422.126		29.604.081
Boekresultaat op immateriële en materiële vaste activa	4.508.147		5.896.259
Bijzondere waardevermindering van immateriële en materiële vaste activa	-		410.560
Mutatie voorzieningen	-4.253.161		2.190.220
		26.677.112	38.101.120
Veranderingen in werkkapitaal		-36.453.366	24.750.238
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		70.689.490	99.587.683
Ontvangen dividend	-		155.400
Betaalde interest	-3.831.631		-3.531.403
Betaalde belastingen	-7.231.617		-1.752.431
Ontvangen belastingen	2.320.642		1.677.789
Kasstroom uit operationele activiteiten		-8.742.606	-3.450.645
Totaal van kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in immateriële vaste activa	-5.351.456		-11.876.980
Investerings in materiële vaste activa	-14.164.730		-33.767.078
Investerings in financiële vaste activa	-7.101.528		-3.085.331
Verstrekkings van uitstaande leningen	-88.381		-1.750.968
Ontvangsten uit hoofde van vervreemding van materiële vaste activa	127.509		43.404
Ontvangsten uit hoofde van vervreemding van financiële vaste activa	131.994		299.951
Ontvangsten uit hoofde van aflossingen uitstaande leningen	37.104		2.624.870
Totaal van kasstroom uit investeringsactiviteiten		-26.409.488	-47.512.132
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Betaald dividend	-14.441.311		-
Ontvangsten uit hoofde van leningen	1.712.743		37.792.327
Uitgaven ter aflossing van leningen	-8.603.079		-7.099.873
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-21.331.647	30.692.454

Netto kasstroom - Totaal van toename (afname) van geldmiddelen	14.205.749	79.317.360
Verloop mutatie geldmiddelen		
Stand per begin boekjaar	115.505.033	36.187.673
Mutaties in boekjaar	14.205.749	79.317.360
Stand per einde boekjaar	129.710.782	115.505.033

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en beleggingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De in de verworven groepsmaatschappij aanwezige geldmiddelen zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht.

Kasstromen uit financiële afgeleide instrumenten, die worden verantwoord als hedges, worden in dezelfde categorie ingedeeld als de kasstromen uit de afgedekte balansposten. Kasstromen uit financiële derivaten waarbij hedge accounting niet langer wordt toegepast, worden consistent met de aard van het instrument ingedeeld, vanaf de datum waarop de hedge accounting is beëindigd.

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2022

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de geconsolideerde jaarrekening

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Greenchoice B.V. is feitelijk en statutair gevestigd op Kruisplein 15, te Rotterdam en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 24302685.

Algemene toelichting

De belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

De activiteiten van Greenchoice B.V. en haar groepsmaatschappijen (hierna: Greenchoice) bestaan voornamelijk uit het in Nederland leveren van groene stroom, bosgecompenseerd gas, het inkopen en naar de markt brengen van duurzaam opgewekte energie en de aan- en verkoop, ontwikkeling en onderhoud van zonnestroominstallaties in binnen- en buitenland.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2022, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2022.

Toegepaste standaarden

Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van zowel de onderneming als de geconsolideerde groepsmaatschappijen van de onderneming en is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) en de stellige uitspraken van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Toepassing van artikel 402 Boek 2 BW

De financiële gegevens van Greenchoice B.V. zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening zodat, gebruikmakend van artikel 402 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW), kan worden volstaan met een verkorte winst-en-verliesrekening in de enkelvoudige jaarrekening. Hierin wordt slechts het resultaat deelnemingen na belastingen en het overige resultaat na belastingen weergegeven.

Presentatie- en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de onderneming. Alle financiële informatie in euro's is afgerond naar hele euro's.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Groepsverhoudingen

Greenchoice B.V. te Rotterdam, is een besloten vennootschap en maakt deel uit van een groep. Energie Concurrent B.V. te Rotterdam, heeft 70% van de aandelen in haar bezit en is hiermee de moedermaatschappij van Greenchoice B.V. De overige 30% van de aandelen is in bezit van Eneco Consumenten B.V. te Rotterdam.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van vaste activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

De belangrijkste schattingspost betreft de balanspost "Nog te verrekenen inzake geleverde elektra en gas". Deze post bevat de positie voor klanten waarvoor nog geen (eind)afrekening is opgemaakt en bestaat uit een schatting voor het verschil tussen enerzijds de aan hen in rekening gebrachte voorschotten en anderzijds de verwachte op te maken (eind)afrekening.

De totale positie is in de balans gesplitst in een actief- en een passiefpost op basis van

klanten die naar verwachting moeten bijbetalen (actiefpost) en klanten die naar verwachting geld zullen terugontvangen (passiefpost). Deze posten zijn in de balans opgenomen onder respectievelijk overige vorderingen en overlopende activa en overige schulden en overlopende passiva (zie noot 9 en noot 21).

Naast bovenstaande schattingen bestaat er een inschatting ten aanzien van de reconciliaties met de verschillende sourcing partijen. Het gaat dan om schattingen ten aanzien van ingekochte volumes op basis van berekend verbruik (profielallocatie) en het vastgestelde werkelijk verbruik.

Consolidatiekring

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de onderneming en haar dochtermaatschappijen in de groep, andere groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat.

Dochtermaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming (en/of één of meer van haar dochtermaatschappijen) meer dan de helft van de stemrechten in de algemene vergadering kan uitoefenen, of meer dan de helft van de bestuurders of van de commissarissen kan benoemen of ontslaan.

Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten betrokken die potentiële stemrechten bevatten en zodanig kunnen worden uitgeoefend dat ze daardoor de onderneming meer of minder invloed verschaffen.

Belangen die uitsluitend worden aangehouden om ze te vervreemden, worden niet geconsolideerd indien bij verwerving al het voornemen bestaat om het belang af te stoten en de verkoop binnen een jaar waarschijnlijk is. Deze belangen worden opgenomen onder effecten onder de vlottende activa ('slechts aangehouden om te vervreemden').

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip

waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

De geconsolideerde jaarrekening van Greenchoice B.V. omvat de financiële gegevens van Greenchoice B.V. en de volgende groepsmaatschappijen:

- GIPP Energy Holding B.V. (Rotterdam, 100%)
- Greenchoice Hartelkanaal B.V. (Rotterdam, 100%)
- Hartel2 B.V. (Rotterdam, 100%)
- Hartel2 V.O.F. (Zeist, 100%)
- Energie Transitie Groep N.V. (Nijmegen, 100%)
- Huismerk Energie N.V. (Nijmegen, 100%)
- Greenchoice Zakelijk N.V. (Rotterdam, 100%)
- Energy Trading Company B.V. (Nijmegen, 100%)
- Energieondernemers B.V. (Nijmegen, 100%)
- Greenchoice Integrated Solutions B.V. (Rotterdam, 100%),
per 6 december 2022 toegevoegd aan de consolidatie
- Greenchoice Exploitatie I B.V. (Rotterdam, 100%),
per 6 december 2022 toegevoegd aan de consolidatie
- Current Renewable Energy B.V. (Rotterdam, 100%)
- Current Nederland B.V. (Rotterdam, 100%)
- International Solar B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects I B.V. (Rotterdam, 100%)
- International Solar Projects II B.V. (Rotterdam, 100%)
- International Solar Projects V B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%),
tot 10 oktober 2022 meegenomen in de consolidatie
- International Solar Projects VI B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects VII B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects VIII B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects IX B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects X B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects XI B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects XII B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects XIII B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects XIV B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects XV B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects XVI B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects XVII B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects XVIII B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)

- International Solar Projects XIX B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects XX B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects XXI B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects XXII B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects XXIII B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects XXIV B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- International Solar Projects XXV B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- KiesZon Huur B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- Yellow Step Solar B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- Lease Zon I B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- KiesZon Voor de Toekomst B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- KZP1 B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%)
- Everyday B.V. ('s-Hertogenbosch, 100%),
per 30 december 2022 toegevoegd aan de consolidatie
- Stichting Forest For Ever (Rotterdam)

Doordat Greenchoice B.V. eveneens zitting neemt in het bestuur van Stichting Forest For Ever en hiermee beleidsbepalende invloed heeft, wordt de Stichting Forest For Ever meegenomen in de consolidatiekring van Greenchoice B.V., ondanks dat Stichting Forest For Ever geen kapitaalbelang is.

In de jaarrekening wordt veelal gesproken over groepsmaatschappij KiesZon. Dit is de handelsnaam van Yellow Step Solar B.V. Impliciet wordt hiermee International Solar B.V. en haar onderliggende groepsmaatschappijen bedoeld.

Consolidatiemethode

De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden opgesteld volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de groep.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge aandelenverhoudingen, schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd. Tevens zijn de resultaten op onderlinge transacties tussen groepsmaatschappijen geëlimineerd voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd en er geen sprake is van een bijzondere waardevermindering. Bij een transactie waarbij de rechtspersoon een niet-100%-belang heeft in de verkopende groepsmaatschappij, wordt de eliminatie uit het groepsresultaat pro rata toegerekend aan het minderheidsbelang op basis van het aandeel van de minderheid in de verkopende groepsmaatschappij.

De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht binnen het groepsvermogen. Indien de

aan het minderheidsbelang van derden toerekenbare verliezen het minderheidsbelang in het eigen vermogen van de geconsolideerde maatschappij overtreffen, dan wordt het verschil, alsmede eventuele verdere verliezen, volledig ten laste van de meerderheidsaandeelhouder gebracht, tenzij en voor zover de minderheidsaandeelhouder de verplichting heeft, en in staat is, om die verliezen voor zijn rekening te nemen. Het aandeel van derden in het resultaat wordt afzonderlijk als laatste post in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening in aftrek op het groepsresultaat gebracht.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de grondslagen.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn

overgedragen. Een actief of verplichting blijft echter op de balans verwerkt indien transacties niet leiden tot een belangrijke wijziging in de economische realiteit met betrekking tot het betreffende actief of de verplichting. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Schattingswijziging

Er hebben in 2022 geen schattingswijzigingen plaatsgevonden.

Stelselwijzigingen

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de wijziging als gevolg van herziening van de richtlijnen voor opbrengstverantwoording en onderhanden projecten door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Met ingang van verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2022 zijn nieuwe grondslagen van toepassing met betrekking tot opbrengstverantwoording en onderhanden projecten. De overgang naar de herziene richtlijnen is retrospectief verwerkt als stelselwijziging in de jaarrekening 2022. De vergelijkende cijfers over 2021 zijn aangepast. De doorgevoerde stelselwijziging in 2022 heeft geen impact op het vermogen en het netto-resultaat, enkel op de presentatie van de balanspositie onderhanden projecten.

De balanspositie onderhanden projecten werd tot 1 januari 2022 gepresenteerd als een debet- danwel creditstand op basis van het saldo van de gehele portefeuille. Met ingang van 1 januari 2022 wordt dit saldo uitgesplitst naar de debet- en creditzijde van de balans: indien het saldo van het onderhanden project een debetstand vertoont, wordt het nettobedrag verwerkt als een actief onder vlottende activa. Indien het saldo van het onderhanden project een creditstand vertoont, wordt het nettobedrag verwerkt als een verplichting en gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Leases

De onderneming kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst.

Financiële leases

Als de onderneming optreedt als lessee in een financiële lease, wordt het leaseobject (en de daarmee samenhangende schuld) bij de aanvang van de leaseperiode in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het leaseobject of, indien deze lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Beide waarden worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de leaseovereenkomst. De toegepaste rentevoet bij de berekening van de contante waarde is de impliciete rentevoet. Indien deze rentevoet praktisch niet te bepalen is, wordt de marginale rentevoet gehanteerd. De initiële directe kosten worden opgenomen in de eerste waardering van het leaseobject.

De grondslagen voor de vervolgwaardering van het leaseobject zijn beschreven onder materiële vaste activa. Als geen redelijke zekerheid bestaat dat de onderneming eigenaar van een leaseobject zal worden aan het einde van de leaseperiode, wordt het object afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of over de gebruiksduur van het

object.

De minimale leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande leaseverplichting. De rentelasten worden gedurende de leaseperiode zodanig toegerekend dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over de resterende netto-verplichting. Voorwaardelijke leasebetalingen worden als last verwerkt in de periode dat aan de voorwaarden tot betaling wordt voldaan.

Operationele leases

Als de vennootschap optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht, tenzij een andere toerekeningssystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. Termijncontracten die zijn bestemd voor eigen gebruik, waarmee het prijsrisico op energie commodities (commoditycontracten) wordt afgedekt, worden verwerkt als een normale inkoop of verkoop van energie commodities op het moment van feitelijke levering (volgens de 'eigen gebruik uitzondering'). Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de geconsolideerde jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen. In financiële en niet-financiële contracten kunnen afspraken zijn gemaakt die voldoen aan de definitie van derivaten. Een dergelijke afspraak wordt afgescheiden van het basiscontract en als derivaat verwerkt als zijn

economische kenmerken en risico's niet nauw verbonden zijn met de economische kenmerken en risico's van het basiscontract, een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden zou voldoen aan de definitie van een derivaat, en het samengestelde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Van het basiscontract gescheiden derivaten worden, in overeenstemming met de waarderingsgrondslag voor derivaten waarop geen kostprijs hedge accounting wordt toegepast, gewaardeerd tegen kostprijs of lagere reële waarde.

Financiële instrumenten worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Handelsportefeuille

Indien de onderneming financiële instrumenten heeft verworven of is aangegaan met het doel het instrument op korte termijn te verkopen, maken deze deel uit van de handelsportefeuille en worden deze na eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde met directe verwerking van waarde-wijzigingen in de winst-en-verliesrekening. Aan- en verkopen van financiële activa die tot de categorie handelsportefeuille behoren, worden verantwoord op de transactiedatum.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardeverminderingsverliezen worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Aan- en verkopen van financiële activa die tot de categorie verstreckte leningen en overige vorderingen behoren, worden verantwoord op de transactiedatum.

Investerings in eigenvermogensinstrumenten zonder beursnotering

Beleggingen in aandelen zonder beursnotering worden na eerste opname tegen kostprijs of lagere marktwaarde gewaardeerd. Aan- en verkopen van financiële activa die tot de categorie investeringen in eigenvermogensinstrumenten zonder beursnotering behoren, worden verantwoord op de transactiedatum. Dividenden worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord op het moment dat deze betaalbaar zijn gesteld.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. De aflossingsverplichtingen van de langlopende schulden voor het komend jaar worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Afgeleide financiële instrumenten

Na eerste opname worden afgeleide financiële instrumenten gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedgemodel wordt toegepast. Aan- en verkopen van afgeleide financiële instrumenten worden verantwoord op de transactiedatum.

Indien afgeleide financiële instrumenten of portefeuilles van afgeleide financiële instrumenten toebehoren aan een subcategorie van financiële instrumenten, worden de afgeleide financiële instrumenten na eerste verwerking gewaardeerd overeenkomstig die subcategorie.

Hedge accounting bij waardering van afgeleide instrumenten op kostprijs

Indien kostprijs hedge accounting wordt toegepast, vindt geen herwaardering van dit instrument plaats, zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van een toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden. Zodra de verwachte toekomstige transactie (in het geval de onderliggende transactie betrekking heeft op financiële activa of verplichtingen) leidt tot verantwoording in de winst-en-verliesrekening, wordt het met het afgeleide instrument samenhangende resultaat in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een niet-financieel actief of een niet-financiële verplichting, wordt bij eerste verwerking van dit actief of deze verplichting de kostprijs aangepast met de afdekkingsresultaten die nog niet in de winst-en-verliesrekening zijn verwerkt.

Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname

in de balans van een financieel actief of een financiële verplichting, worden de nog niet in de winst-en-verliesrekening verwerkte afdekkingsresultaten verwerkt in de winst-en-verliesrekening in de periode(n) dat het verkregen actief of de aangegane verplichting van invloed is op de winst of het verlies.

Indien afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht, wordt de cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de winst-en-verliesrekening was verwerkt, als overlopende post in de balans opgenomen, totdat de afgedekte transacties plaatsvinden, consistent met de verwerking van de effecten van de oorspronkelijk afgedekte transacties in de winst-en-verliesrekening. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening.

Indien afgeleide instrumenten niet langer voldoen aan de voorwaarden voor hedge accounting, maar het financiële instrument niet wordt verkocht, wordt ook de hedge accounting beëindigd. De vervolgwaardering van het financiële instrument is dan tegen kostprijs of lagere marktwaarde.

Voorwaarden aan hedge accounting

De onderneming documenteert de hedgerelaties in generieke hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat er sprake is van een effectieve hedge, respectievelijk dat er geen sprake is van overhedges.

De onderneming bepaalt op elke balansdatum de mate van ineffectiviteit van de combinatie van het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie (de hedgerelatie). De mate van ineffectiviteit van de hedgerelatie wordt vastgesteld door het vergelijken van de kritische kenmerken van het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie in de hedgerelatie.

Indien de kritische kenmerken, beoordeeld in de context van de hedgerelatie, aan elkaar gelijk zijn (geweest), is geen sprake (geweest) van ineffectiviteit. Indien de kritische kenmerken, beoordeeld in de context van de hedgerelatie, niet aan elkaar gelijk zijn (geweest), is sprake (geweest) van ineffectiviteit. In dat geval wordt de mate van ineffectiviteit vastgesteld door de verandering in reële waarde van het afdekkingsinstrument te vergelijken met de verandering in reële waarde van de afgedekte positie. Indien sprake is van een cumulatief verlies op de hedgerelatie over de periode

vanaf eerste verwerking van het afdekkingsinstrument tot aan balansdatum, wordt deze ineffectiviteit (het verlies) direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Tevens wordt ineffectiviteit als gevolg van het verschil tussen de (ontwikkeling in de) reële waarde van het afdekkingsinstrument en de (ontwikkeling in de) reële waarde van de afgedekte positie direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Bijzondere waardevermindering financiële activa

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die door de onderneming worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering.

Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen, die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen, wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen en beleggingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de onderneming historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de ondernemingsleiding van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Bijzondere waardeverminderingsverliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevig actief blijft verantwoord via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Saldering van financiële instrumenten

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de onderneming het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Grondslagen

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige voordelen die dat actief in zich bergt, zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van dat actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De uitgaven na eerste verwerking van een gekocht of zelf vervaardigd immaterieel vast actief worden toegevoegd aan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat de uitgaven zullen leiden tot een toename van de verwachte toekomstige economische voordelen en de uitgaven en de toerekening aan het actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Als niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor activering worden de uitgaven verantwoord als kosten in de winst-en-verliesrekening.

De grondslagen voor de vaststelling en verwerking van bijzondere waardeverminderingen zijn opgenomen onder bijzondere waardeverminderingen van vaste activa.

Ontwikkelingskosten

Ontwikkelingskosten worden geactiveerd voor zover deze betrekking hebben op commercieel haalbaar geachte projecten. De ontwikkeling van een immaterieel vast actief wordt commercieel haalbaar geacht als het technisch uitvoerbaar is om het actief te voltooien, de onderneming de intentie heeft om het actief te voltooien en het vervolgens te gebruiken of te verkopen is (inclusief het beschikbaar zijn van adequate technische, financiële en andere middelen om dit te bewerkstelligen), de onderneming het vermogen heeft om het actief te gebruiken of te verkopen, het waarschijnlijk toekomstige economische voordelen zal genereren en de uitgaven gedurende de ontwikkeling betrouwbaar zijn vast te stellen. Ontwikkelingskosten worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs omvat voornamelijk de salariskosten van het betrokken personeel. De geactiveerde kosten worden na beëindiging van de ontwikkelingsfase (actief gereed voor ingebruikname) afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, die 3 jaar bedraagt.

De afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode. De kosten voor onderzoek en de overige kosten voor ontwikkeling worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin deze zijn gemaakt.

Voor het nog niet afgeschreven deel van de geactiveerde ontwikkelingskosten wordt een wettelijke reserve gevormd.

Intellectueel eigendom

Intellectueel eigendom wordt gewaardeerd tegen aanschafprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Het geactiveerde bedrag wordt volgens de lineaire methode afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, die 3 jaar bedraagt.

Goodwill

Goodwill wordt bepaald als het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs van de deelnemingen (inclusief direct aan de overname gerelateerde transactiekosten) en het belang van de groep in de netto reële waarde van de overgenomen identificeerbare activa en verplichtingen van de overgenomen deelneming, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Intern gegenereerde goodwill wordt niet geactiveerd.

De geactiveerde goodwill wordt lineair afgeschreven over de geschatte economische

levensduur, zoals toegelicht onder noot 1.

Bij gehele of gedeeltelijke verkoop van een deelneming wordt de aan het verkochte deel toegerekende positieve goodwill proportioneel afgeboekt (in geval van geactiveerde goodwill) en ten laste van het resultaat gebracht.

Vooruitbetalingen op immateriële vaste activa

Vooruitbetalingen op immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Op vooruitbetalingen op immateriële vaste activa wordt niet afgeschreven.

Overige immateriële vaste activa

De overige immateriële vaste activa bestaan uit de klantenportefeuille en de acquisitiekosten. De overige immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafprijs onder aftrek van de afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen. De klantenportefeuille wordt lineair in 7-10 jaar afgeschreven. De acquisitiekosten worden lineair afgeschreven over de geschatte economische levensduur gebaseerd op de verwachte contractduur van de overeengekomen contracten (1-5 jaar).

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties, inventaris, vervoermiddelen, andere vaste bedrijfsmiddelen, vooruitbetalingen en bedrijfsactiva in uitvoering worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging. Verder omvat de vervaardigingsprijs een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente op schulden over het tijdvak dat kan worden toegerekend aan de vervaardiging van de activa.

Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur, rekening houdend met de eventuele restwaarde van de individuele activa. Op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. De afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen en/of leiden tot toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het object.

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap en haar groepsmaatschappijen op grond van een financiële-leaseovereenkomst het economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële-leaseovereenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële-leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

Deelnemingen met invloed van betekenis

De deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde.

Bij de vaststelling of er sprake is van een deelneming waarin de onderneming invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder eventuele potentiële stemrechten) in aanmerking genomen.

Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de onderneming gehanteerd.

Indien de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die volgens de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de

winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelnemingen verwerkt (proportionele resultaatsbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa wordt wel volledig verwerkt. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De niet-gerealiseerde winst wordt geëlimineerd uit het resultaat van de onderneming. Deze correctie wordt verwerkt door eliminatie op het resultaat deelneming en deze eliminatie in de balans in mindering te brengen op de waarde van de deelneming.

De onderneming realiseert de geëlimineerde winst als gevolg van verkoop aan derden, afschrijvingen of door middel van het verantwoorden van een bijzondere waardevermindering door de desbetreffende deelneming.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Bij deze waardering worden ook langlopende vorderingen op de deelnemingen meegenomen, die feitelijk moeten worden gezien als onderdeel van de netto-investering. Dit betreft met name leningen waarvan de afwikkeling in de nabije toekomst niet is gepland en niet waarschijnlijk is. Een aandeel in de winst van de deelneming in latere jaren wordt pas verwerkt als en voor zover het cumulatieve niet verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen. Wanneer de onderneming geheel of ten dele garant staat voor de schulden, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) in staat te stellen tot betaling van haar schulden van de betreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd ter grootte van de verwachte betalingen door de vennootschap ten behoeve van de deelneming. Deze voorziening wordt primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming gevormd en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de onderneming ten behoeve van deze deelneming.

Deelnemingen zonder invloed van betekenis

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of duurzaam lagere realiseerbare waarde. Indien sprake is van een stellig voornemen tot afstoting vindt waardering plaats tegen de eventuele lagere verwachte verkoopwaarde. Indien de onderneming een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die wordt gewaardeerd op verkrijgingsprijs, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht direct en volledig in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening verwerkt, tenzij de winst op de overdracht in wezen niet is gerealiseerd.

Samenwerkingsverbanden

Deelnemingen waarin de onderneming de zeggenschap gezamenlijk met andere deelnemers uitoefent (joint ventures), worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde.

Bij inbreng in of verkoop van activa door de vennootschap aan een joint venture, verantwoordt de vennootschap dat deel van het resultaat in de winst-en-verliesrekening dat correspondeert met het relatieve belang van de andere deelnemers in de joint venture. Er wordt geen resultaat verantwoord als de door de deelnemers ingebrachte niet-monetaire activa ongeveer aan elkaar gelijk zijn wat betreft aard, gebruik (in dezelfde bedrijfsactiviteit) en reële waarde. Eventuele niet verantwoorde resultaten worden in mindering gebracht op de nettovermogenswaarde van de joint venture. Eventuele verliezen op vlottende activa of bijzondere waardeverminderingen van vaste activa verantwoordt de onderneming daarentegen direct en volledig.

Bij verkoop van activa door de joint venture aan de vennootschap, verantwoordt de vennootschap het aandeel in de winst of verlies van de joint venture op die verkoop pas in de winst-en-verliesrekening als het betreffende actief is (door)verkocht aan een derde. Als echter sprake is van een verlies op vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa, neemt de vennootschap zijn aandeel in dit verlies direct.

Overige financiële vaste activa

Kapitaalbelangen die niet worden aangemerkt als deelneming worden onder de effecten gerubriceerd.

Vorderingen op niet-geconsolideerde deelnemingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde, vermeerderd met direct toerekenbare transactiekosten. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen.

De grondslagen voor de overige financiële vaste activa zijn verder opgenomen onder de paragraaf Financiële instrumenten.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Dividenden van deelnemingen die worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, worden verantwoord als opbrengsten uit deelnemingen (onder de financiële baten).

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor materiële en immateriële vaste activa en deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingsverlies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies voor goodwill wordt niet teruggenomen in een volgende periode.

In afwijking van datgene wat hiervoor is gesteld, wordt op iedere balansdatum de realiseerbare waarde bepaald voor immateriële vaste activa die nog niet in gebruik zijn genomen (ongeacht of sprake is van aanwijzingen voor een bijzondere waardevermindering).

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere opbrengstwaarde. De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs (alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging) en gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

Grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen aanschafprijs op basis van de 'first-in, first-out' (FIFO)-methode of lagere opbrengstwaarde.

Handelskortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop van voorraden worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

Onderhanden projecten

Een onderhanden project is een project dat is overeengekomen met een derde, voor de constructie van een actief of combinatie van activa waarbij de uitvoering zich kan uitstrekken over meer dan één verslagperiode. Door de aard van de activiteiten van onderhanden projecten vallen de datum waarop een project van start gaat en de datum waarop het project wordt voltooid gewoonlijk in verschillende verslagperioden.

De opbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten worden verwerkt op basis van iedere afzonderlijke overeenkomst. In bepaalde gevallen worden deze echter verwerkt op de afzonderlijk te identificeren prestatieverplichtingen van een overeenkomst, teneinde de economische realiteit weer te geven (in het geval de toegezegde goederen of diensten in een overeenkomst afzonderlijke prestatieverplichtingen betreffen).

De projectopbrengsten worden als onderdeel van de netto-omzet in de winst-en-verliesrekening gepresenteerd.

De post onderhanden projecten bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst, verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen. De post onderhanden projecten representeert een bedrag te vorderen van de opdrachtgever (indien actief), of een bedrag verschuldigd aan de opdrachtgever (indien verplichting) voor nog te verrichten werkzaamheden of een vooruitontvangen bedrag.

Het onderhanden project wordt afzonderlijk in de balans onder vlottende activa gepresenteerd tussen voorraden en vorderingen indien het een debetstand vertoont. Het onderhanden project wordt afzonderlijk in de balans onder de kortlopende schulden gepresenteerd indien het een creditstand vertoont.

In de waardering van onderhanden projecten worden de kosten die direct betrekking hebben op het project (zoals personeelskosten voor werknemers direct werkzaam aan het project, kosten van constructiematerialen en kosten van uitrusting die bij de uitvoering van het project worden gebruikt), de kosten die toerekenbaar zijn aan projectactiviteiten in het algemeen en toewijsbaar zijn aan het project (onder meer verzekeringskosten, kosten van ontwerp en technische assistentie, overheadkosten van projectactiviteiten en rente op schulden over het tijdvak dat aan het project kan worden toegerekend) en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend, begrepen.

De toerekening van opbrengsten, kosten en winstneming op onderhanden projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van het werk ('percentage of completion'-methode). De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte technische voortgang van de installatie.

Verwerking vindt plaats zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project.

Het resultaat van een aanneemcontract kan betrouwbaar worden ingeschat als de totale projectopbrengsten, de vereiste projectkosten om het project af te maken en de mate waarin het onderhanden project is voltooid betrouwbaar kunnen worden vastgesteld, het waarschijnlijk is dat de economische voordelen naar de vennootschap zullen toevloeien en de aan het onderhanden project toe te rekenen projectkosten duidelijk te onderscheiden zijn en op betrouwbare wijze te bepalen zijn.

Het resultaat van een regiecontract kan betrouwbaar worden ingeschat als het waarschijnlijk is dat de economische voordelen naar de vennootschap zullen toevloeien en de aan het onderhanden project toe te rekenen projectkosten duidelijk te onderscheiden zijn en op betrouwbare wijze te bepalen zijn.

Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden ingeschat, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt in de winst-en-verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. De projectkosten worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zijn gemaakt.

Onder projectopbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen opbrengsten vermeerderd met eventuele opbrengsten op grond van meer- of minderwerk, claims en vergoedingen. De opbrengsten worden verwerkt op basis van de bepaalde transactieprijzen, zijnde het bedrag waarop de vennootschap verwacht recht te hebben in ruil voor de geleverde prestaties. In het geval van variabele vergoedingen maakt de vennootschap een inschatting van de omvang, zodanig dat de kans klein is dat de projectopbrengsten later teruggenomen moeten worden.

Verwerking van de projectkosten in de winst-en-verliesrekening vindt plaats als de prestaties in het project worden geleverd en zijn gerealiseerd.

Verwachte verliezen op onderhanden projecten worden onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Het bedrag van het verlies wordt bepaald ongeacht of het project reeds is aangevangen, het stadium van realisatie van het project of het bedrag aan winst dat wordt verwacht op andere niet gerelateerde projecten. De onderneming houdt hierbij rekening met alle prestatieverplichtingen opgenomen in een overeenkomst en de totaal verwachte projectkosten en projectopbrengsten.

Vorderingen

Voor de grondslagen van vorderingen wordt verwezen naar de grondslag Financiële instrumenten.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering en opgenomen in de toelichting bij noot 10.

Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Uitgegeven financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering op het eigen vermogen gebracht na aftrek van eventueel hiermee verband houdend voordeel uit hoofde van belasting naar de winst.

Uitgegeven financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, dividenden en baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

Agio

De door de aandeelhouders ingebrachte bedragen boven het nominaal aandelenkapitaal worden verantwoord als agio. Hieronder worden tevens begrepen additionele vermogensstortingen door bestaande aandeelhouders zonder uitgifte van aandelen of uitgifte van rechten tot het nemen of verkrijgen van aandelen van de onderneming.

Kosten en kapitaalbelasting verbonden aan de plaatsing van aandelen die niet worden geactiveerd, worden onder aftrek van belastingeffecten, ten laste van het agio gebracht. Indien en voorzover het agio ontoereikend is, worden de bedragen ten laste van de overige reserves gebracht.

Aandeel in het groepsvermogen dat niet aan de rechtspersoon toekomt

Het minderheidsbelang derden wordt gewaardeerd op het proportionele deel van derden in de nettowaarde van de activa en verplichtingen van een geconsolideerde maatschappij, bepaald volgens de waarderingsgrondslagen van de onderneming.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- van die verplichting een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de onderneming noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor de onderneming nadelige gevolgen heeft.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde wordt vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Indien de tijdswaarde van geld materieel is en de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt meer dan een jaar is, worden voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde indien de tijdswaarde van het geld niet materieel is of de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is.

Voorziening lange termijn bonussen

De voorziening lange termijn bonussen betreft een voorziening voor toekomstige bonusuitkeringen. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren bonusuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen en realisatiekansen.

Voorziening voor verlieslatende contracten

De voorziening voor verlieslatende contracten betreft het negatieve verschil tussen de verwachte voordelen uit de door de onderneming na de balansdatum te ontvangen prestaties en de onvermijdbare kosten om aan de verplichtingen te voldoen. De onvermijdbare kosten zijn de kosten die ten minste moeten worden gemaakt om van de overeenkomst af te komen, zijnde de laagste van enerzijds de kosten bij het voldoen aan de verplichtingen en anderzijds de vergoedingen of boetes bij het niet voldoen aan de verplichtingen.

Langlopende schulden

Voor de grondslagen van langlopende schulden wordt verwezen naar de grondslag Financiële instrumenten.

Kortlopende schulden

Voor de grondslagen van kortlopende schulden wordt verwezen naar de grondslag Financiële instrumenten.

Netto-omzet

Greenchoice verantwoordt opbrengsten wanneer zij de prestatieverplichting vervult door goederen of diensten over te dragen aan de klant. Het moment van overdracht is over een periode of op een moment in de tijd. De opbrengsten worden verwerkt voor het bedrag waarop de vennootschap verwacht recht te hebben in ruil voor het overdragen van toegezegde goederen of diensten, zijnde de transactieprijs. De transactieprijs kan bestaan uit een vaste vergoeding, uit een variabele vergoeding of uit een combinatie daarvan.

Opbrengst uit verkoop van goederen

Opbrengsten uit verkoop van goederen worden verantwoord in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoedingen na aftrek van retouren en tegemoetkomingen, kortingen, belastingen en heffingen, zoals energie- en omzetbelasting alsmede netbeheervergoedingen. Opbrengsten van geleverde goederen worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten of eventuele retouren van goederen betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake is van voortgezette betrokkenheid bij de goederen.

Opbrengsten uit de verkoop van energie aan eindverbruikers worden opgenomen op het moment van levering. Bij levering worden de voordelen van het eigendom en het risico van

een eventuele waardevermindering overgedragen aan de afnemer. Onder eindverbruikers verstaan wij particuliere en zakelijke klanten, maar ook de doorlevering van energie aan een externe programmaverantwoordelijke.

Energieverbruik van particuliere en klein zakelijke klanten wordt vastgesteld op basis van meterstanden die gedurende het jaar periodiek worden gemeten. De jaarlijkse omzet uit energie wordt bepaald op basis van het uit hoofde van energie gefactureerde bedrag, vermeerderd met vaste lasten en het geschatte nog te factureren (zowel nog te debiteren als nog te crediteren) energieverbruik, onder aftrek van het nog te factureren verbruik van eind vorig boekjaar.

Diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de winst-en-verliesrekening als netto-omzet opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Bedragen die worden gefactureerd en geïncasseerd voor derden worden niet als opbrengst verantwoord. Hiervan is sprake doordat Greenchoice namens de netbeheerders de facturering voor transport van elektriciteit en gas uitvoert. Deze opbrengsten en kosten worden niet meegenomen in de omzet en kostprijs omzet van Greenchoice, maar gepresenteerd als overlopende post op de balans.

Onderhanden projecten

Zie de grondslagen onder het hoofd Onderhanden projecten.

Commissies

Als opbrengsten (uit transacties) worden de bedragen verwerkt die de rechtspersoon voor eigen rekening ontvangt. Bedragen die de onderneming voor derden ontvangt worden niet als opbrengsten verwerkt. Wanneer de groep in een transactie niet als hoofdpartij (principaal) maar als tussenpersoon (agent) optreedt, betreffen de in de winst-en-verliesrekening verwerkte opbrengsten de door de groep voor de transactie ontvangen commissies.

In 2022 heeft Greenchoice overheidssubsidies uit hoofde van CEK22 (Tijdelijke overbruggingsregeling tegemoetkoming kleinverbruikers 2022, ofwel Energiekorting overheid) ontvangen. De ontvangen subsidie komt volledig terecht bij klanten die in aanmerking komen voor de subsidieregeling. Gezien de bedragen ontvangen worden voor derden zijn deze niet als opbrengst verantwoord.

Kosten van grond- en hulpstoffen

Onder de inkoopwaarde van de omzet wordt verstaan de kosten die direct toerekenbaar zijn aan de geleverde goederen en diensten. Terugleveringen vanuit onze eigen programma verantwoordelijkheid zijn onderdeel van de kosten grond- en hulpstoffen.

Ter afdekking van het prijsrisico op met klanten afgesloten verkoopcontracten waarin de verkoopprijs voor gas en elektriciteit vaststaat gedurende de looptijd van de overeenkomst, worden door de vennootschap op termijn elektriciteit en gas ingekocht door middel van termijncontracten. Deze inkoopcontracten zijn aangegaan en blijven in stand met als enig doel het daadwerkelijk verkrijgen van elektriciteit en gas in overeenstemming met het verwachte verbruik van klanten. Deze contracten worden pas op het moment van feitelijke levering gewaardeerd en in de balans opgenomen.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste gebracht van de winst-en-verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde bestedingen zijn gemaakt of waarin de opbrengsten zijn gederfd, of het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De vooruit ontvangen bedragen (zowel kort- als langlopend) worden onder de overlopende passiva opgenomen.

Exploitatiesubsidies worden in de winst-en-verliesrekening gepresenteerd als een opbrengst onder de overige bedrijfsopbrengsten.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Lonen en salarissen

Personeelsbeloningen uit hoofde van een arbeidsovereenkomst worden als last verwerkt in de periode waarin de arbeidsprestatie is verricht. Voor zover de verschuldigde beloningen niet zijn uitbetaald, wordt daarvoor een verplichting op de balans opgenomen. Hieronder wordt ook de opbouw van rechten op bonussen begrepen. Als de reeds uitbetaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt een overlopend actief opgenomen voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de rechtspersoon.

Een verwachte vergoeding ten gevolge van winstdelingen en bonusbetalingen wordt verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid), worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid, wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Pensioenlasten

Met ingang van 1 januari 2019 heeft Greenchoice een nieuwe pensioenregeling voor haar werknemers afgesloten.

De pensioenregeling is ondergebracht bij Zwitserleven, handelsnaam van de pensioenuitvoerder SRLEV N.V. De uitvoeringsovereenkomst met de pensioenuitvoerder heeft een looptijd van 5 jaar.

De pensioenregeling wordt volgens de Pensioenwet gekarakteriseerd als premieovereenkomst. De werkgeverspremie is gebaseerd op een leeftijdsafhankelijke premiestaffel van maximaal 31,5% van de pensioengrondslag. De bijdrage is voor iedere werknemer gelijk en bedraagt 4,3% van de pensioengrondslag.

De pensioengrondslag is het pensioengevend inkomen (12 maal het bruto maandsalaris vermeerderd met 8% vakantiegeld en vermeerderd met overuren en meeruren) verminderd met de franchise (100/75 maal de AOW-uitkering op jaarbasis voor een gehuwde, inclusief vakantiegeld, per 1 januari).

Uitgangspunt van de pensioenregeling is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenverzekeraar verschuldigde pensioenpremies. Eventuele tekorten bij Zwitserleven hoeven niet bijgestort te worden door Greenchoice. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door de verzekeraar of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Overige bedrijfskosten

De kosten worden bepaald op basis van historische kosten en toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Rentebaten en -lasten

De rentebaten en -lasten hebben betrekking op liquide middelen en verstrekte en opgenomen leningen. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behalve voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt, of op overnames.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Indien de boekwaarden van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving afwijken van hun fiscale boekwaarden, is sprake van tijdelijke verschillen.

Voor belastbare tijdelijke verschillen wordt een voorziening latente belastingverplichtingen getroffen.

Voor verrekenbare tijdelijke verschillen, beschikbare voorwaartse verliescompensatie en nog niet gebruikte fiscale verrekeningsmogelijkheden wordt een latente belastingvordering opgenomen, maar uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening respectievelijk compensatie. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Voor belastbare tijdelijke verschillen inzake groepsmaatschappijen, deelnemingen en joint ventures wordt een latente belastingverplichting opgenomen tenzij de onderneming in staat is het tijdstip van afloop van het tijdelijke verschil te bepalen en het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst niet zal aflopen.

Voor verrekenbare tijdelijke verschillen inzake groepsmaatschappijen, deelnemingen en joint ventures wordt een latente belastingvordering opgenomen uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst afloopt en er fiscale winst beschikbaar zal zijn ter compensatie van het tijdelijk verschil.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden in de balans gesaldeerd gepresenteerd indien voor zover de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch

instrument om niet-latente belastingvorderingen te verrekenen met niet-latente belastingverplichtingen, voor zover deze betrekking hebben op hetzelfde boekjaar en de belastinglatenties verband houden met winstbelastingen die door dezelfde fiscale autoriteit worden geheven op dezelfde belastbare rechtspersoon, of dezelfde fiscale eenheid.

De waardering van latente belastingverplichtingen en latente belastingvorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de vennootschap op balansdatum voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van zijn activa, voorzieningen, schulden en overlopende passiva. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Fiscale eenheid

De onderneming vormt samen met GIPP Energy Holding B.V., Greenchoice Hartelkanaal B.V., Qurrent Renewable Energy B.V., Qurrent Nederland B.V., Energie Transitie Groep N.V., Huismerk Energie N.V., Greenchoice Zakelijk N.V., Energy Trading Company B.V., Energieondernemers B.V., International Solar B.V., International Solar Projects I B.V., International Solar Projects II B.V., International Solar Projects X B.V., International Solar Projects XIII B.V., International Solar Projects XV B.V., KiesZon Huur B.V., Yellow Step Solar B.V., LeaseZon I B.V. en KiesZon voor de Toekomst B.V. een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting.

Per 6 december 2022 zijn Greenchoice Integrated Solutions B.V. en Greenchoice Exploitatie I B.V. ook onderdeel van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting.

Per 10 oktober 2022 maakt International Solar Projects V B.V. als gevolg van de verkoop van de aandelen geen deel meer uit van de fiscale eenheid.

De vennootschapsbelasting is in elk van de vennootschappen opgenomen voor dat deel dat de desbetreffende vennootschap als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de groep in de resultaten van deze deelnemingen, bepaald op basis van de grondslagen van de groep. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de groep en de niet-geconsolideerde deelnemingen en tussen niet-geconsolideerde deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor

zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

Verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022

Vaste activa

1. Immateriële vaste activa

€	Ontwikkelingskosten	Intellectuele eigendom	Goodwill	Klantenportefeuille	Acquisitiekosten	Vooruitbetaald immateriële vaste activa	Totaal
Stand per 1 januari 2022							
Aanschaffingswaarde	15.935.311	270.160	36.213.198	40.110.548	38.699.287	1.430.415	132.658.919
Cumulatieve afschrijvingen	-11.107.672	-3.907	-9.376.440	-12.488.198	-27.285.621	-	-60.261.838
Cumulatieve waardevermindering	-	-	-	-	-410.560	-	-410.560
Boekwaarde per 1 januari 2022	4.827.639	266.253	26.836.758	27.622.350	11.003.106	1.430.415	71.986.521
Mutaties							
Investerings	3.863.199	-	4.994.307	-	789.386	698.871	10.345.763
Gereedgekomen	651.502	-	-	-	778.913	-1.430.415	-
Afschrijvingen	-3.622.807	-82.240	-2.874.701	-4.331.217	-8.795.740	-	-19.706.705
Desinvesteringen	-	-	-283.329	-	-	-	-283.329
Afschrijvingen op desinvesteringen	-	-	10.979	-	-	-	10.979
Saldo mutaties	891.894	-82.240	1.847.256	-4.331.217	-7.227.441	-731.544	-9.633.292
Stand per 31 december 2022							
Aanschaffingswaarde	20.450.013	270.160	40.924.176	40.110.548	40.267.586	698.871	142.721.354
Cumulatieve afschrijvingen	-14.730.479	-86.147	-12.240.162	-16.819.415	-36.081.361	-	-79.957.564
Cumulatieve waardevermindering	-	-	-	-	-410.560	-	-410.560
Boekwaarde per 31 december 2022	5.719.534	184.013	28.684.014	23.291.133	3.775.665	698.871	62.353.230

De ontwikkelingskosten betreffen de kosten voor ontwikkeling van operationele systemen voor een bedrag van € 20,5 miljoen (2021: € 15,9 miljoen). De ontwikkelingskosten worden in 3 tot 5 jaar afgeschreven.

Voor de totaal geactiveerde ontwikkelingskosten (inclusief de vooruitbetaalde immateriële vaste activa) is per jaareinde 2022 een wettelijke reserve gevormd van € 6,3 miljoen (zie ook noot 46).

De ten laste van de winst-en-verliesrekening gebrachte ontwikkelingskosten, inclusief afschrijvingen op geactiveerde ontwikkelingskosten, bedragen € 3,6 miljoen (2021: € 3,5 miljoen).

In 2016 heeft Greenchoice B.V. 100% van de aandelen in International Solar B.V. verkregen. De verkrijgingsprijs bestaat uit een directe betaling (inclusief advieskosten) en koopsomverplichtingen in de vorm van een earn-out. De omvang van de earn-out was afhankelijk van de omvang van de vastgestelde projecten van International Solar B.V. en het verwachte rendement op deze projecten, waarvan een vast percentage toekwam aan de verkopers. De earn-out is gespreid betaald in de periode 2017 tot en met 2022. De goodwill wordt met ingang van 1 januari 2017 over de verwachte economische levensduur van 10 tot 15 jaar (gebaseerd op de gemiddelde verwachte projectduur) afgeschreven.

Eind 2022 heeft Greenchoice B.V. een 20% belang in Energy Essentials Group B.V. verkregen en een 20% belang in Saman Group B.V. verkregen.

De ontstane goodwill bij verkrijging, van respectievelijk € 0,7 miljoen en € 4,3 miljoen, wordt met ingang van 1 januari 2023 over de verwachte economische levensduur van 10 jaar afgeschreven.

De klantenportefeuille van Qurrent Renewable Energy B.V. ad € 27,8 miljoen wordt met ingang van 1 oktober 2018 in 10 jaar afgeschreven.

De klantenportefeuille van Energie Transitie Groep N.V. ad € 12,4 miljoen wordt met ingang van 1 januari 2020 in 7 jaar afgeschreven.

In 2022 bedraagt de investering in acquisitiekosten totaal € 1,6 miljoen. De acquisitiekosten worden in 1 tot 5 jaar afgeschreven op basis van de contractduur van klanten.

Onder de vooruitbetaalde immateriële vaste activa zijn kosten opgenomen met betrekking tot de aankoop en ontwikkeling van operationele IT-systemen die in gebruik zijn bij Greenchoice en de vooruitbetaalde acquisitiekosten. In boekjaar 2022 is een deel in gebruik genomen en derhalve opgenomen onder ontwikkelingskosten.

2. Materiële vaste activa

€	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Inventaris	Vervoer- middelen	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vooruit- betalingen en bedrijfs- activa in uitvoering	Totaal
---	---	--------------------------------	------------	----------------------	--	---	--------

Stand per 1 januari 2022

Aanschaffingswaarde	2.174.182	80.732.574	4.887.643	254.145	1.633.899	17.323.570	107.006.013
Cumulatieve afschrijvingen	-910.626	-24.212.633	-3.503.350	-211.568	-857.093	-	-29.695.270

Boekwaarde per 1 januari 2022	1.263.556	56.519.941	1.384.293	42.577	776.806	17.323.570	77.310.743
--	------------------	-------------------	------------------	---------------	----------------	-------------------	-------------------

Mutaties

Investeringsen	293.960	8.117.194	1.969.641	69.924	-	3.714.010	14.164.730
Gereedgekomen	-	17.323.570	-	-	-	-17.323.570	-
Afschrijvingen	-237.012	-5.723.378	-666.252	-11.191	-77.588	-	-6.715.421
Desinvesteringen	-	-40.298	-	-185.786	-153.178	-	-379.262
Afschrijvingen op desinvesteringen	-	8.359	-	159.560	83.834	-	251.753
Deconsolidaties	-	-24.743.553	-	-	-	-	-24.743.553

Saldo mutaties	56.948	-5.058.105	1.303.389	32.507	-146.932	-13.609.560	-17.421.753
-----------------------	---------------	-------------------	------------------	---------------	-----------------	--------------------	--------------------

Stand per 31 december 2022

Aanschaffingswaarde	2.468.142	79.092.476	6.861.340	138.284	1.480.721	3.714.010	93.754.974
Cumulatieve afschrijvingen	-1.147.638	-27.630.640	-4.173.658	-63.199	-850.847	-	-33.865.983

Boekwaarde per 31 december 2022	1.320.504	51.461.836	2.687.682	75.085	629.874	3.714.010	59.888.991
--	------------------	-------------------	------------------	---------------	----------------	------------------	-------------------

De bedrijfsgebouwen en -terreinen worden in 20 jaar afgeschreven.

Onder de machines en installaties zijn zowel de acht windturbines van Hartel2 VOF als de zonnestroominstallaties gerealiseerd door KiesZon verwerkt, deze worden in 15 jaar afgeschreven.

De deconsolidaties onder de machines en installaties betreffen het deconsolideren van de zonnestroominstallaties van International Solar Projects V B.V. Door de verkoop van het meerderheidsbelang in International Solar Projects V B.V. wordt deze niet meer in de consolidatie opgenomen.

Inventarissen worden in 3 tot 5 jaar afgeschreven, vervoermiddelen worden in 5 jaar afgeschreven.

De andere vaste bedrijfsmiddelen betreffen zonnepanelen uit het project Zonvast die door Greenchoice zijn geïnstalleerd bij afnemers. De panelen blijven eigendom van Greenchoice. De andere vaste bedrijfsmiddelen worden in 20 jaar afgeschreven.

Onder vooruitbetalingen en bedrijfsactiva in uitvoering zijn de vooruitbetalingen aan voornamelijk zonnestroominstallaties opgenomen, hierop wordt nog niet afgeschreven.

De materiële vaste activa dienen voor een bedrag van € 39,8 miljoen (2021: € 61,3 miljoen) als onderpand voor schulden aan kredietinstellingen.

De historische aanschafwaarde van de volledig afgeschreven materiële vaste activa bedraagt € 2,5 miljoen per 31 december 2022.

Bijzondere waardeverandering materiële vaste activa

In 2022 hebben geen bijzondere waardeverminderingen of terugnemingen hiervan plaatsgevonden.

3. Financiële vaste activa

€	Deelnemingen	Vorderingen op deelnemingen	Overige effecten	Actieve belasting-latenties	Overige vorderingen	Totaal
Stand per 1 januari 2022						
Aanschaffingswaarde	8.224.169	483.406	225.332	1.054.570	2.610.936	12.598.413
Cumulatieve waardevermindering	-	-	-	-	-427.230	-427.230
Boekwaarde per 1 januari 2022	8.224.169	483.406	225.332	1.054.570	2.183.706	12.171.183
Mutaties						
Investerings	2.105.731	-	-	-	-	2.105.731
Verstrekkings	-	1.490	-	-	97.477	98.967
Mutatie	-	-	-	-158.481	-	-158.481
Resultaat	673.423	-	-	-	-	673.423
Desinvesteringen	-131.995	-	-218	-	-	-132.213
Aflossingen	-	-	-	-	-385.812	-385.812
Saldo mutaties	2.647.159	1.490	-218	-158.481	-288.335	2.201.615
Stand per 31 december 2022						
Aanschaffingswaarde	10.871.328	484.896	225.114	896.089	2.322.602	14.800.029
Cumulatieve waardeverminderingen	-	-	-	-	-427.230	-427.230
Boekwaarde per 31 december 2022	10.871.328	484.896	225.114	896.089	1.895.372	14.372.799

Deelnemingen

€	31-12-2022	31-12-2021
Overige deelnemingen (waardering kostprijs)		
Etriplus B.V. (10%)	81.550	81.550
Greenwave Sustainable Partners B.V. (15%)	2.222.728	884.490
Zunneweide Riessen B.V. (10%)	8.560	8.560
	2.312.838	1.734.518
Overige deelnemingen (waardering nettovermogenswaarde)		
Eteck Holding B.V. (50%)	1.019.651	1.364.494
Hydro Investment Projects B.V. (30%)	209.751	214.502
Face the Future B.V. (52%)	231.801	202.483
WGV Holding B.V. (50%)	4.586.175	4.576.175
De Wieken B.V. (25%)	685.472	131.997
Goede Buren Windpark Streepland B.V. (25%)	572.125	572.125
Crowdinvesting B.V. (20%)	379.600	187.793
Green Energy Storage B.V. (30%)	1.800	-
Energy Essentials Group B.V. (20%)	61.558	-
Saman Groep B.V. (20%)	810.557	-
	8.558.490	7.249.569
	10.871.328	8.224.169

Greenchoice B.V. heeft voor WGV Holding B.V. een informele kapitaalstorting (agio) verricht (€ 10.000).

Eind oktober heeft Greenchoice B.V. een 30% aandelenbelang gekocht in Green Energy Storage B.V. voor € 1.800. Eind december heeft Greenchoice B.V. een 20% aandelenbelang gekocht in Energy Essentials Group B.V. en in Saman Groep B.V. voor respectievelijk € 750.000 en € 5 miljoen. Deze verworven aandelenbelangen zijn verwerkt onder overige deelnemingen en gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. Het resterende deel van de aankoopprijs is opgenomen als goodwill, zie noot 1.

De deelnemingen Eteck Holding B.V. en WGV Holding B.V. classificeren zich als joint venture op grond van de samenwerkingsovereenkomst die de vennootschap heeft gesloten met de andere aandeelhouders van deze deelnemingen.

Vorderingen op deelnemingen

€	31-12-2022	31-12-2021
Hydro Investment Projects B.V.	484.896	483.406

Aan Hydro Investment Projects B.V. zijn vanaf 2015 meerdere leningen verstrekt, met een rente van 0,3%. De leningen worden in onderling overleg afgelost. Er zijn met betrekking tot deze leningen geen zekerheden gesteld. Gezien het feit dat de rente pas betaald wordt op het moment van aflossing van de lening, wordt de rente bij de lening bijgeschreven.

Actieve belastinglatentie

€	2022	2021
Stand per 1 januari	1.054.570	2.637.797
Mutatie	-158.481	-1.484.954
Deconsolidaties	-	-98.273
Stand per 31 december	896.089	1.054.570

De vordering latente vennootschapsbelasting is onder andere gevormd in verband met verrekenbare tijdelijke verschillen uit hoofde van waardering van de klantenportefeuille van Current Renewable Energy B.V. onder de immateriële vaste activa (€ 0,6 miljoen).

Deze actieve belastinglatenties hebben een looptijd langer dan een jaar.

Overige vorderingen

€	31-12-2022	31-12-2021
Eteck B.V. en Eteck 2 B.V.	723.213	723.213
International Hydro B.V.	165.945	164.908
Zon op je dak	407.174	318.793
Zonnepark Harlingen	208.060	209.582
Overige	390.980	767.210
	1.895.372	2.183.706

Onder de overige vorderingen zijn onder andere leningen aan partners in de groene energiesector en leningen aan personeelsleden opgenomen met een oorspronkelijke (nominale) hoofdsom van € 4 miljoen. De overeengekomen rente van deze leningen varieert tussen 0% en 8% per jaar. De leningen met een aflossingsverplichting (hoofdsom € 3 miljoen) dienen uiterlijk eind 2033 afgelost te worden.

De vorderingen op Eteck B.V. en Eteck 2 B.V., met een gezamenlijk oorspronkelijke (nominale) hoofdsom van € 1 miljoen, zijn achtergesteld en hiermee zijn geen aflossingsverplichtingen overeengekomen.

Voor het verstrekken van de lening aan International Hydro B.V. heeft Greenchoice als zekerheid het pandrecht verkregen op de aandelen van International Hydro B.V. in de vennootschappen WKA Remse GmbH & Co. KG en Hydro Investment Projects B.V.

De vordering Zon op je dak betreft nog te ontvangen gelden van de Gemeente Oss inzake het project Zon op je dak, voor installaties, en onderhoud. Er is hier geen aflossingsverplichting mee overeengekomen.

De vorderingen op Zonnepark Harlingen B.V., met een oorspronkelijke (nominale) hoofdsom van € 0,2 miljoen, heeft een looptijd van 16 jaar en wordt uiterlijk op 1 september 2033 afgelost.

Van het openstaande bedrag per 31 december 2022 is € 0,2 miljoen kortlopend.

Vlottende activa

4. Voorraden

€	31-12-2022	31-12-2021
Grond- en hulpstoffen	39.932.042	14.362.627
Handelsgoederen	20.027.226	9.894.846
Vooruitbetaald op voorraden	3.014.295	1.885.435
	62.973.563	26.142.908

De grond- en hulpstoffen betreffen volledig de opslag van gas. De enorm gestegen marktprijzen van gas hebben geleid tot een hogere waardering van de gasvoorraad.

Onder de voorraad handelsgoederen is voor € 15,3 miljoen voorraad zonnepanelen en omvormers opgenomen (2021: € 5,6 miljoen). De toename van de voorraad is ontstaan doordat er toekomstgericht is ingekocht vanwege de verwachte prijsstijgingen.

Daarnaast bestaat de voorraad handelsgoederen voor € 4,7 miljoen uit groencertificaten (2021: € 4,3 miljoen). Groencertificaten vormen een garantie van oorsprong van duurzaam opgewekte elektriciteit en worden door energieleveranciers gebruikt om geleverde elektra te vergroenen. Ingekochte certificaten zijn een jaar geldig en worden als verbruikt beschouwd naar rato van de mate waarin de aan de garantie gekoppelde elektra is geleverd.

Er is geen sprake van voorraad handelsgoederen die worden gewaardeerd tegen lagere opbrengstwaarde.

5. Onderhanden projecten

€	31-12-2022	31-12-2021
Gerealiseerde projectkosten	25.074.050	55.206.638
Toegerekende winsten	998.876	2.280.492
Gedecclareerde termijnen	-20.258.255	-43.639.261
Voorziening te verwachten verliezen	-50.005	-146.625
	5.764.666	13.701.244

De hierboven weergegeven onderhanden projecten per 31 december 2022 zijn de projecten met per saldo een debetstand.

In de kostprijs van de onderhanden projecten is ultimo 2022 geen rente geactiveerd.

De in het boekjaar in de winst-en-verliesrekening verwerkte opbrengsten uit onderhanden projecten bedragen € 26 miljoen (2021: € 68,1 miljoen).

Onderstaand de totale onderhanden projecten positie per 31 december 2022. De projecten met per saldo een creditstand worden toegelicht onder noot 20.

€	31-12-2022	31-12-2021
Gerealiseerde projectkosten	17.291.472	20.708.640
Toegerekende winsten	778.480	-418.683
Gedeclareerde termijnen	-13.104.702	-15.740.767
Voorziening te verwachten verliezen	-50.005	-146.625
	4.915.245	4.402.565

6. Vorderingen op handelsdebiteuren

€	31-12-2022	31-12-2021
Handelsdebiteuren	37.733.168	54.278.250
Voorziening dubieuze vorderingen op handelsdebiteuren	-1.902.611	-2.566.324
	35.830.557	51.711.926

Onder de handelsdebiteuren zijn vorderingen opgenomen tot een bedrag van € 1,2 miljoen (2021: € 2 miljoen) met een resterende looptijd langer dan een jaar.

Gedurende het boekjaar is ten laste van de winst-en-verliesrekening voor een bedrag van € 3,2 miljoen (2021: € 4,3 miljoen) een voorziening wegens oninbaarheid gevormd.

7. Belastingen en premies sociale verzekeringen

€	31-12-2022	31-12-2021
Vennootschapsbelasting	-	998.627
Energiebelasting	6.009.775	-
Pensioenen	182.333	886
	6.192.108	999.513

De afname van de energiebelasting in 2022 wordt veroorzaakt door de verlaging van de energiebelasting tarieven (en de verhoging van de belastingvermindering), de daling van onze klantaantallen en het fors lagere verbruik door klanten in 2022. Hierdoor is onze positie energiebelasting omgeslagen van een schuld in 2021 (€ 26 miljoen) naar een vordering ultimo 2022 (€ 6 miljoen).

8. Rekening-courant vorderingen

€	31-12-2022	31-12-2021
Rekening-courant Coöperatie Qurrent U.A.	355.275	312.420
Rekening-courant International Solar Projects III B.V.	172.180	139.622
Rekening-courant International Solar Projects IV B.V.	68.302	70.058
	595.757	522.100

Over het openstaande rekening-courant saldo wordt een rente geheven van 5%. De verwachting is dat de vorderingen binnen een jaar afgelost worden. De boekwaarde van deze vorderingen benadert de reële waarde.

9. Overige vorderingen en overlopende activa

€	31-12-2022	31-12-2021
Vooruitbetaalde en nog te ontvangen inkoopkosten elektra en gas	77.701.160	87.098.363
Nog te verrekenen inzake geleverde elektra en gas	89.818.650	148.518.231
Waarborgsommen	62.820.784	21.284.504
Nog te factureren wind-, biovergistings- en waterkrachtenergie	31.495.415	4.639.486
Nog te factureren overige bedragen	8.366.227	5.510.754
Omzet- en energiebelasting op afgeboekte vorderingen	-	200.000
Te ontvangen rente	828.020	354.720
Overige vorderingen en overlopende activa	6.617.548	6.695.411
	277.647.804	274.301.469

Vooruitbetaalde en nog te ontvangen inkoopkosten elektra en gas

Hieronder zijn eind 2022 de posities vooruitbetaalde en nog te ontvangen inkopen elektra en gas gesaldeerd per leverancier opgenomen. De daling van deze positie vergeleken met voorgaand jaar is het gevolg van lagere volumes en een lager klantaantal in 2022.

Nog te verrekenen inzake geleverde elektra en gas

De onder overige vorderingen en overlopende activa opgenomen post “Nog te verrekenen inzake geleverde elektra en gas”, betreft het verschil tussen het werkelijk geschatte verbruik en het in rekening gebrachte voorschot, voor die periode waarover de klant nog geen afrekening heeft ontvangen. De negatieve te verrekenen bedragen zijn opgenomen onder overige schulden en overlopende passiva. Bij het opmaken van de jaarnota's of eindafrekeningen met klanten wordt op basis van meterstanden uiteindelijk de definitieve vordering of schuld bepaald. De daling van deze positie vergeleken met voorgaand jaar is het gevolg van het feit dat klanten bewuster met hun energieverbruik omgaan en de gedaalde klantaantallen in 2022.

Waarborgsommen

Hieronder worden waarborgsommen aan leveranciers opgenomen. De stijging van de waarborgsommen wordt veroorzaakt door een ontvangen cash collateral € 16,8 miljoen en een toename van waarborgsommen aan leveranciers als gevolg van de gestegen marktprijzen.

Overige vorderingen en overlopende activa

Onder de overige vorderingen en overlopende activa zijn met name de nog te ontvangen bedragen van derden opgenomen ter grootte van € 0,6 miljoen (2021: € 2,9 miljoen). Tevens zijn hieronder voor € 3,8 miljoen aan vooruitbetaalde kosten (2021: € 3,2 miljoen) opgenomen, voor € 1,7 miljoen opgenomen voor de crisismaatregelen 2023 en diverse overige vorderingen voor € 0,5 miljoen (2021: € 0,6 miljoen).

Alle overige vorderingen en overlopende activa hebben naar verwachting een looptijd korter dan 1 jaar. De boekwaarde van de opgenomen vorderingen benadert de reële waarde, gegeven het kortlopende karakter van de vorderingen.

10. Liquide middelen

De liquide middelen bedragen per 31 december 2022 € 129,7 miljoen (2021: € 115,5 miljoen). De liquide middelen staan tot een bedrag van € 18,1 miljoen (2021: € 100,1 miljoen) niet ter vrije beschikking. Dit betreft € 17,5 miljoen (2021: € 94 miljoen) ontvangen waarborgsommen van leveranciers die niet vrij besteedbaar zijn en € 0,6 miljoen (2021: € 6,1 miljoen) aan geblokkeerde bedragen zijn ter zekerheid voor afgegeven bankgaranties en geblokkeerde spaarrekeningen.

Groepsvermogen

11. Groepsvermogen

Het eigen vermogen wordt in de enkelvoudige balans onder noot 43 nader toegelicht.

Minderheidsbelang derden

€	31-12-2022	31-12-2021
Aandeel derden in Stichting Forest For Ever	32.150	57.588

Voorzieningen

12. Voorzieningen

€	Latente belasting-verplichtingen	Overige voorzieningen	Totaal
Stand per 1 januari 2022	5.668.499	5.207.340	10.875.839
Dotatie ten laste van resultaat	-	954.180	954.180
Overboeking naar acute vennootschapsbelasting	-185.779	-	-185.779
Onttrekking	-534.306	-5.207.340	-5.741.646
Stand per 31 december 2022	4.948.414	954.180	5.902.594

In verband met een belastbaar tijdelijk verschil uit hoofde van de investering in het windmolenpark Hartel2 in 2013, is een passieve belastinglatentie ontstaan van € 4,5 miljoen. Het langlopende deel van deze voorziening bedraagt per jaareinde € 1,6 miljoen. Per 31 december 2022 bedraagt de latente belastingverplichting hiervoor € 1,9 miljoen (2021: € 2,4 miljoen).

Daarnaast is per eind 2020 een latentie gevormd van € 2,2 miljoen, deze hangt samen met de waardering van de klantenportefeuille van de gekochte klanten van Energie Transitie Groep N.V. Per 31 december 2022 bedraagt de latente belastingverplichting hiervoor € 1,6

miljoen (2021: € 2 miljoen). Realisatie van de latentie vindt plaats naar rato van afschrijving.

Als laatste worden diverse immateriële vaste activa fiscaal in één keer ten laste van het resultaat gebracht, de gevormde latentie hiervoor bedraagt € 1,5 miljoen.

De voorziening is berekend naar het hoogst geldende belastingtarief. De belastingverplichtingen zullen naar verwachting eind 2030 volledig verrekend zijn.

13. Overige voorzieningen

€	Voorziening lange termijn bonussen	Voorziening verlieslatende contracten	Overige voorzieningen	Totaal overige voorzieningen
Stand per 1 januari 2022	147.885	5.059.455	-	5.207.340
Dotatie ten laste van resultaat	781.160	-	173.020	954.180
	929.045	5.059.455	173.020	6.161.520
Onttrekking	-147.885	-5.059.455	-	-5.207.340
Stand per 31 december 2022	781.160	-	173.020	954.180

Halverwege 2022 is € 0,1 miljoen uitgekeerd van de voorziening voor lange termijn bonussen en eind 2022 is € 0,8 miljoen gedoteerd voor toekomstige lange termijn bonussen.

In 2021 is een voorziening verlieslatende contracten opgenomen voor € 6,4 miljoen (stand 31 december 2021 € 5,1 miljoen) naar aanleiding van een gewonnen veiling. De voorziening is gedurende het voorgaand boekjaar volledig ten laste van de winst-en-verliesrekening gevormd.

De overige voorziening betreft een inschatting van een terugbetaalverplichting aan klanten.

Langlopende schulden

14. Langlopende schulden

€	Stand per 31 december 2022	Aflossings-verplichting < 1 jaar	Langlopend per 31 december 2022	Resterende looptijd > 1 jaar < 5 jaar	Resterende looptijd > 5 jaar	Rente-percentage (%)
Achtergestelde leningen	388.000	6.400	381.600	381.600	-	-
Obligatieleningen	15.270.000	45.000	15.225.000	15.225.000	-	5,00
Leningen o/g	21.940.752	3.406.789	18.533.963	14.086.834	4.447.129	2,00
	37.598.752	3.458.189	34.140.563	29.693.434	4.447.129	

15. Achtergestelde leningen

€	2022	2021
Hoofdsom	430.000	430.000
Cumulatieve aflossing	-38.000	-34.000
Stand per 1 januari	392.000	396.000
Aflossing	-4.000	-4.000
Saldo mutaties	-4.000	-4.000
Hoofdsom	430.000	430.000
Cumulatieve aflossing	-42.000	-38.000
Kortlopend deel	-6.400	-4.000
Stand per 31 december	381.600	388.000

De achtergestelde lening Stichting Doen bestaat uit twee leningdelen. De eerste achtergestelde lening ad € 200.000 is verstrekt aan International Solar Projects I B.V. en de tweede achtergestelde lening ad € 230.000 is verstrekt aan International Solar Projects II B.V. Beide leningdelen zijn verstrekt ter financiering van de ontwikkeling van zonnestroominstallaties. Aflossing vindt plaats over een periode van 10 jaar. De eerste aflossing heeft in 2020 plaatsgevonden en uiterlijk in december 2026 zal de lening volledig afgelost zijn. Er wordt geen rente in rekening gebracht over de leningdelen, wel is sprake van een winstdeling.

De reële waarde van de achtergestelde leningen benadert de nominale waarde.

16. Obligatieleningen

€	2022	2021
Hoofdsom	19.950.000	5.550.000
Cumulatieve aflossing	-105.000	-345.000
Stand per 1 januari	19.845.000	5.205.000
Verhoging	-	15.000.000
Aflossing	-4.575.000	-30.000
Deconsolidaties	-	-330.000
Saldo mutaties	-4.575.000	14.640.000
Hoofdsom	19.950.000	19.950.000
Cumulatieve aflossing	-4.680.000	-105.000
Kortlopend deel	-45.000	-45.000
Stand per 31 december	15.225.000	19.800.000

De leningfaciliteiten (gezaamenlijk € 20 miljoen) zijn verstrekt ter financiering van de ontwikkeling van zonnestroominstallaties. Het rentepercentage bedraagt 4,5% tot 5,5%. De looptijd van de leningen ligt tussen 3 en 7 jaar en uiterlijk op 24 mei 2024 dienen de leningen afgelost te zijn. De leningen mogen indien gewenst boetevrij afgelost worden. Afsluitkosten die direct zijn toe te rekenen aan de lening, zijn in de waardering bij eerste verwerking opgenomen.

De onderneming zal met betrekking tot de financiering van de portefeuille zonnestroomprojecten geen geldlening aangaan die in rang hoger is dan de

obligatielening, of zekerheden verstrekken aan een derde (anders dan aan de projectfinancier).

De reële waarde van de obligatieleningen benadert de nominale waarde. De obligatieleningen zijn niet vrij verhandelbaar.

17. Schulden aan kredietinstellingen

€	Triodos Groenfonds lening - Wind	Triodos Groenfonds lening - Zon	ASN Groenprojecten- fonds	Rabobank	Totaal leningen o/g
Hoofdsom	26.851.296	10.387.600	1.315.525	19.846.342	58.400.763
Cumulatieve aflossing	-7.916.747	-4.400.908	-921.903	-1.736.337	-14.975.895
Stand per 1 januari 2022	18.934.549	5.986.692	393.622	18.110.005	43.424.868
Verhoging	-	-	-	1.712.743	1.712.743
Aflossing	-2.549.636	-765.050	-59.425	-1.299.726	-4.673.837
Deconsolidaties	-	-	-	-18.523.022	-18.523.022
Saldo mutaties	-2.549.636	-765.050	-59.425	-18.110.005	-21.484.116
Hoofdsom	26.851.296	10.387.600	1.315.525	-	38.554.421
Cumulatieve aflossing	-10.466.383	-5.165.958	-981.328	-	-16.613.669
Kortlopend deel	-2.598.031	-765.050	-43.708	-	-3.406.789
Stand per 31 december 2022	13.786.882	4.456.592	290.489	-	18.533.963

Triodos Groenfonds lening - Wind

In boekjaar 2018 heeft een herfinanciering van € 24,3 miljoen plaatsgevonden, ter financiering van de exploitatie van 8 windturbines bij het windmolenpark Hartel2 in de provincie Zuid-Holland. De lening heeft een looptijd tot 31 december 2028 en een 11-jaars IRS van 0,984% plus een opslag van 1,30% op jaarbasis.

In boekjaar 2019 heeft tevens een financiering van € 2,5 miljoen plaatsgevonden, ter financiering van een 10 MW Batterij. De lening heeft een looptijd tot 31 december 2028 en een 11-jaars IRS van 0,984% plus een opslag van 1,30% op jaarbasis. Afsluitkosten die direct zijn toe te rekenen aan de leningen zijn in de waardering bij eerste verwerking opgenomen.

Triodos Groenfonds lening - Zon

Triodos Groenfonds heeft diverse leningen verstrekt met een hoofdsom van € 10,4 miljoen aan International Solar Projects II B.V. ter financiering van de ontwikkeling van zonnestroominstallaties. De leningsfaciliteiten hebben een rentepercentage van 1,2% tot 4% en een looptijd van ongeveer 14 jaar. Per kwartaal wordt er afgelost en uiterlijk in 2030 zijn ze geheel afgelost. Afsluitkosten die direct zijn toe te rekenen aan de lening zijn in de waardering bij eerste verwerking opgenomen.

ASN Groenprojectenfonds

ASN heeft twee leningsfaciliteiten verstrekt met een hoofdsom van € 1,3 miljoen ter financiering van de ontwikkeling van zonnestroominstallaties. Aflossing vindt plaats over een periode van 14,5 jaar. Het rentepercentage varieert van 2,16% tot 3,6%. Er wordt halfjaarlijks afgelost en uiterlijk in december 2028 zijn ze geheel afgelost.

Rabobank

De Rabobank heeft in boekjaar 2021 acht leningen verstrekt ter financiering van de ontwikkeling van zonnestroominstallaties van € 19,8 miljoen, tegen een rentepercentage van 1,35%. De door de Rabobank verstrekte lening aan International Solar Projects V B.V. is in 2022 als gevolg van de deconsolidatie van International Solar Projects V B.V. niet meer op de balans opgenomen.

Convenanten

Aan de herfinanciering zoals per 23 december 2022 overeengekomen zijn convenanten verbonden:

- Pari Passu
- Negative pledge
- Positive pledge
- Cross default
- Material adverse change clause
- Change of ownership

- Financiële convenanten

De financiële convenanten zien toe op de EBITDA minus geactiveerde acquisitiekosten, minimum eigen vermogen, minimum solvabiliteit, maximum kapitaaluitgaven en een maximum aan intercompany vorderingen.

De solvabiliteitsratio is als volgt gedefinieerd: het percentage eigen vermogen (groepsvermogen plus achtergestelde schulden en latente belastingverplichtingen) in verhouding tot het totale vermogen (totaal vermogen exclusief ontvangen cash collaterals). Intercompany vorderingen zijn als volgt gedefinieerd: verschuldigde en te betalen bedragen door groepsmaatschappijen (ofwel non-obligors) aan obligors, zijnde de entiteiten Greenchoice B.V., Greenchoice Zakelijk N.V., International Solar B.V. en Yellow Step Solar B.V.

Ultimo boekjaar wordt aan de convenanten voldaan.

Kortlopende schulden

18. Schulden aan leveranciers en handelskredieten

€	31-12-2022	31-12-2021
Crediteuren	66.021.318	30.808.121

In het saldo van de crediteuren is per balansdatum een bedrag van € 17.258 (2021: € 51.769) opgenomen als schuld aan verbonden maatschappijen.

De stijging ten opzichte van voorgaand jaar wordt enerzijds veroorzaakt door een hogere schuld aan onze leveranciers van gas en elektra (door timing van ontvangen facturen en de betalingen daarvan), anderzijds door een hogere schuld aan onze klanten gezien het lagere energieverbruik in 2022, doordat klanten (door de gestegen marktprijzen) bewuster met hun energieverbruik zijn omgegaan, waardoor veel jaar- en eindnota's per saldo een terug te betalen bedrag vormen.

19. Belastingen en premies sociale verzekeringen

€	31-12-2022	31-12-2021
Omzetbelasting	10.047.551	29.705.906
Loonheffingen en premies sociale verzekeringen	1.672.077	1.444.088
Vennootschapsbelasting	14.197.599	-
Energiebelasting	-	26.005.179
	25.917.227	57.155.173

Voor een toelichting op de vennootschapsbelasting wordt verwezen naar de belastingpositie in noot 34.

20. Onderhanden projecten

€	31-12-2022	31-12-2021
Gerealiseerde projectkosten	7.782.578	34.497.998
Toegerekende winsten	220.396	2.699.175
Gedeclareerde termijnen	-7.153.553	-27.898.494
	849.421	9.298.679

De totaal positie onderhanden projecten per 31 december 2022 en de projecten met per saldo een debetstand worden toegelicht onder noot 5.

21. Overige schulden en overlopende passiva

€	31-12-2022	31-12-2021
Nog te betalen kosten deelnemingen	-	1.083.094
Nog te betalen netbeheerkosten	17.487.284	26.640.131
Nog te betalen inkoopkosten elektra en gas	74.257.760	34.249.237
Nog te verrekenen inzake geleverde elektra en gas	148.221.824	126.418.659
Nog te factureren opwekkers	44.218.337	25.098.986
Terug te betalen subsidies	3.484.077	2.526.773
Reservering bonus	2.976.474	1.637.068
Borgsommen	614.805	847.259
Cash collaterals	17.450.000	94.000.000
Reservering vakantiegeld en -dagen	2.118.998	1.889.729
Overige schulden en overlopende passiva	21.342.174	14.941.262
	332.171.733	329.332.198

Nog te betalen netbeheerkosten

Hieronder zijn eind 2022 de posities te betalen netbeheerkosten opgenomen met de netbeheerders. De positie heeft betrekking op de maand december 2022 die in januari volgend jaar wordt afgerekend.

Nog te betalen inkoopkosten elektra en gas

Hieronder zijn eind 2022 de posities te betalen inkopen elektra en gas gesaldeerd per leverancier opgenomen. De stijging van deze positie heeft te maken met de gestegen inkooprijzen van gas en elektra ten opzichte van 2021.

Per jaareinde is een bedrag van € 9.899 (2021: € 378) opgenomen als schuld aan verbonden maatschappijen.

Nog te verrekenen inzake geleverde elektra en gas

De onder overige schulden en overlopende passiva opgenomen post “Nog te verrekenen inzake geleverde elektra en gas”, bestaat uit de geschatte negatieve te verrekenen bedragen (schuld) met klanten. De stijging van deze positie heeft te maken met het feit dat deze positie wordt beïnvloed door lager verbruik (enerzijds doordat klanten bewuster met hun energie zijn omgegaan, anderzijds door het warme jaar 2022) en de gestegen energieprijzen in 2022.

De positieve te verrekenen bedragen zijn opgenomen onder overige vorderingen en overlopende activa.

Borgsommen

Greenchoice ontvangt van haar klanten borgsommen welke binnen een jaar terugbetaald worden.

Cash Collaterals

Onder de cash collaterals zijn de waarborgsommen van leveranciers opgenomen, zie tevens noot 10 liquide middelen. Daling van deze waarborgsommen wordt veroorzaakt door de daling van de Mark-to-Market posties als gevolg van de daling van de marktprijzen.

Overige schulden en overlopende passiva

Onder de overige schulden en overlopende passiva zijn diverse nog te betalen kosten opgenomen (€ 20,2 miljoen). Voor de crisismaatregelen 2022 is een bedrag van € 1,1 miljoen opgenomen.

Naar verwachting hebben de onder de kortlopende schulden opgenomen bedragen een looptijd korter dan 1 jaar. De boekwaarde van de kortlopende schulden benadert de reële waarde daarvan, gegeven de korte looptijd van de opgenomen posten.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

De onderneming maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, krediet-, rente- en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen heeft de onderneming een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee op de financiële prestaties van de onderneming te beperken. De onderneming zet afgeleide financiële instrumenten in, waaronder swaps om risico's te beheersen. Afgeleide instrumenten worden niet ingezet voor handelsdoeleinden.

Marktrisiko

Marktrisiko is het risico dat wordt gelopen over waardeveranderingen in huidige of toekomstige kasstromen en financiële instrumenten die het gevolg zijn van veranderingen in marktprijzen van elektriciteit en gas.

Ter afdekking van het prijsrisico van verkoopcontracten waarin de verkoopprijs voor elektriciteit en gas vaststaat gedurende de looptijd van de overeenkomst, wordt door Greenchoice elektriciteit en gas ingekocht door middel van termijncontracten of wordt het prijsrisico afgedekt met swaps, waarin afspraken zijn vastgelegd over volume, prijs en leveringsperiode. Fysieke inkoopcontracten worden uitsluitend aangegaan en blijven in stand met als enig doel het daadwerkelijk verkrijgen van elektriciteit en gas in overeenstemming met het verwachte verbruik van klanten. Financiële contracten worden uitsluitend gebruikt om het prijsrisico van verkoopcontracten af te dekken, hier staat altijd een fysiek contract naast voor het fysiek leveren van het verwachte verbruik van klanten. Daarmee behoren zowel fysieke als financiële contracten tot de operationele activiteiten. Fysieke inkoopcontracten worden verwerkt als normale inkoop van commodity op het moment van feitelijke (fysieke) levering (volgens de 'eigen gebruik uitzondering').

Voor de swaps (financieel) geldt dat indien wordt voldaan aan de voorwaarden van hedge accounting, de hedgerelatie wordt verwerkt overeenkomstig de regels van kostprijs hedge accounting. Wanneer sprake is van overhedge worden eventuele daaruit volgende verliezen direct ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Kredietrisico

Het kredietrisico omvat voornamelijk het risico dat klanten hun rekeningen niet betalen (debiteurenrisico). De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn verspreid over een zeer groot aantal debiteuren. Greenchoice mitigeert dit risico deels door een kredietwaardigheidstoets uit te voeren voordat klanten worden geaccepteerd, door de hoogte van voorschotbedragen ten opzichte van werkelijk verbruik actief te monitoren en door een actief incassobeleid te voeren, waaronder de inzet van incassobureaus en een leveringsstop bij wanbetalers. Het maximale bedrag aan kredietrisico uit hoofde van handelsdebiteuren bedraagt € 1,9 miljoen exclusief belastingen (2021: € 2,6 miljoen).

Een ander, voor Greenchoice belangrijk, kredietrisico wordt gevormd door de uitstaande leningen die zijn verstrekt aan ondernemingen waarin wordt deelgenomen en aan andere

partijen waarin is bijgedragen aan duurzame investeringen. Naast een gedegen kredietbeoordeling vooraf, is er sprake van actieve monitoring op uitstaande saldi nadat de leningen verstrekt zijn. Het nominaal uitstaande bedrag aan verstrekte leningen per 31 december 2022 bedraagt € 4 miljoen (2021: € 4,5 miljoen). De boekwaarde van deze leningen bedraagt € 1,9 miljoen (2021: € 2,2 miljoen).

Renterisico

De onderneming gaat risico-avers om met renterisico's, effectieve posities met rentederivaten om resultaat te genereren uit rentemutaties zijn namelijk niet toegestaan. Negatieve resultaten als gevolg van blootstelling aan rentemutaties op lopende rekeningen wordt tot een minimum beperkt. Het maximale renterisico dat Greenchoice bereid is te lopen, is gemaximeerd op € 0,5 miljoen bij een rentestijging van 1%.

Bij bancaire financiering van projecten, zoals windprojecten en zonprojecten, wordt zoveel mogelijk gekozen voor een rentevaste periode die gelijkstaat aan de looptijd van de lening. Bij een deel van de reeds opgenomen leningen is sprake van een rentevaste periode die korter is dan de volledige looptijd van deze leningen. Over deze periode loopt Greenchoice een renterisico. Op dit moment worden nog geen afgeleide financiële instrumenten gebruikt om deze rentefluctuaties te mitigeren.

Liquiditeitsrisico

De onderneming beheerst het liquiditeitsrisico door periodiek de liquiditeitsbehoeften en beschikbare middelen op de korte en lange termijn te inventariseren middels liquiditeitsforecasts. Het management ziet erop toe dat voor de onderneming steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen, dat hiervoor voldoende financiering wordt aangetrokken en dat de gestelde convenanten tevens gehaald blijven worden.

Voor de termijncontracten worden 'margin calls' toegepast. Indien de marktwaarde afwijkt van de contractwaarde moeten er daarom mogelijk waarborgsommen gestort/ontvangen worden bij/van wederpartijen. Greenchoice monitort de impact hiervan door middel van stresstests in de liquiditeitsforecast waarbij rekening wordt gehouden met verschillende marktprijs- en weerscenario's.

Op 25 januari 2021 is Greenchoice een werkkapitaalfinanciering overeengekomen met ING Bank N.V. en Coöperatieve Rabobank U.A. van € 92,5 miljoen. Deze overeenkomst is per 30

december 2021 geamendeerd. De financiering bestaat uit een bankgarantiefaciliteit van € 22,5 miljoen en € 70 miljoen aan faciliteiten ter financiering van het seizoenspatroon in de liquide middelen. De faciliteiten zijn gelijk verdeeld tussen de twee banken.

De financiering is per 23 december 2022 geherfinancierd voor de kredietbehoefte tot en met 31 december 2025 met de mogelijkheid tot verlenging van 2 jaar. De werkkapitaalfinanciering per 23 december 2022 is overeengekomen met ING Bank N.V., Coöperatieve Rabobank U.A., ABN AMRO Bank N.V. en Zurich Insurance plc Netherlands branch bedraagt € 185 miljoen. De financiering bestaat uit een bankgarantiefaciliteit van € 65 miljoen en € 120 miljoen aan faciliteiten ter financiering van het seizoenspatroon in de liquide middelen. Zurich Insurance plc Netherlands branch heeft € 35 miljoen aan bankgarantiefaciliteit verstrekt de overige faciliteiten zijn gelijk verdeeld tussen de drie banken. De € 120 miljoen zal jaarlijks met € 5 miljoen dalen.

Per 31 december 2022 is geen gebruik gemaakt van de € 120 miljoen kredietlijn, wel is voor € 2,3 miljoen en € 30,2 miljoen aan bankgaranties afgegeven bij respectievelijk ING Bank N.V. en Zurich Insurance plc Netherlands branch.

De gestegen marktprijzen samen met de effecten van weersinvloeden op de energieafname van onze klanten, hebben in 2022 een positieve invloed gehad op de inkoopresultaten.

Als onderdeel van het opstellen van de jaarrekening beoordeelt management de geschiktheid van toepassing van het continuïteitsbeginsel. Bij het maken van deze beoordeling heeft management rekening gehouden met de periode tot 12 maanden na afloop van de rapportageperiode, alsmede met de periode tot 12 maanden na het opmaken van de jaarrekening. Met betrekking tot voorgenoemde periode zijn er geen indicaties dat de continuïteit in gevaar is. Het management acht toepassing van het continuïteitsbeginsel passend.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten, met uitzondering van de afgeleide financiële instrumenten benadert de boekwaarde daarvan.

De Mark-to-Market positie van de afgeleide financiële instrumenten per 31 december 2022 bedraagt voor de fixed for floating swaps € 6,4 miljoen negatief (2021: € 9,4 miljoen) met een contractwaarde van € 27 miljoen (2021: € 30,2 miljoen) en voor de floating for fixed swaps € 0,8 miljoen negatief (2021: € 6,7 miljoen negatief) met een contractwaarde van € 10,1 miljoen (2021: € 26 miljoen).

Claims en juridische geschillen

Tegen Greenchoice B.V. en/of groepsmaatschappijen zijn claims ingediend die door haar worden betwist. Voor zover het mogelijk is een redelijke schatting van het bedrag van de verplichting te maken zijn hiervoor voorzieningen getroffen. Voor geschillen waarvoor dat niet het geval is zijn de meest belangrijke geschillen hierna toegelicht:

Gasgarantie

Greenchoice B.V. en Eneco groep (Eneco) hebben een geschil over de uitleg van een tussen partijen gesloten garantieovereenkomst. Het geschil heeft betrekking op de reikwijdte van de plicht van Eneco om gasgaranties ten behoeve van Greenchoice B.V. te stellen en de fee die zij daarvoor in rekening mag brengen.

Producenten

Tussen Greenchoice B.V. en twee afzonderlijke producenten zijn er geschillen ontstaan over de uitleg van de tussen partijen gesloten Power Purchase Agreements (PPA's). Deze geschillen houden verband met marktprijsontwikkelingen.

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

Niet in de balans opgenomen regelingen

Uit hoofde van de werkkapitaalfinanciering die Greenchoice met ING Bank N.V., Coöperatieve Rabobank U.A., ABN AMRO Bank N.V. en Zurich Insurance plc Netherlands branch. is overeengekomen, heeft Greenchoice zekerheden aan de banken verstrekt. Ter zekerstelling aan de banken is een stil pandrecht op alle vorderingen van Greenchoice B.V., Greenchoice Zakelijk N.V., Yellow Step Solar B.V. en International Solar B.V. gevestigd, alsmede op de bankrekeningen bij de betreffende banken.

KiesZon ontwikkelt, bouwt en exploiteert zonnestroomprojecten. Het exploiteren van zonnestroomprojecten doet KiesZon in Special Purpose Vehicles (SPV's). De investeringen in deze projecten worden grotendeels gefinancierd door banken. KiesZon heeft vanuit deze SPV's non-recourse projectfinancieringen aangetrokken bij ASN Bank en Triodos Bank. De non-recourse projectfinanciering houdt in dat de projecten gefinancierd zijn op de kasstromen van de zonnestroomprojecten, zonder dat andere groepsmaatschappijen kunnen worden aangesproken op het moment dat de SPV niet kan voldoen aan de financieringsverplichtingen aan de bank. Om die reden hebben de banken verregaande zekerheden binnen de SPV verkregen. De bank kan deze zekerheden uitwinnen als de SPV niet voldoet aan de financieringsvoorwaarden en er geen overeenstemming tussen de SPV en de bank bestaat voor het oplossen van een eventuele opeisingsgrond. Veelal zijn de zekerheden hypotheekrechten of andere vormen van zekerheden die de bank in de gelegenheid stellen om het project en de daarbij behorende kasstromen voor de bank veilig te stellen ten behoeve van het aflossen van de verstrekte financiering. Gedacht kan worden aan hypotheekrechten op de activa, opstalrechten, aandelen van de SPV en alle vorderingen die de SPV heeft op derden (inclusief belastingteruggaven, subsidies en schadevergoedingen van verzekeraars), maar bijvoorbeeld ook instaprechten in overeenkomsten, zoals de PPA met Greenchoice en huurcontracten met dak- en landeigenaren.

De SPV's per bank die met projectfinanciering gefinancierd zijn:

- International Solar Projects I B.V. (ASN Bank)
- International Solar Projects II B.V. (Triodos Bank)

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurverplichtingen

Door de onderneming en haar groepsmaatschappijen zijn meerjarige financiële verplichtingen aangegaan tot en met 30 april 2033 voor de huur van daken en bedrijfsruimte. De huurverplichtingen voor het komende jaar bedragen € 1,8 miljoen. De huurverplichtingen voor de periode langer dan één jaar en korter dan vijf jaar bedragen € 6,2 miljoen en voor de periode langer dan vijf jaar € 7,7 miljoen. Voor huurverplichtingen is een bankgarantie verstrekt van € 0,1 miljoen.

Afnameverplichtingen

Greenchoice B.V. en haar groepsmaatschappijen hebben inkoopverplichtingen voor gas, elektra en garanties van oorsprong ter grootte van € 1,162 miljard (2021: € 1,014 miljard). De afloop van deze inkoopcontracten zal voor € 833 miljoen geschieden binnen één jaar, van € 323 miljoen tussen één en vijf jaar en van € 6 miljoen later dan vijf jaar.

De inkoopverplichtingen omvatten energiecontracten voor eigen gebruik met verschillende energieproducenten.

Windparkverplichtingen

Door de onderneming en haar groepsmaatschappijen zijn meerjarige financiële verplichtingen aangegaan tot en met december 2034 voor het beheer en onderhoud van het windpark alsmede de pacht en het recht van opstal van het perceel waar het windpark op gevestigd is. De verplichting voor het komende jaar bedraagt € 0,9 miljoen. De verplichting voor de periode langer dan één jaar en korter dan vijf jaar bedraagt € 3,5 miljoen en voor de periode langer dan vijf jaar € 7 miljoen.

Terugkoopverplichting

In oktober heeft International Solar B.V. haar dochtermaatschappij International Solar Projects V B.V. verkocht. Bij deze verkoop is een terugkoopverplichting overeengekomen. Het bedrag van de terugkoop is vastgesteld op € 1 en moet voldaan worden in 2037.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake garanties

Eind 2022 zijn diverse (bank)garanties afgegeven, dan wel ontvangen, door Greenchoice voor een totaalbedrag van € 32,5 miljoen (2021: € 11,3 miljoen) afgegeven, respectievelijk € 193,1 miljoen (2021: nihil) ontvangen ten behoeve van diverse inkoopverplichtingen.

Hartel2 heeft een Debt Service Reserve Facility (DSRF) van € 0,7 miljoen (2021: € 0,7 miljoen) en Kieszon heeft een DSRF van € 0,1 miljoen (2021: € 0,5 miljoen).

Operationele leases

Door de onderneming en haar groepsmaatschappijen zijn meerjarige financiële verplichtingen aangegaan voor een aantal leaseauto's. De totale verplichting bedraagt € 0,9 miljoen voor het komende jaar. Een omvang van € 1 miljoen heeft betrekking op de periode langer dan één jaar en korter dan vijf jaar. De gemiddelde resterende looptijd van de verplichting is 2,0 jaar en de laatste verplichting loopt af in december 2026.

Het bedrag van leasebetalingen dat is verwerkt als last in 2022, bedraagt € 0,8 miljoen (2021: € 0,4 miljoen).

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2022

22. Netto-omzet

€	2022	2021
Gasleveranties	415.133.278	234.200.646
Elektraleveranties	567.350.737	229.842.021
Zonnestroominstallaties	59.793.139	100.895.587
	1.042.277.154	564.938.254

In de netto-omzet zijn in 2022 nihil leveringen aan verbonden maatschappijen opgenomen (2021: nihil).

De namens de netbeheerders ontvangen vergoedingen van afnemers zijn niet opgenomen in de omzet en inkoopwaarde van de omzet, aangezien Greenchoice deze vergoedingen namens de netbeheerders int.

De gerealiseerde netto-omzet van Greenchoice en haar groepsmaatschappijen heeft geheel betrekking op verkopen in Nederland.

De stijging van de netto omzet in 2022 ten opzichte van 2021 (€ 477,3 miljoen, +84%, waarvan gasleveranties +77% en elektraleveranties +147%) wordt veroorzaakt door de gestegen energieprijzen.

De overheidssubsidies uit hoofde van CEK22 (Tijdelijke overbruggingsregeling tegemoetkoming kleinverbruikers 2022, ofwel Energiekorting overheid) zijn niet opgenomen in de omzet, aangezien Greenchoice deze subsidies ontvangt voor de doelgroep van deze subsidieregeling. De ontvangen subsidie komt volledig bij onze klanten terecht door het bedrag in mindering te brengen op de termijnbedragen bij de klantgroep die voor de tegemoetkoming in aanmerking komt.

Uitsplitsing netto-omzet

€	2022	2021
Verkoop van goederen	999.076.394	478.861.954
Projectomzet	33.291.829	77.462.015
Verlenen van diensten	9.908.931	8.614.285
	1.042.277.154	564.938.254

Verkoop van goederen betreft voornamelijk de levering van gas, elektra en zon- en windenergie. De projectomzet betreft de levering van zonnestroominstallaties. Onder de projectomzet is in 2022 een bedrag opgenomen ad € 6,3 miljoen inzake de verkoop van International Solar Projects V B.V. (2021: International Solar Projects III B.V. en International Solar Projects IV B.V., € 18 miljoen).

23. Overige bedrijfsopbrengsten

€	2022	2021
Overige baten	661.580	867.630

In de overige baten is geen bedrag (2021: nihil) opgenomen betreffende ontvangen SDE-subsidie voor Hartel2. Er zijn geen subsidies ontvangen vanwege de hoge leverprijzen in 2022. Overige baten heeft betrekking op leveranciersverrekeningen en overige dienstverlening.

24. Kosten van grond- en hulpstoffen

€	2022	2021
Gasleveranties	266.634.572	168.514.639
Elektraleveranties	548.323.249	187.713.089
Zonnestroominstallaties	38.143.417	73.112.976
	853.101.238	429.340.704

In de kosten van grond- en hulpstoffen is geen bedrag (2021: nihil) opgenomen wegens leveringen door verbonden maatschappijen.

25. Lonen en salarissen

Aan bezoldigingen met inbegrip van pensioenlasten als bedoeld in artikel 2:383 lid 1 BW, is in het boekjaar ten laste van de vennootschap, haar dochtermaatschappijen en haar geconsolideerde andere maatschappijen gekomen voor bestuurders en voormalige bestuurders een bedrag van € 1.451.886 (2021: € 563.021) en voor commissarissen en voormalige commissarissen een bedrag van € 210.842 (2021: € 210.637).

26. Sociale lasten en pensioenlasten

€	2022	2021
Sociale lasten	4.731.017	4.338.138
Pensioenlasten	2.011.396	1.784.836
	6.742.413	6.122.974

27. Overige personeelsbeloningen

€	2022	2021
Diensten door derden	6.719.213	4.327.523
Overige personeelskosten	3.407.916	2.597.527
	10.127.129	6.925.050

Gemiddeld aantal werknemers

	2022	2021
Algemeen Directeur	31	34
Financieel Directeur	46	44
Consument	131	130
Zakelijk	49	45
Energie+	125	119
IT en Data	79	76
Sourcing en Portfoliomanagement	24	20
Totaal	485	468

Onder de Algemeen Directeur vallen de afdelingen Strategie, Lobby & Ambassadeur, Marketing & Communicatie, HR en Facilitair & Secretariaat. Onder de Financieel Directeur vallen Legal & Compliance, Mid Office, Investments & M&A, Tax, Treasury, Business Control, Risk & AO/IC en Accounting & Reporting. Een beschrijving van de diverse domeinen is opgenomen in hoofdstuk 2, Organisatieprofiel. Meer informatie over de samenstelling van onze medewerkers is opgenomen onder hoofdstuk Onze medewerkers.

Er werken geen werknemers buiten Nederland.

28. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

€	2022	2021
Afschrijvingen immateriële vaste activa	19.706.705	21.688.361
Afschrijvingen materiële vaste activa	6.715.421	7.915.719
	26.422.126	29.604.080

29. Overige waardeveranderingen van immateriële en materiële vaste activa

€	2022	2021
Waardevermindering overige immateriële vaste activa	-	410.560

De acquisitiekosten verbonden aan verlieslatende contracten vanuit een gewonnen veiling in 2021 zijn als bijzondere waardevermindering in datzelfde boekjaar verwerkt.

30. Overige bedrijfskosten

€	2022	2021
Huisvestingskosten	1.507.161	1.623.903
Exploitatiekosten	1.423.640	1.384.804
Verkoopkosten	15.398.825	14.904.547
Kantoorkosten	5.604.553	4.574.485
Algemene kosten	9.097.556	7.127.469
Diverse lasten	2.036.173	587.774
	35.067.908	30.202.982

Verkoopkosten

€	2022	2021
Incassokosten	2.254.168	244.397
Dotatie voorziening dubieuze vorderingen op handelsdebiteuren	3.163.683	4.259.518
Marketing- en saleskosten	9.353.278	9.903.933
Overige verkoopkosten	627.696	496.699
	15.398.825	14.904.547

Honoraria van de accountant

€	2022	2021
Andere niet-controlediensten	165.341	60.105
Onderzoek van de jaarrekening	693.395	548.720
Accountantskosten, adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-
	858.736	608.825

De volgende honoraria van accountants zijn ten laste gebracht van de onderneming, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, één en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW. De in de tabel vermelde honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening zijn de kosten die in het betreffende boekjaar zijn gemaakt, ongeacht of de werkzaamheden voor het betreffende boekjaar zijn verricht.

€	KPMG Accountants N.V.	Andere accountants-organisaties	Totaal
Andere niet-controlediensten	165.341	-	165.341
Onderzoek van de jaarrekening	678.503	14.892	693.395
Totaal accountantskosten	843.844	14.892	858.736

Onder andere accountantsorganisaties zijn de controlekosten van Q-Concepts Accountancy B.V. (KiesZon groep jaarrekening 2021) verantwoord.

31. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

€	2022	2021
Rente leningen u/g	75.925	139.412
Overige rentebaten	374.490	16.375
	450.415	155.787

32. Waardeveranderingen van vorderingen en deelnemingen die tot de vaste activa behoren

€	2022	2021
Waardeveranderingen overige vorderingen	-4.420	-5.486

33. Rentelasten en soortgelijke kosten

€	2022	2021
Financieringskosten	974.928	709.732
Rente kredietinstellingen	1.124.081	1.936.870
Rente belastingen	589	2.418
Overige rentelasten	1.715.260	834.117
	3.814.858	3.483.137

34. Belastingen

€	2022	2021
Belastingen uit huidig boekjaar	-19.638.664	-3.273.966
Latente belastingen	560.991	-1.311.998
Belastingen uit voorgaande boekjaren	-414.529	-72.247
	-19.492.202	-4.658.211

	2022	2021
Effectieve belastingtarief	25,5%	13,5%
Toepasselijke belastingtarief	25,8%	25,0%

De berekening vennootschapsbelasting op basis van het belastbare bedrag leidt tot een last van € 19,6 miljoen (2021: € 3,3 miljoen last).

De vennootschapsbelasting bij de dochtermaatschappijen, welke onderdeel zijn van de fiscale eenheid, wordt berekend alsof zij zelfstandig belastingplichtig zijn, rekening houdend met de voor de vennootschap geldende fiscale faciliteiten, tegen een vast tarief van 25,8%. De over het boekjaar te verrekenen vennootschapsbelasting wordt per balansdatum verwerkt in rekening-courant met de moedermaatschappij.

Het effectieve belastingtarief bedraagt 25,5% (2021: 13,5%). Het effect in ‘resultaten onder de deelnemingsvrijstelling’ en ‘niet belaste opbrengsten’ wordt met name veroorzaakt door het feit dat de verkoop van International Solar Projects V B.V. geheel vrijgesteld is van vennootschapsbelasting.

Het verschil met het toepasselijke belastingtarief wordt hoofdzakelijk verklaard door onderstaande tabel:

€	2022	2021
Resultaat uit bedrijfsuitoefening vóór belastingen	77.102.992	33.410.854
Belastinglast op basis van toepasselijke belastingtarief in Nederland	19.849.912	8.352.714
Belastingeffect van:		
Resultaten onder de deelnemingsvrijstelling	-1.748.171	-2.323.389
Niet aftrekbare kosten	2.516.179	2.172.556
Niet belaste opbrengsten	-893.624	-2.943.899
Compensabele verliezen	-85.632	-1.984.016
Latente belastingen	-560.991	1.311.998
Mutaties voorgaande jaren	414.529	72.247
Belastinglast	19.492.202	4.658.211

35. Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

€	2022	2021
Zunneweide Riessen B.V.	-89.165	-61.690
Eteck Holding B.V.	-344.843	-225.100
Hydro Investment Projects B.V.	-4.751	-
Face the Future B.V.	29.318	1.157
Etriplus B.V.	-	155.400
WGV Holding B.V.	-	-2.103
De Wieken B.V.	685.471	-
Crowdinvest B.V.	191.807	-
Energy Essentials Group B.V.	-19.791	-
Saman Groep B.V.	136.213	-
	584.259	-132.336

36. Resultaat aandeel derden

€	2022	2021
Aandeel derden in Stichting Forest For Ever	9.548	14.799

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum.

Enkelvoudige balans per 31 december 2022

€		31-12-2022	31-12-2021
<i>Vóór resultaatbestemming</i>			
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	37	61.194.689	70.436.392
Materiële vaste activa		4.849.651	3.465.300
Financiële vaste activa	38	44.610.134	42.687.321
Totaal van vaste activa		110.654.474	116.589.013
Vlottende activa			
Voorraden	39	44.629.469	16.336.937
Vorderingen			
Vorderingen op handelsdebiteuren	40	25.975.345	38.215.214
Vorderingen op groepsmaatschappijen	41	36.427.856	24.991.259
Belastingen en premies sociale verzekeringen		9.074.959	752.378
Vorderingen ter zake van pensioenen		181.447	-
Overige vorderingen en overlopende activa		285.028.832	269.125.113
		356.688.439	333.083.964
Liquide middelen	42	108.522.670	91.931.033
Totaal van vlottende activa		509.840.578	441.351.934
Totaal activa		620.495.052	557.940.947

€		31-12-2022	31-12-2021
PASSIVA			
Eigen vermogen	43		
Geplaatst aandelenkapitaal	44	18.000	18.000
Agioreserve	45	91.702	91.702
Wettelijke reserves	46	7.515.891	5.661.597
Overige reserves		120.425.520	111.180.880
Resultaat 2020		-	-3.152.451
Resultaat boekjaar		58.204.597	28.635.106
		186.255.710	142.434.834
Voorzieningen	47	3.930.494	8.174.605
Kortlopende schulden			
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		62.580.209	25.979.273
Schulden aan groepsmaatschappijen	48	28.476.893	6.174.118
Belastingen en premies sociale verzekeringen		22.044.480	54.087.582
Overige schulden en overlopende passiva		317.207.266	321.090.535
		430.308.848	407.331.508
Totaal passiva		620.495.052	557.940.947

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022

€		2022	2021
Resultaat deelnemingen na belastingen	7.599.487	7.394.117	
Vennootschappelijk resultaat na belastingen	50.605.110	21.240.989	
Netto resultaat na belastingen		58.204.597	28.635.106

Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2022

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening

Algemene toelichting

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de statutaire jaarrekening 2022 van de onderneming. De financiële gegevens van de onderneming zijn in de geconsolideerde jaarrekening van de onderneming verwerkt.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening, met uitzondering van de hierna genoemde grondslagen.

Financiële instrumenten

In de enkelvoudige jaarrekening worden financiële instrumenten gepresenteerd op basis van hun juridische vorm.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Zie voor een uitwerking hiervan de grondslagen voor Financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het resultaat deelnemingen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Voorziening deelnemingen

De voorziening in verband met deelnemingen heeft betrekking op deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde. Zie de grondslagen onder Financiële vaste activa in de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Belastingen

De onderneming is het hoofd van de fiscale eenheid. De vennootschapsbelasting is opgenomen voor dat deel dat de onderneming als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn, inclusief de toerekening van de voordelen van de fiscale eenheid. De verrekening binnen de fiscale eenheid tussen de onderneming en haar dochtermaatschappijen vindt plaats via de rekening-courant verhoudingen.

Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2022

Vaste activa

37. Materiële vaste activa

Materiële vaste activa hebben met name betrekking op bedrijfsgebouwen en terreinen ad € 1,3 miljoen (2021: € 1,3 miljoen) en inventaris ad € 1,7 miljoen (2021: € 0,8 miljoen).

38. Financiële vaste activa

€	Deel- nemingen groepsmaat- schappijen	Vorderingen op groeps- maat- schappijen	Deel- nemingen	Vorderingen op deel- nemingen	Overige effecten	Actieve belasting- latenties	Overige vorderingen	Totaal
Stand per 1 januari 2022								
Aanschaffingswaarde	25.280.790	7.404.611	7.331.119	483.406	54.505	964.277	1.595.843	43.114.551
Cumulatieve waardevermindering	-	-	-	-	-	-	-427.230	-427.230
Boekwaarde per 1 januari 2022	25.280.790	7.404.611	7.331.119	483.406	54.505	964.277	1.168.613	42.687.321
Mutaties								
Investerings	1.000	-	767.493	-	-	-	-	768.493
Verstrekkings	-	9.979	-	1.490	-	-	9.096	20.565
Mutatie	-	-	-	-	-	-136.226	-	-136.226
Resultaat	6.926.063	-	673.423	-	-	-	-	7.599.486
Desinvestering	-	-	-131.995	-	-	-	-	-131.995
Aflossings	-	-6.186.179	-	-	-	-	-11.331	-6.197.510
Saldo mutaties	6.927.063	-6.176.200	1.308.921	1.490	-	-136.226	-2.235	1.922.813
Stand per 31 december 2022								
Aanschaffingswaarde	32.207.853	1.228.411	8.640.040	484.896	54.505	828.051	1.593.608	45.037.364
Cumulatieve waardeverminderingen	-	-	-	-	-	-	-427.230	-427.230
Boekwaarde per 31 december 2022	32.207.853	1.228.411	8.640.040	484.896	54.505	828.051	1.166.378	44.610.134

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

€	31-12-2022	31-12-2021
Greenchoice Hartelkanaal B.V.	2.109.851	1.843.645
Hartel2 B.V.	1.315.288	1.215.907
International Solar B.V.	14.948.430	12.422.064
Current Renewable Energy B.V.	3.743.307	3.996.454
Energie Transitie Groep N.V.	10.089.977	5.802.720
Greenchoice Integrated Solutions B.V.	1.000	-
	32.207.853	25.280.790

Deelneming GIPP Energy Holding B.V. met een negatieve nettovermogenswaarde wordt op nihil gewaardeerd. De negatieve boekwaarde per 31 december 2022 van GIPP Energy Holding B.V. is in de balans verrekend met de rekening-courantvordering op GIPP Energy Holding B.V. daar deze vordering als uitbreiding van de netto investeringen wordt gezien en derhalve wordt afgewaardeerd.

Voor Current Renewable Energy B.V., Current Nederland B.V., Energie Transitie Groep, N.V., Huismerk Energie N.V., Greenchoice Zakelijk N.V., Energy Trading Company B.V. en Energieondernemers B.V. is een aansprakelijkstelling volgens art 2:403 BW afgegeven.

Vordering op groepsmaatschappijen

€	31-12-2022	31-12-2021
Vordering op KiesZon	1.228.411	7.404.611

International Solar Projects I B.V., International Solar Projects II B.V., en KiesZon Huur B.V. hebben een aantal (achtergestelde) leningen afgesloten met Greenchoice B.V. ten behoeve van de financiering van zonnestroomprojecten met een hoofdsom van € 3,2 miljoen. De leningen hebben een rente variërend van 1,6% tot 4% en worden jaarlijks en uiterlijk in 15 jaar afgelost.

Dit boekjaar is de achtergestelde leningen van International Solar Projects V B.V., ad € 6,1 miljoen, als onderdeel van de verkoop van de aandelen geheel afgelost.

Van het restant van de leningen per 2022 heeft een bedrag van € 0,6 miljoen een looptijd langer dan vijf jaar. De aflossing van deze leningen zal voor € 0,2 miljoen geschieden binnen een jaar en voor € 0,5 miljoen tussen 1 en 5 jaar.

Deelnemingen

€	31-12-2022	31-12-2021
Overige deelnemingen (waardering kostprijs)		
Etriplus B.V. (10%)	81.550	81.550
	81.550	81.550
Overige deelnemingen (waardering nettovermogenswaarde)		
Eteck Holding B.V. (50%)	1.019.651	1.364.494
Hydro Investment Projects B.V. (30%)	209.751	214.502
Face the Future B.V. (52%)	231.801	202.483
WGV Holding B.V. (50%)	4.586.175	4.576.175
De Wieken B.V. (25%)	685.472	131.997
Goede Buren Windpark Streepland B.V. (25%)	572.125	572.125
Crowdinvesting B.V. (20%)	379.600	187.793
Green Energy Storage B.V. (30%)	1.800	-
Energy Essentials Group B.V. (20%)	61.558	-
Saman Groep B.V. (20%)	810.557	-
	8.558.490	7.249.569
	8.640.040	7.331.119

Greenchoice B.V. heeft voor WGV Holding B.V. een informele kapitaalstorting (agio) verricht (€ 10.000).

Eind oktober heeft Greenchoice B.V. een 30% aandelenbelang gekocht in Green Energy Storage B.V. voor € 1.800.

Eind december heeft Greenchoice B.V. een 20% aandelenbelang gekocht in Energy Essentials Group B.V. en in Saman Groep B.V. voor respectievelijk € 750.000 en € 5 miljoen. Deze verworven aandelenbelangen zijn verwerkt onder overige deelnemingen en gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. Het resterende deel van de aankoopprijs is opgenomen als goodwill, zie noot 1.

De deelnemingen Eteck Holding B.V. en WGV Holding B.V. classificeren zich als joint venture op grond van de samenwerkingsovereenkomst die de vennootschap heeft gesloten met de andere aandeelhouders van deze deelnemingen.

Vlottende activa

39. Voorraden

€	31-12-2022	31-12-2021
Grond- en hulpstoffen	39.932.042	14.362.627
Handelsgoederen	4.697.427	1.974.310
	44.629.469	16.336.937

De grond- en hulpstoffen betreffen volledig de opslag van gas.

40. Vordering op handelsdebiteuren

€	31-12-2022	31-12-2021
Handelsdebiteuren	27.339.120	40.469.338
Voorziening dubieuze vorderingen op handelsdebiteuren	-1.363.775	-2.254.124
	25.975.345	38.215.214

In de handelsdebiteuren is een bedrag begrepen van € 1 miljoen (2021: € 1,6 miljoen) met een resterende looptijd langer dan 1 jaar. De boekwaarde van de handelsdebiteuren benadert de reële waarde.

41. Vordering op groepsmaatschappijen

€	31-12-2022	31-12-2021
Rekening-courant Greenchoice Hartelkanaal B.V.	6.436.502	8.051.856
Rekening-courant Hartel2 B.V.	-	109.375
Rekening-couranten KiesZon	29.991.354	16.830.028
	36.427.856	24.991.259

De vorderingen op groepsmaatschappijen betreffen rekening-courant vorderingen. Het rentepercentage dat over deze vorderingen in rekening is gebracht bedraagt 5% (2021: tussen 4% en 5%). De rekening-courant vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar.

De boekwaarde van deze vorderingen benadert de reële waarde.

42. Liquide middelen

De liquide middelen bedragen per 31 december 2022 € 108,5 miljoen (2021: € 91,9 miljoen). De liquide middelen staan tot een bedrag van € 17,5 miljoen (2021: € 94 miljoen) niet ter vrije beschikking. Dit betreft € 17,5 miljoen (2021 € 94 miljoen) ontvangen waarborgsommen van leveranciers die niet vrij besteedbaar zijn.

Eigen vermogen

43. Eigen vermogen

In onderstaande overzichten is het verloop van het eigen vermogen (vóór resultaatbestemming) weergegeven:

Verloopstaat eigen vermogen 2022

€	Geplaatst aandelenkapitaal	Agioreserve	Wettelijke reserves	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand per 1 januari 2022	18.000	91.702	5.661.597	111.180.880	25.482.655	142.434.834
Mutatie uit resultaatverdeling	-	-	-	25.482.655	-25.482.655	-
Resultaat boekjaar	-	-	-	-	58.204.597	58.204.597
Dividenduitkering	-	-	-	-14.383.721	-	-14.383.721
Toevoeging	-	-	2.148.361	294.067	-	2.442.428
Onttrekking	-	-	-294.067	-2.148.361	-	-2.442.428
Stand per 31 december 2022	18.000	91.702	7.515.891	120.425.520	58.204.597	186.255.710

Verloopstaat eigen vermogen 2021

€	Geplaatst aandelenkapitaal	Agioreserve	Wettelijke reserves	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand per 1 januari 2021	18.000	91.702	6.863.912	114.786.224	-7.960.110	113.799.728
Mutatie uit resultaatverdeling	-	-	-	-4.807.659	7.960.110	3.152.451
Resultaat 2020	-	-	-	-	-3.152.451	-3.152.451
Resultaat boekjaar	-	-	-	-	28.635.106	28.635.106
Toevoeging	-	-	-	1.202.315	-	1.202.315
Onttrekking	-	-	-1.202.315	-	-	-1.202.315
Stand per 31 december 2021	18.000	91.702	5.661.597	111.180.880	25.482.655	142.434.834

44. Geplaatst aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de onderneming bedraagt € 90.000 (2021: € 90.000), verdeeld in 900 gewone aandelen van € 100 nominaal. Hiervan zijn geplaatst 180 gewone aandelen (2021: 180).

De verdeling van de geplaatste aandelen tussen de aandeelhouders is als volgt:

- Energie Concurrent B.V. 126 (70%)
- Eneco Consumenten B.V. 54 (30%)

Opgemerkt wordt dat geen wijzigingen in de verdeling hebben plaatsgevonden ten aanzien van voorgaand boekjaar.

45. Agioreserve

Het agio omvat de opbrengsten uit de uitgifte van aandelen voor zover deze hoger zijn dan het nominale bedrag van de aandelen (opbrengsten boven pari).

46. Wettelijke reserves

€	31-12-2022	31-12-2021
Wettelijke reserve voor geactiveerde kosten van ontwikkeling	6.259.930	5.297.060
Wettelijke reserve ingehouden winsten deelnemingen	1.255.961	364.537
	7.515.891	5.661.597

Wettelijke reserve voor geactiveerde kosten van ontwikkeling

€	2022	2021
Stand per 1 januari	5.297.060	6.499.375
Toevoeging	962.870	-
	6.259.930	6.499.375
Onttrekking	-	-1.202.315
Stand per 31 december	6.259.930	5.297.060

De post wettelijke reserve voor geactiveerde kosten van ontwikkeling betreft een reserve voor het activeren van de kosten met betrekking tot de ontwikkeling van operationele systemen.

Wettelijke reserve ingehouden winst deelnemingen

€	2022	2021
Stand per 1 januari	364.537	364.537
Toevoeging	1.185.491	-
	1.550.028	364.537
Onttrekking	-294.067	-
Stand per 31 december	1.255.961	364.537

De post wettelijke reserve ingehouden winsten deelnemingen heeft betrekking op deelnemingen die volgens de vermogensmutatiemethode zijn gewaardeerd. De reserve betreft het verschil tussen de op basis van de grondslagen van de moedermaatschappij berekende ingehouden winst en rechtstreekse vermogensmutaties van de deelnemingen enerzijds, en het deel daarvan dat de moedermaatschappij zou kunnen laten uitkeren anderzijds. Bij dit laatste is rekening gehouden met mogelijk niet-uitkeerbare winsten

door deelnemingen die B.V.'s zijn in verband met door de besturen van de B.V.'s uit te voeren uitkeringstests. De wettelijke reserve wordt op individuele basis bepaald. Ultimo 2022 is een wettelijke reserve gevormd voor Hydro Investments Projects B.V., Crowdinvesting B.V., De Wieken B.V. en Saman Group B.V. ad € 1,3 miljoen (2021: € 0,4 miljoen).

Voorstel resultaatverwerking

Het bestuur van de vennootschap, met goedkeuring van de Raad van Commissarissen, stelt aan de Algemene Vergadering voor het resultaat 2022 na belastingen de volgende bestemming te geven:

Van het resultaat over 2022 ad € 58,2 miljoen is men voornemens € 20,2 miljoen aan dividend uit te keren en het restant toe te voegen aan de overige reserves.

Dit voorstel dient nog te worden vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en is derhalve nog niet verwerkt in de jaarrekening 2022 van de vennootschap. Het resultaat na belastingen over 2022 is opgenomen in de post onverdeeld resultaat in het eigen vermogen.

In 2022 is er een dividend uitgekeerd van € 14,4 miljoen.

De onderneming kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover (1) de onderneming na de uitkering kan blijven doorgaan met het betalen van haar opeisbare schulden (de zogeheten uitkeringstest), en (2) het eigen vermogen groter is dan de reserves die krachtens de wet en de statuten moeten worden aangehouden (de zogeheten balanstest). Indien dit niet het geval is, mag het bestuur de uitkering niet goedkeuren.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2021

De jaarrekening 2021 is vastgesteld in de Algemene Vergadering gehouden op 11 juni 2022. De Algemene Vergadering heeft de bestemming van het resultaat 2021 en het fourtherstel van 2020 vastgesteld conform het voorstel van het bestuur.

Voorzieningen

47. Voorzieningen

€	Latente belasting-verplichtingen	Overige voorzieningen	Totaal
Stand per 1 januari 2022	2.967.265	5.207.340	8.174.605
Dotatie	9.049	954.180	963.229
Overboeking naar acute vennootschapsbelasting	-	-	-
Onttrekking	-	-5.207.340	-5.207.340
Stand per 31 december 2022	2.976.314	954.180	3.930.494

De overige voorzieningen worden toegelicht onder noot 13.

Kortlopende schulden

48. Schulden aan groepsmaatschappijen

€	31-12-2022	31-12-2021
Rekening-courant Current Nederland B.V.	2.966.995	2.237.645
Rekening-courant Energie Transitie Groep N.V.	25.136.197	3.936.473
Rekening-courant Hartel2 V.O.F.	372.701	-
Rekening-courant Greenchoice Integrated Solutions B.V.	1.000	-
	28.476.893	6.174.118

De schulden aan groepsmaatschappijen betreffen rekening-courant schulden. Het rentepercentage dat over deze schulden in rekening is gebracht bedraagt 5% (2021: 4% en 5%). De rekening-courant schulden hebben een looptijd korter dan een jaar. De boekwaarde van deze vorderingen benadert de reële waarde.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

De onderneming maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, krediet-, rente- en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen heeft de onderneming een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee op de financiële prestaties van de onderneming te beperken. De onderneming zet afgeleide financiële instrumenten in, waaronder swaps, om risico's te beheersen. Afgeleide instrumenten worden niet ingezet voor handelsdoeleinden.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat wordt gelopen over waardeveranderingen in huidige of toekomstige kasstromen en financiële instrumenten die het gevolg zijn van veranderingen in marktprijzen van elektriciteit en gas. Ter afdekking van het prijsrisico van verkoopcontracten waarin de verkoopprijs voor elektriciteit en gas vaststaat gedurende de looptijd van de overeenkomst, wordt door Greenchoice elektriciteit en gas ingekocht door middel van termijncontracten of wordt het prijsrisico afgedekt met swaps, waarin afspraken zijn vastgelegd over volume, prijs en leveringsperiode. Fysieke inkoopcontracten worden uitsluitend aangegaan en blijven in stand met als enig doel het daadwerkelijk verkrijgen van elektriciteit en gas in overeenstemming met het verwachte verbruik van klanten. Financiële contracten worden uitsluitend gebruikt om het prijsrisico van verkoopcontracten af te dekken. Hier staat altijd een fysiek contract naast voor het fysiek leveren van het verwachte verbruik van klanten. Daarmee behoren zowel fysieke als financiële contracten tot de operationele activiteiten. Fysieke inkoopcontracten worden verwerkt als normale inkoop van commodity op het moment van feitelijke (fysieke) levering (volgens de 'eigen gebruik uitzondering').

Voor de swaps (financieel) geldt dat indien wordt voldaan aan de voorwaarden van hedge accounting, de hedgerelatie wordt verwerkt overeenkomstig de regels van kostprijs hedge accounting. Wanneer sprake is van overhedge worden eventuele daaruit volgende verliezen direct ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Kredietrisico

Het kredietrisico omvat voornamelijk het risico dat klanten hun rekeningen niet betalen (debiteurenrisico). De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn verspreid over een zeer groot aantal debiteuren. Greenchoice mitigeert dit risico deels door een kredietwaardigheidstoets uit te voeren voordat klanten worden geaccepteerd, door de hoogte van voorschotbedragen ten opzichte van werkelijk verbruik actief te monitoren en door een actief incassobeleid te voeren, waaronder de inzet van incassobureaus en een leveringsstop bij wanbetalers. Het maximale bedrag aan kredietrisico uit hoofde van handelsdebiteuren bedraagt € 1,4 miljoen exclusief belastingen (2021: € 2,3 miljoen).

Een ander, voor Greenchoice belangrijk, kredietrisico wordt gevormd door de uitstaande leningen die zijn verstrekt aan ondernemingen waarin wordt deelgenomen en aan andere partijen waarin is bijgedragen aan duurzame investeringen. Naast een gedegen kredietbeoordeling vooraf, is er sprake van actieve monitoring op uitstaande saldi nadat de leningen verstrekt zijn. Het nominaal uitstaande bedrag aan verstrekte leningen per 31 december 2022 bedraagt € 5,5 miljoen (2021: € 10,2 miljoen). De boekwaarde van deze leningen bedraagt € 2,9 miljoen (2021: € 9 miljoen).

Renterisico

De onderneming gaat risico-avers om met renterisico's, effectieve posities met rentederivaten om resultaat te genereren uit rentemutaties zijn niet toegestaan. Negatieve resultaten als gevolg van blootstelling aan rentemutaties op lopende rekeningen wordt tot een minimum beperkt. Het maximale renterisico dat Greenchoice bereid is te lopen, is gemaximeerd op € 0,5 miljoen bij een rentestijging van 1%.

Bij bancaire financiering van projecten, zoals windprojecten en zonprojecten, wordt zoveel mogelijk gekozen voor een rentevaste periode die gelijkstaat aan de looptijd van de lening. Bij een deel van de reeds opgenomen leningen is sprake van een rentevaste periode die korter is dan de volledige looptijd van deze leningen. Over deze periode loopt Greenchoice een renterisico. Op dit moment worden nog geen afgeleide financiële instrumenten gebruikt om deze rentefluctuaties te mitigeren.

Liquiditeitsrisico

De onderneming beheerst het liquiditeitsrisico door periodiek de liquiditeitsbehoeften en beschikbare middelen op de korte en lange termijn te inventariseren middels liquiditeitsforecasts. Het management ziet erop toe dat voor de onderneming steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen, dat hiervoor voldoende financiering wordt aangetrokken en dat de gestelde convenanten tevens gehaald blijven worden.

Voor de termijncontracten worden 'margin calls' toegepast, indien de marktwaaarde afwijkt van de contractwaarde moeten er daarom mogelijk waarborgsommen gestort/ontvangen worden bij/van wederpartijen. Greenchoice monitort de impact hiervan door middel van stresstests in de liquiditeitsforecast waarbij rekening wordt gehouden met verschillende marktprijs- en weersscenario's.

Op 25 januari 2021 is Greenchoice een werkkapitaalfinanciering overeengekomen met ING Bank N.V. en Coöperatieve Rabobank U.A. van € 92,5 miljoen. Deze overeenkomst is per 30 december 2021 geamendeerd. De financiering bestaat uit een bankgarantiefaciliteit van € 22,5 miljoen en € 70 miljoen aan faciliteiten ter financiering van het seizoenspatroon in de liquide middelen. De faciliteiten zijn gelijk verdeeld tussen de twee banken.

De financiering is per 23 december 2022 geherfinancierd voor de kredietbehoefte tot en met 31 december 2025 met de mogelijkheid tot verlenging van 2 jaar. De werkkapitaalfinanciering per 23 december 2022 is overeengekomen met ING Bank N.V., Coöperatieve Rabobank U.A., ABN AMRO Bank N.V. en Zurich Insurance plc Netherlands branch bedraagt € 185 miljoen. De financiering bestaat uit een bankgarantiefaciliteit van € 65 miljoen en € 120 miljoen aan faciliteiten ter financiering van het seizoenspatroon in de liquide middelen. Zurich Insurance plc Netherlands branch heeft € 35 miljoen aan bankgarantiefaciliteit verstrekt de overige faciliteiten zijn gelijk verdeeld tussen de drie banken. De € 120 miljoen zal jaarlijks met € 5 miljoen dalen.

Per 31 december 2022 is geen gebruik gemaakt van de € 120 miljoen kredietlijn, wel is voor € 2,3 miljoen en € 30,2 miljoen aan bankgaranties afgegeven bij respectievelijk ING Bank N.V. en Zurich Insurance plc Netherlands branch.

De gestegen marktprijzen samen met de effecten van weersinvloeden op de energieafname van onze klanten, hebben in 2022 een positieve invloed gehad op de inkoopresultaten.

De gestegen marktprijzen samen met de effecten van weersinvloeden op de energieafname van onze klanten, hebben in 2022 een positieve invloed gehad op de inkoopresultaten.

Als onderdeel van het opstellen van de jaarrekening beoordeelt management de geschiktheid van toepassing van het continuïteitsbeginsel. Bij het maken van deze

beoordeling heeft management rekening gehouden met de periode tot 12 maanden na afloop van de rapportageperiode, alsmede met de periode tot 12 maanden na het opmaken van de jaarrekening. Met betrekking tot voorgenoemde periode zijn er geen indicaties dat de continuïteit in gevaar is. Het management acht toepassing van het continuïteitsbeginsel passend.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten, met uitzondering van de afgeleide financiële instrumenten benadert de boekwaarde daarvan.

De Mark-to-Market positie van de afgeleide financiële instrumenten per 31 december 2022 bedraagt voor de fixed for floating swaps € 3,5 miljoen negatief (2021: € 14,1 miljoen) met een contractwaarde van € 35,5 miljoen (2021: € 35 miljoen) en voor de floating for fixed swaps € 0,8 miljoen negatief (2021: € 6,7 miljoen negatief) met een contractwaarde van € 10,1 miljoen (2021: € 26 miljoen).

Claims en juridische geschillen

Tegen Greenchoice B.V. zijn claims ingediend die door haar worden betwist. Voor zover het mogelijk is een redelijke schatting van het bedrag van de verplichting te maken zijn hiervoor voorzieningen getroffen. Voor een toelichting van de meest belangrijke geschillen waarvoor dat niet het geval is verwijzen wij naar de toelichting Claim en juridische geschillen in de geconsolideerde jaarrekening.

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

Niet in de balans opgenomen regelingen

Uit hoofde van de werkkapitaalfinanciering die Greenchoice met ING Bank N.V., Coöperatieve Rabobank U.A., ABN AMRO Bank N.V. en Zurich Insurance plc Netherlands branch is overeengekomen, heeft Greenchoice zekerheden aan de banken verstrekt. Ter zekerstelling aan de banken is een stil pandrecht op alle vorderingen van Greenchoice B.V., Greenchoice Zakelijk N.V., Yellow Step Solar B.V. en International Solar B.V. gevestigd, alsmede op de bankrekeningen bij de betreffende bank.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurverplichtingen

Door de onderneming zijn meerjarige financiële verplichtingen aangegaan tot en met 30 april 2023 voor de huur van een bedrijfsruimte. De huurverplichtingen voor het komende jaar bedragen € 0,9 miljoen. De huurverplichtingen voor de periode langer dan één jaar en korter dan vijf jaar bedragen € 3,7 miljoen en voor de periode langer dan vijf jaar € 0,1 miljoen.

Afnameverplichtingen

Greenchoice B.V. en haar groepsmaatschappijen hebben inkoopverplichtingen voor gas, elektra en garanties van oorsprong ter grootte van € 1,162 miljard (2021: € 1,014 miljard). De afloop van deze inkoopcontracten zal voor € 833 miljoen geschieden binnen één jaar, van € 323 miljoen tussen één en vijf jaar en van € 6 miljoen later dan vijf jaar.

De inkoopverplichtingen omvatten energiecontracten voor eigen gebruik met verschillende energieproducenten.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake aansprakelijkheidsstellingen

Voor Current Renewable Energy B.V., Current Nederland B.V., Energie Transitie Groep, N.V., Huismerk Energie N.V., Greenchoice Zakelijk N.V., Energy Trading Company B.V. en Energieondernemers B.V. is een aansprakelijkstelling volgens art 2:403 BW afgegeven.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake garanties

Eind 2022 zijn diverse (bank)garanties afgegeven, dan wel ontvangen door Greenchoice voor een totaalbedrag van € 32,5 miljoen (2021: € 11,3 miljoen) afgegeven, respectievelijk € 193,1 miljoen (2021: nihil) ontvangen ten behoeve van diverse inkoopverplichtingen.

Operationele leases

Door de onderneming zijn meerjarige financiële verplichtingen aangegaan voor een aantal leaseauto's. De totale verplichting bedraagt € 0,3 miljoen voor het komende jaar. Een omvang van € 0,4 miljoen heeft betrekking op de periode langer dan één jaar en korter dan vijf jaar. De gemiddelde resterende looptijd van de verplichting is 2,2 jaar en de laatste verplichting loopt af in september 2025.

Het bedrag van leasebetalingen dat is verwerkt als last in 2022, bedraagt € 0,2 miljoen (2021: € 0,1 miljoen).

Fiscale eenheid

De onderneming vormt samen met GIPP Energy Holding B.V., Greenchoice Hartelkanaal B.V., Qurrent Renewable Energy B.V., Qurrent Nederland B.V., Energie Transitie Groep N.V., Huismerk Energie N.V., Greenchoice Zakelijk N.V., Energy Trading Company B.V., Energieondernemers B.V., International Solar B.V., International Solar Projects I B.V., International Solar Projects II B.V., International Solar Projects X B.V., International Solar Projects XIII B.V., International Solar Projects XV B.V., KiesZon Huur B.V., Yellow Step Solar B.V., LeaseZon I B.V. en KiesZon voor de Toekomst B.V. een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting.

Per 6 december 2022 zijn Greenchoice Integrated Solutions B.V. en Greenchoice Exploitatie I B.V. ook onderdeel van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting.

Per 10 oktober 2022 maakt International Solar Projects V B.V. als gevolg van de verkoop van de aandelen geen deel meer uit van de fiscale eenheid.

De vennootschapsbelasting is in elk van de vennootschappen opgenomen voor dat deel dat de desbetreffende vennootschap als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn.

Toelichting op de enkelvoudige winst- en-verliesrekening over 2022

Personeelskosten

€	2022	2021
Lonen en salarissen	24.405.558	20.872.176
Sociale lasten en pensioenlasten	4.964.278	4.541.139
Overige personeelsbeloningen	7.192.829	3.642.977
	36.562.665	29.056.292

In de overige personeelsbeloningen is € 5,3 miljoen (2021: € 3,6 miljoen) aan kosten voor inhuur derden en uitbesteed werk opgenomen.

Gemiddeld aantal werknemers

	2022	2021
Algemeen Directeur	31	34
Financieel Directeur	46	44
Consument	131	130
Zakelijk	49	45
IT en Data	79	76
Sourcing en Portfoliomanagement	24	20
Totaal	360	349

Er werken geen werknemers buiten Nederland.

Aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

€	2022	2021
Greenchoice Hartelkanaal B.V.	266.206	302.514
Hartel2 B.V.	99.381	122.204
Current Renewable Energy B.V.	-253.147	-1.609.718
Energie Transitie Groep N.V.	4.287.258	-1.200.109
International Solar B.V.	2.526.366	9.849.872
Eteck Holding B.V.	-344.843	-225.100
Hydro Investment Projects B.V.	-4.751	-
Face the Future B.V.	29.318	1.157
Etriplus B.V.	-	155.400
WGV Holding B.V.	-	-2.103
De Wieken B.V.	685.470	-
Crowdinvesting B.V.	191.807	-
Energy Essentials Group B.V.	-19.791	-
Saman Groep B.V.	136.213	-
	7.599.487	7.394.117

Rotterdam, 2 juni 2023

Greenchoice B.V.

C.E. de Ruiter

Bestuurder Greenchoice B.V.

M.J.W. van Sleeuwen

Bestuurder Greenchoice B.V.

Ondertekening commissarissen:

J.G.T.M. van Niersen

Voorzitter Raad van

Commissarissen

B.E.M. Zuiderwijk

Lid Raad van

Commissarissen

W.B. Rootliep

Lid Raad van

Commissarissen

M.B. Rexwinkel

Lid Raad van

Commissarissen

T.A.H. van de Vooren

Lid Raad van

Commissarissen

De Algemene Vergadering heeft de opgemaakte jaarrekening vastgesteld op 30 juni 2023.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum.

Overige gegevens

Verwijzing naar de controleverklaring

De jaarrekening is voorzien van een controleverklaring door KPMG Accountants N.V. Deze verklaring is als onderdeel van de overige gegevens opgenomen.

Statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst

Volgens artikel 7.4 van de statuten staat de winst ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering, die deze geheel of gedeeltelijk kan bestemmen tot vorming van – of storting in – één of meer algemene of bijzondere reservefondsen.

De onderneming kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.

Nevenvestigingen

De vennootschap beschikt over nevenvestigingen in Rosmalen en Nijmegen die handelen onder de respectievelijke handelsnamen KiesZon en Greenchoice Zakelijk.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering van Greenchoice B.V.

Verklaring over de in het geïntegreerd jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Greenchoice B.V. (of hierna 'de vennootschap') te Rotterdam (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Greenchoice B.V. per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2022;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Greenchoice B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie en onze bevindingen ten aanzien van fraude en niet naleven wet- en regelgeving en continuïteit moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Controleaanpak risico van fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving

In het hoofdstuk 'Governance' van het geïntegreerd jaarverslag beschrijft de directie de procedures ten aanzien van de risico's op fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving en neemt de Raad van Commissarissen deze beschrijving in beschouwing.

In het kader van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de vennootschap en de bedrijfsomgeving, en hebben wij de opzet en de implementatie beoordeeld van het risicomanagement van de vennootschap met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Onze werkzaamheden omvatten onder andere het evalueren van de gedragscode, de klokkenluidersregeling, het incidentenregister en de procedures om aanwijzingen van mogelijke fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving te onderzoeken. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij de met governance belaste personen en bij andere relevante afdelingen, zoals juridische zaken en risicobeheer. Wij hebben onder meer de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- Evaluatie van nevenfuncties van directieleden, met speciale aandacht voor procedures en governance met betrekking tot mogelijke belangenconflicten.
- Evalueren van het interne beleid van de beheerder omtrent frauderisico-beheersing (preventie, detectie en respons), inclusief de opzet van ethische standaarden om een open en eerlijke cultuur na te streven.
- Evalueren van correspondentie met regelgevende en toezichthoudende instanties (waaronder ACM), en van verklaringen door advocaten ten behoeve van accountants.

Daarnaast hebben wij werkzaamheden uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de wet- en regelgeving die op de vennootschap van toepassing is en hebben de volgende rechtsgebieden geïdentificeerd die de meest waarschijnlijke oorzaak zouden kunnen zijn voor een materieel effect op de jaarrekening:

- Energiemarkt specifieke wet- en regelgeving zoals de Elektriciteitswet, Gaswet en de Nieuwe Energiewet
- Mededingingswetten die gelden voor de vennootschap.

Wij hebben de risicofactoren voor fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving geëvalueerd om na te gaan of deze factoren duiden op een risico op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening.

In overeenstemming met het bovenstaande en met de controlestandaarden hebben wij de volgende risico's geïdentificeerd ten aanzien van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving die relevant zijn voor onze controle, inclusief de relevante veronderstelde risico vastgelegd in de controlestandaarden, en hebben hierop als volgt ingespeeld:

- Doorbreken van interne beheersing door het management (een verondersteld risico)

Risico:

Het management is in een unieke positie om fraude te plegen door de mogelijkheid het proces van financiële verslaggeving en resultaten te manipuleren door middel van het doorbreken van de interne beheersing die anderszins effectief lijken te werken.

Controleaanpak :

- Wij hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd van interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het mitigeren van de risico's op fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving, zoals het identificeren van werkzaamheden met betrekking tot journaalposten.
- Wij hebben een data-analyse uitgevoerd op journaalposten met een hoger risico gerelateerd aan handmatige journaalposten. Hierbij is gekeken naar journaalposten door management, specifieke omschrijvingen (fraude) en omzet grootboekrekeningen waar in het boekjaar een zeer beperkt aantal transacties op zijn geregistreerd. Waar we onverwachte journaalposten of andere risico's identificeerden via onze data-analyse, hebben we aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd om op elk geïdentificeerd risico in te spelen. Deze werkzaamheden omvatten ook het verifiëren van transacties met de broninformatie.

- Wij hebben de geschiktheid beoordeeld van de verwerking van significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening of transacties die anderszins ongebruikelijk zijn.
- Wij hebben gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot de eliminatieboekingen en overige consolidatieboekingen.
- Wij hebben schattingen als ook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het management geëvalueerd.
- Wij hebben elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen, zoals het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden op transactiestromen die niet materieel zijn.

- Omzetverantwoording (een verondersteld risico)

Risico:

Het niet bestaan van omzet bij groepsonderdeel KiesZon als gevolg van onjuiste afgrenzing. Dit betreft het risico dat de omzet van een verkocht project te vroeg wordt verantwoord om de resultaten positief te beïnvloeden.

Controleaanpak :

- Wij hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd van interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het mitigeren van het risico op fraude, specifiek gericht op het te vroeg verantwoorden van project verkopen.
- Het identificeren van hoog risico transacties.
- Het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden op de aan deze hoog risico transacties onderliggende verkooptransacties met een hoog risico, met inbegrip van brondocumentatie zoals verkoopcontracten.
- Gegegevensgerichte detailwerkzaamheden met betrekking tot de deconsolidatie en realisatie van de bouwarges.
- Het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden omtrent de verwerking van de verkooptransacties, inclusief waar van toepassing deconsolidatie en realisatie van bouwarges.

Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot aanwijzingen en/of andere redelijke vermoedens van fraude en niet-nakomen van wet- en regelgeving die van materieel belang zijn voor onze controle. Wij hebben onze risico-inschatting en controleaanpak en resultaten gecommuniceerd aan de directie en de Raad van Commissarissen.

Controleaanpak continuïteit

De directie heeft zijn continuïteitsbeoordeling uitgevoerd en geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd. Onze procedures om de continuïteitsbeoordeling van de directie te beoordelen omvatten onder andere:

- Overwegen of de continuïteitsrisicoanalyse door het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle kennis hebben;
- Overwegen of de ontwikkeling in energieprijzen aanleiding geven tot een continuïteitsrisico;
- Analyse van de financiële positie per ultimo boekjaar en ten opzichte van voorgaand boekjaar op indicatoren die kunnen duiden op continuïteitsrisico's;
- Analyse van de liquiditeitsforecast die door het management is opgesteld;
- Inspectie van financieringsovereenkomsten die van invloed zijn op de liquiditeitspositie van de vennootschap.

De resultaten van onze risicobeoordeling procedures hebben geen aanleiding gegeven om additionele controlewerkzaamheden op de continuïteitsbeoordeling uit te voeren.

Verklaring over de in het geïntegreerd jaarverslag opgenomen andere informatie

Het geïntegreerd jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen

inadequaats zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze ongedeelde verantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de onderdelen of activiteiten binnen de groep. In dat kader zijn wij ook verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 2 juni 2023

KPMG Accountants N.V.

E. van Deursen RA

BIJLAGE A - OVER DIT VERSLAG

In deze bijlage leggen we uit hoe we de inhoud van dit verslag hebben bepaald, hoe de materiële thema's tot stand zijn gekomen en zijn beoordeeld door de externe accountant en wat onze verslaggevingsambities voor de komende jaren zijn.

Verslaggevingsprincipes

Ten grondslag aan dit rapport liggen de principes van geïntegreerd denken en sturen op lange termijn waardecreatie. Jaarlijks rapporteren wij over zowel onze financiële als onze niet-financiële prestaties in relatie tot onze strategie en doelstellingen. De resultaten die we behaalden in kalenderjaar 2022 zijn opgenomen in dit geïntegreerde verslag. Het verslag is gepubliceerd in juni 2023, het verslag over 2021 is gepubliceerd in juni 2022.

De principes van de financiële informatie vind je onder Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling van de geconsolideerde jaarrekening en bouwen op relevante bepalingen van het Burgerlijk Wetboek. We rapporteren de niet-financiële informatie met verwijzing naar de GRI Standaarden. De kwantitatieve indicatoren waarover we rapporteren, zijn gebaseerd op de GRI Standaarden en onze interne rapportagehandleiding.

De Algemeen Directeur is eindverantwoordelijk voor de rapportage over de materiële thema's rondom de impact op mens, milieu en economie. Daarmee is hij ook verantwoordelijk voor het beoordelen en goedkeuren van de gerapporteerde niet-financiële informatie, behorend bij de materiële thema's zoals opgenomen in dit verslag. Na beoordeling door de Algemeen Directeur keurt de Raad van Commissarissen de rapportage goed.

Scope

Onze verslaggeving rondom duurzaamheid ziet toe op de geconsolideerde activiteiten van Greenchoice Groep. De algemene scope is gelijk aan de consolidatiekring van het financiële verslag. Minderheidsbelangen worden niet betrokken in de niet-financiële informatie. Voor overnames, fusies, desinvesteringen geldt dat de niet-financiële informatie wordt opgenomen voor de periode gelijk aan de periode waarvoor zij in de financiële consolidatie worden betrokken. Data vanuit de up- en downstream waardeketen zijn nog niet betrokken in dit verslag.

We rapporteren voornamelijk over de onderwerpen die als materieel zijn aangemerkt. Hoe de materiële thema's zijn bepaald, lees je in de paragraaf *Selectie materiële thema's*. Een nadere toelichting van de scope van de materiële thema's is opgenomen in de relevante onderdelen van het verslag. Een totaaloverzicht van de onderwerpen waarover we rapporteren en waar je deze terugvindt in het verslag is opgenomen in de GRI Content index in bijlage C.

Selectie materiële thema's

Materialiteitsanalyse

We doen in dit rapport verslag over thema's waar wij als organisatie een toegevoegde waarde kunnen leveren én die voor onze klanten en andere stakeholders van belang zijn. Elke twee jaar herijken we deze thema's. In 2021 hebben wij voor het laatst een materialiteitsanalyse uitgevoerd. Op basis van externe bronnen (onder andere verslaggevingsstandaarden, jaarverslagen van branchenoten, media) en interne documentatie (waaronder onze strategie, eerdere materialiteitsanalyse en vorige jaarverslagen) is een lijst met 20 relevante thema's samengesteld. Onze stakeholders is gevraagd om op basis van de lijst aan te geven voor welke onderwerpen Greenchoice op dat moment en in de toekomst de grootste positieve en/of negatieve impact uit moet oefenen op de maatschappij. Ook is gevraagd om voor de thema's aan te geven welke

kunnen leiden tot belangrijke positieve en negatieve implicaties vanuit een financieel perspectief. Op basis van de antwoorden zijn punten toegekend: iedere deelnemer mocht punten toekennen aan de belangrijkste vijf onderwerpen. Voor het belangrijkste onderwerp 5 punten, de laatste in de top-5 kreeg 1 punt. Vervolgens zijn al deze gemiddeldes bij elkaar opgeteld om de totale scores per onderwerp te bepalen.

Onze belangrijkste stakeholders zijn mensen en organisaties met wie we een contractuele relatie hebben. Hieronder vallen onze klanten, aandeelhouders, medewerkers, energiecoöperaties en energieproducenten. Daarnaast houden we ook rekening met de belangen van andere partijen, zoals overheden, toezichthouder ACM, maatschappelijke organisaties en onze partners, waaronder onze bosprojecten.

De uitkomsten zijn verzameld per stakeholdergroep, waarbij aan de uitkomsten van elke groep een gelijke gewicht is toegekend. Aanpassingen van de gewicht per stakeholdergroep op basis van aantal respondenten of focus op Financiën & Control (financiers, aandeelhouders en Raad van Commissarissen) of Energie (energieproducenten en energiecoöperaties) leidden niet tot een aanpassing van de top 5 thema's.

De totaalranking op basis van de stakeholderinput is geëvalueerd en gevalideerd door het management, en heeft geleid tot de definitieve onderwerpen waarover wordt gerapporteerd in dit verslag. De directie heeft de materiële onderwerpen vastgesteld en is eindverantwoordelijk voor het sturen en beheersen van resultaten ten aanzien van de materiële onderwerpen.

Wijziging materiële onderwerpen

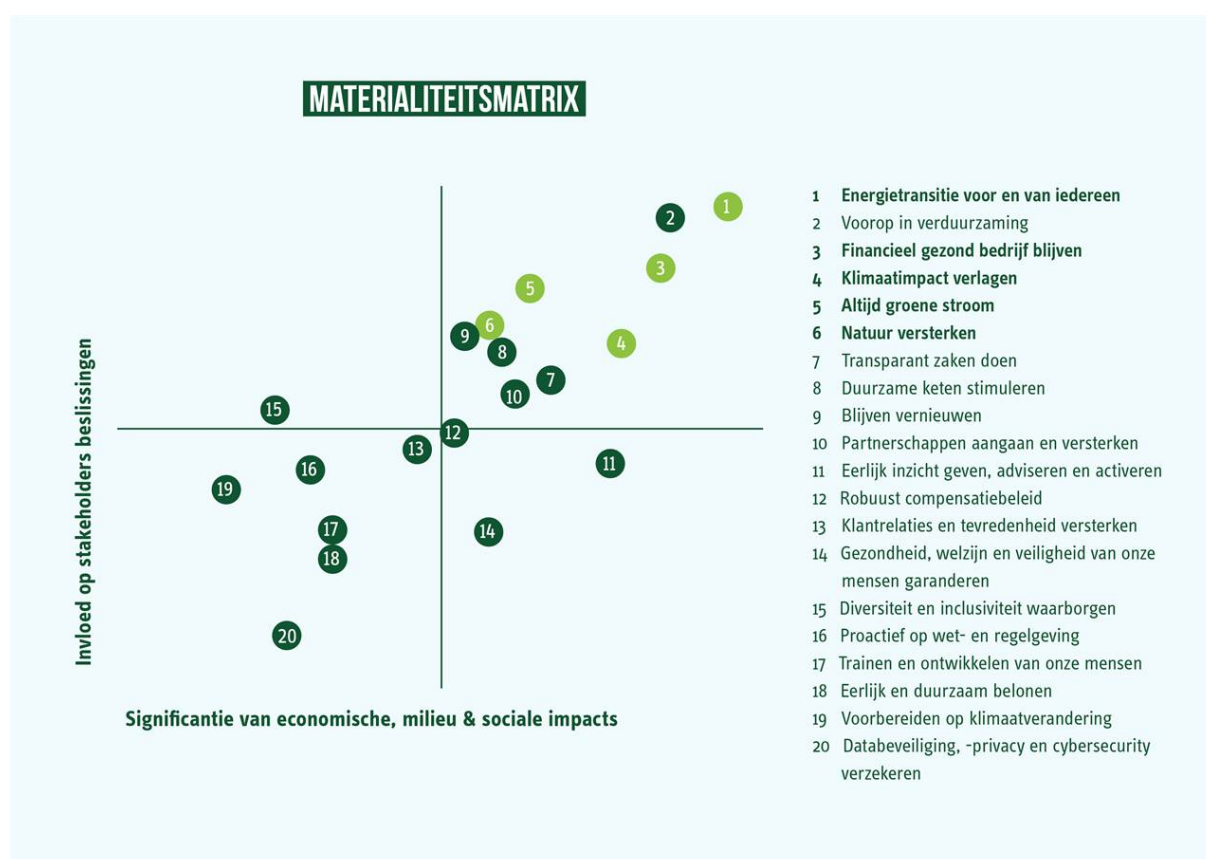
Ondanks dat wij in 2022 geen nieuwe materialiteitsanalyse hebben uitgevoerd, zijn er geen significante wijzigingen geweest in onze materiële thema's, indicatoren en doelstellingen. Wel hebben we de onderwerpen 'Altijd groene energie voor en van iedereen' en 'Voorop in klimaatpositiviteit' opnieuw ingedeeld. Dit hebben we gedaan om meer concreet te kunnen rapporteren.

'Altijd groene energie voor en van iedereen' valt uiteen in 'Altijd groene stroom' en 'Energietransitie voor en van iedereen'. De term groene energie is verduidelijkt naar groene stroom. 'Voorop in klimaatpositiviteit' is teruggebracht naar 'Klimaatimpact verlagen'. Het onderwerp 'Voorop in verduurzaming', dat in 2021 geclusterd was in het onderwerp 'Voorop in klimaatpositiviteit' zien we niet langer als afzonderlijk thema.

Thema 'Voorop in verduurzaming' gaat over de rol die wij innemen in de energietransitie. In onze visie, strategie en langetermijndoelen (zie hoofdstuk 3) komt aan bod hoe Greenchoice hier onder andere invulling aan geeft. Onze performance komt vervolgens terug in de materiële thema's. Wij vinden het dan ook niet nodig om hierover afzonderlijk te rapporteren.

Met voorgenoemde opsplitsing kunnen wij in deze rapportage beter aansluiten bij de afzonderlijke thema's. Daarnaast zijn ook de indicatoren geëvalueerd. Dit hebben we gedaan om te komen tot indicatoren die een sterkere relatie hebben tot het onderwerp en die beter aansluiten bij de langetermijndoelen van Greenchoice.

Ten opzichte van de vorige materialiteitsmatrix hebben we in 2022 een top 5 gedefinieerd in plaats van een top 4. In de materialiteitsmatrix hieronder staan de voor Greenchoice belangrijkste maatschappelijke onderwerpen waarover we in 2022 rapporteren. Over de vijf onderwerpen die in de matrix lichtgroen gekleurd zijn, rapporteren we uitgebreid in dit verslag volgens de GRI Standards. De definitie van de onderwerpen is opgenomen in hoofdstuk 3 onder Materiële thema's.

Herziening gerapporteerde informatie

In het jaarverslag 2022 hebben we een wijziging doorgevoerd in de definitie van de KPI Aantal klanten die energie terugleveren. De definitie van de KPI is aangescherpt door in de klantaantallen enkel klanten op te nemen die zelf opwekken en energie leveren via een terugleveraansluiting. Dit verhoogt de vergelijkbaarheid van de KPI en de betrouwbaarheid van de indicator, doordat klanten die deelnemen aan tijdelijke regelingen en projecten (zoals postcoderoos) niet langer meetellen. Hierdoor is het aantal over 2021 bijgesteld van 244.000 naar 185.567.

De KPI Totaal geïnvesteerd in natuurlijk gebied (x€ 1000) 2021 is bijgesteld van €917 naar €1.012. Als gevolg van analyse van de bestedingen 2021 en 2022 blijkt dat een bedrag van €95.000 onterecht niet was opgenomen in het saldo van 2021. In de vergelijkende cijfers van het huidige jaarverslag is het aangepaste saldo opgenomen.

Controle door een externe accountant

We hechten veel waarde aan de kwaliteit en betrouwbaarheid van de rapportage: naast de controles die we intern hebben uitgevoerd, hebben we de indicatoren die betrekking hebben op de materiële thema's laten beoordelen door een externe accountant. De opdracht is verstrekt door de Raad van Commissarissen aan KPMG Accountants N.V., die ook de controle van het financiële verslag uitvoert. Jaarlijks worden de bevindingen gerapporteerd in de managementletter gericht aan de directie en Raad van Commissarissen. De conclusie is opgenomen in het Assurance rapport zoals opgenomen in bijlage B van dit verslag.

Verslaggevingsambities

Transparantie en duidelijkheid over de maatschappelijke en ecologische impact die wij maken vinden we van groot belang. We rapporteren hierover daarom nu al vrijwillig met verwijzing naar de GRI richtlijnen. Tegelijkertijd werken we ook hard aan het professionaliseren van ons rapportageproces voor niet-financiële data en bereiden we ons voor op de verplichting voor onder andere grote Europese bedrijven om over verslagjaar 2025 te rapporteren op basis van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). De CSRD is een uniform stelsel voor duurzaamheidsverslaggeving binnen Europa.

Bij het opstellen van dit rapport hebben we deels al rekening gehouden met de aankomende rapportagevereisten van CSRD. Gedurende de komende jaren zullen we nog verdere stappen zetten in het kader van de in de toekomst verplichte regelgeving. Zo zullen we voor het geïntegreerd jaarverslag 2023 de materiële onderwerpen herijken op basis het dubbele materialiteitsbegrip. We kijken dan niet alleen naar de daadwerkelijke en potentiële positieve en negatieve impact die wij maken op de planeet en mens, maar ook naar in hoeverre de bedrijfswaarde wordt beïnvloed als gevolg van duurzaamheidsrisico's en kansen. Omdat wij in lijn met ons beleid voor het huidige verslagjaar geen nieuwe analyse hebben uitgevoerd terwijl de GRI Standaarden zijn gewijzigd, voldoen wij op dit vlak niet volledig aan de GRI Standaard. Dit is een voorbeeld van hoe wij ons voorbereiden op de CSRD rapportageverplichtingen, waaraan we vanaf rapportagejaar 2025 moeten voldoen.

In komende jaarverslagen streven we ernaar de aanbevelingen vanuit regelgevende instanties en de toekomstige rapportageverplichtingen deels in acht te nemen.

BIJLAGE B – ASSURANCE-RAPPORT VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de algemene vergadering van Greenchoice B.V.

Onze conclusie

Wij hebben de onderstaande niet-financiële indicatoren zoals opgenomen in de tabel op pagina 29 (hierna ‘niet-financiële informatie’) van het geïntegreerd jaarverslag 2022 van Greenchoice B.V. (hierna: “de vennootschap”) voor het jaar eindigend op 31 December 2022 (hierna: “de niet-financiële informatie”) beoordeeld.

De niet-financiële indicatoren zijn:

1. Aantal opwekprojecten via coöperaties en VvE's (aantal)
2. Aantal klanten die energie terugleveren (aantal)
3. Percentage van totaal verkocht volume aardgas gecombineerd met bosprojecten en Gold Standard projecten (in %)
4. Gemiddeld standaard jaarverbruik (SJV) gas per aansluiting B2C (in KWh)
5. Carbon footprint scope 1 en 2 (in ton CO₂)
6. Geïnstalleerd vermogen KiesZon (in MWp)
7. Totaal regelbaar vermogen (in MWp)
8. Totaal geïnvesteerd in natuurlijk gebied (x €1.000)
9. Oppervlakte bos beschermd en hersteld (in ha)
10. EBITDA groep / netto resultaat
11. Vrouwelijke medewerkers in het leiderschapsteam (in %)

Een beoordeling is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid.

Op grond van onze werkzaamheden is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de niet-financiële informatie niet is opgesteld, in alle van materieel belang zijnde aspecten, in overeenstemming met de rapportagecriteria zoals toegelicht in de sectie ‘Rapportagecriteria’ van ons rapport.

De basis voor onze conclusie

Wij hebben onze beoordeling uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 3000A 'Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie (attest-opdrachten)'. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Verantwoordelijkheid van de accountant'.

Wij zijn onafhankelijk van Greenchoice B.V. zoals vereist in de 'Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten' (ViO) en andere relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Daarnaast hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

Rapportagecriteria

De niet-financiële informatie dient gelezen en begrepen te worden samen met de rapportagecriteria. Greenchoice B.V. is verantwoordelijk voor het selecteren en toepassen van deze rapportagecriteria, rekening houdend met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving met betrekking tot verslaggeving.

De gehanteerde rapportagecriteria voor het opstellen van de niet-financiële informatie zijn de Sustainability Reporting Standards van het Global Reporting Initiative (GRI) (optie: with reference to / met verwijzing naar) zoals toegelicht in 'Verslaggevingsprincipes' op pagina 205 van het geïntegreerde jaarverslag.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij materialiteitsniveaus bepaald voor elk relevant onderdeel van de niet-financiële informatie. Bij het evalueren van onze materialiteitsniveaus hebben wij kwantitatieve en kwalitatieve aspecten evenals de relevantie van informatie voor zowel belanghebbenden als de vennootschap in ogenschouw genomen.

Reikwijdte van het groepsonderzoek

Greenchoice B.V. is het moederbedrijf van een groep entiteiten. De niet financiële informatie omvat de geconsolideerde informatie van deze groep van entiteiten zoals toegelicht op pagina 206 van het geïntegreerde jaarverslag.

Beperkingen in de reikwijdte van onze beoordeling

In het geïntegreerde jaarverslag is toekomstgerichte informatie opgenomen in de vorm van ambities, strategie, plannen, verwachtingen en ramingen. Inherent aan toekomstgerichte informatie is dat de werkelijke uitkomsten in de toekomst onzeker zijn. Wij geven geen zekerheid bij de veronderstellingen en de haalbaarheid van toekomstgerichte informatie in het geïntegreerde jaarverslag.

De verwijzingen naar externe bronnen of websites in het geïntegreerde jaarverslag maken geen onderdeel uit van de niet-financiële informatie die door ons is beoordeeld. Wij verstrekken derhalve geen zekerheid over deze informatie.

Verantwoordelijkheid van directie en Raad van Commissarissen

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van het de niet-financiële informatie in overeenstemming met de rapportagecriteria zoals toegelicht in de sectie 'Rapportagecriteria' van ons rapport, inclusief het identificeren van de beoogde gebruikers en het toepasbaar zijn van de gehanteerde criteria voor de doelstellingen van de beoogde gebruikers.

De directie is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht voor het opstellen, meten of evalueren van de niet-financiële informatie mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het rapportageproces van Greenchoice B.V.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een beoordeling dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven conclusie.

De werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en variëren in aard en timing van, en zijn ook geringer in omvang, dan die bij een assurance-opdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De mate van zekerheid die wordt verkregen bij een beoordeling is daarom ook aanzienlijk lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij een controle.

Wij passen de ‘Nadere Voorschriften Kwaliteitssystemen’ (NVKS) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, assurance-standaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Wij hebben deze beoordeling professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 3000A, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze beoordeling bestond onder andere uit:

- het uitvoeren van een omgevingsanalyse en het verkrijgen van inzicht in de relevante maatschappelijke thema's en kwesties en de kenmerken van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte rapportagecriteria, de consistente toepassing hiervan en de toelichtingen die daarover in de niet-financiële informatie staan. Dit omvat het evalueren van de uitkomsten van de dialoog met belanghebbenden en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie;
- het verkrijgen van inzicht in de rapporteringsprocessen die ten grondslag liggen aan de niet-financiële informatie, inclusief het op hoofdlijnen kennis nemen van de interne beheersingsmaatregelen, voor zover relevant voor onze beoordeling;

- het identificeren van gebieden in de niet-financiële informatie met een hoger risico op misleidende of onevenwichtige informatie of afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Het op basis van deze risico-inschatting bepalen en uitvoeren van verdere werkzaamheden gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van de niet-financiële informatie. Deze werkzaamheden bestonden onder meer uit:
 - het afnemen van interviews met het management en/of relevante medewerkers voor de duurzaamheidsstrategie en -beleid en prestaties;
 - het afnemen van interviews met relevante medewerkers verantwoordelijk voor het aanleveren van informatie voor, het uitvoeren van interne controles op, en de consolidatie van gegevens in de niet-financiële informatie;
 - het bepalen van de aard en omvang van de uit te voeren beoordelingswerkzaamheden voor de groepsonderdelen;
 - het verkrijgen van assurance-informatie dat de niet-financiële informatie aansluit op de onderliggende administraties van de vennootschap;
 - het op basis van beperkte deelwaarnemingen beoordelen van relevante interne en externe documentatie;
 - het analytisch evalueren van data en trends;
- het evalueren van de consistentie van de niet-financiële informatie met de informatie in het geïntegreerde jaarverslag buiten de scope van onze beoordeling;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de niet-financiële informatie;
- het overwegen of de niet-financiële informatie als geheel, inclusief de daarin opgenomen toelichtingen het beeld weergeeft in relatie tot het doel van de gehanteerde rapportagecriteria.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de beoordeling en over de significante bevindingen die uit onze beoordeling naar voren zijn gekomen.

Rotterdam, 2 juni 2023

KPMG Accountants N.V.

E. van Deursen RA

BIJLAGE C – GRI CONTENT INDEX

GRI Content Index

Statement of use	Greenchoice heeft gerapporteerd met verwijzing naar de GRI Standards voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022.
Toepassing GRI 1	GRI 1: Foundation 2021
Van toepassing zijnde GRI Sector Standards	Geen sectorstandaarden van toepassing.

Wij benadrukken dat alleen de GRI standaarden en toelichtingen die zijn toegepast zijn opgenomen in de tabel.

GRI Content Index				
GRI Standaard	Disclosure	Verwijzing	Omissie	
			Ontbrekende vereiste	Toelichting
Algemene toelichting				
GRI 2: General disclosures 2021	2-1 Organizational details	Onze omgeving en externe ontwikkelingen Goed bestuur en governance		
	2-2 Entities included in the organization's sustainability reporting	Bijlage A - Over dit verslag		
	2-3 Reporting period, frequency and contact point	Bijlage A - Over dit verslag Contact		
	2-4 Restatements of information	Bijlage A - Over dit verslag		
	2-5 External assurance	Bijlage A - Over dit verslag Bijlage B - Assurance rapport KPMG		
	2-6 Activities, value chain and other business relationships	Onze omgeving en externe ontwikkelingen Onze waardeketen en partners		
	2-7 Employees	Onze medewerkers	GRI 2-7a	Greenchoice Groep is enkel actief in Nederland. Er is geen verdere uitsplitsing opgenomen van medewerkers naar regio.
	2-8 Workers who are not employees	Onze medewerkers	GRI 2-8a	GRI hanteert een brede definitie van 'workers'. De benodigde gegevens voor de gehele reikwijdte van de definitie zijn niet volledig beschikbaar. Toelichting over de gehanteerde definitie is opgenomen in het verslag.

2-9 Governance structure and composition	Goed bestuur en governance
2-10 Nomination and selection of the highest governance body	Goed bestuur en governance Onze medewerkers
2-11 Chair of the highest governance body	Goed bestuur en governance
2-12 Role of the highest governance body in overseeing the management of impacts	Onze stakeholders Goed bestuur en governance
2-13 Delegation of responsibility for managing impacts	Goed bestuur en governance Risicobeheersing
2-14 Role of the highest governance body in sustainability reporting	Goed bestuur en governance Risicobeheersing Bijlage A - over dit verslag
2-15 Conflicts of interest	Goed bestuur en governance
2-16 Communication of critical concerns	Goed bestuur en governance Risicobeheersing
2-17 Collective knowledge of the highest governance body	Goed bestuur en governance
2-18 Evaluation of the performance of the highest governance body	Goed bestuur en governance
2-19 Remuneration policies	Goed bestuur en governance
2-20 Process to determine remuneration	Goed bestuur en governance Onze medewerkers
2-21 Annual total compensation ratio	Onze medewerkers
2-22 Statement on sustainable development strategy	Bericht van het bestuur Visie, strategie en lange termijn doelen Verslag Raad van Commissarissen
2-23 Policy commitments	Integriteit en compliance

	2-24 Embedding policy commitments	Integriteit en compliance		
	2-25 Processes to remediate negative impacts	Materieel thema: financieel gezond bedrijf blijven Materieel thema: energietransitie voor en van iedereen Materieel thema: altijd groene stroom Materieel thema: klimaatimpact verlagen Materieel thema: natuur versterken Integriteit en compliance Risicobeheersing		
	2-26 Mechanisms for seeking advice and raising concerns	Integriteit en compliance		
	2-27 Compliance with laws and regulations	Integriteit en compliance		
	2-28 Membership associations	Onze waardeketen en partners - brancheverenigingen		
	2-29 Approach to stakeholder engagement	Onze stakeholders		
	2-30 Collective bargaining agreements	Onze medewerkers		
Materiële onderwerpen				
GRI 3: Material Topics 2021	3-1 Process to determine material topics	Bijlage A - Over dit verslag	Actualisatie materialiteitsanalyse	De manier waarop materiële onderwerpen gedefinieerd worden is aangescherpt in de huidige GRI standaarden (GRI 2021). Greenchoice Groep heeft een analyse uitgevoerd op basis van GRI 2016. In 2023 zal een nieuwe analyse uitgevoerd worden in overeenstemming met GRI 2021 en het dubbele materialiteitsbegrip volgens CSRD.
	3-2 List of material topics	Bijlage A - Over dit verslag Visie, strategie en lange termijndoelen		
Materieel thema: financieel gezond bedrijf blijven				

GRI 3: Material Topics 2021	3-3 Management of material topics	Materieel thema: financieel gezond bedrijf blijven		
Materieel thema: energietransitie voor en van iedereen				
GRI 3: Material Topics 2021	3-3 Management of material topics	Materieel thema: energietransitie voor en van iedereen		
Materieel thema: altijd groene stroom				
GRI 3: Material Topics 2021	3-3 Management of material topics	Materieel thema: altijd groene stroom		
Materieel thema: klimaatimpact verlagen				
GRI 3: Material Topics 2021	3-3 Management of material topics	Materieel thema: klimaatimpact verlagen		
GRI 305: Emissies	305-1 Directe (Scope 1) broeikasgas emissies	Materieel thema: klimaatimpact verlagen		
	305-2 Energie indirecte (Scope 2) broeikasgas emissies	Materieel thema: klimaatimpact verlagen		
	305-3 Overige indirecte (Scope 3) broeikasgas emissies	n.v.t.		
	305-5 Reductie van broeikasgas emissies	Materieel thema: klimaatimpact verlagen		
GRI 308: Supplier Environmental Assessment	308-1 Nieuwe leveranciers die zijn gescreend op milieucriteria	n.v.t.	308-1	Greenchoice acht deze standaard relevant voor genoemd materieel onderwerp, echter hebben wij nog geen beleid vastgesteld omtrent ketenverantwoordelijkheid. Hierdoor kan op dit moment nog geen percentage gerapporteerd worden.
	308-2 Negatieve impact op de omgeving in de waardeketen en ondernomen acties	n.v.t.	308-2	Greenchoice zal op basis van de nog uit te voeren analyse op de waardeketen de werkelijke en potentiële negatieve impact op de omgeving in kaart brengen. Een vervolgstap is om hier acties op te ondernemen. Deze informatie is op dit moment nog niet beschikbaar.
Materieel thema: natuur versterken				

**GRI 3: Material
Topics 2021**

3-3 Management of
material topics

Materieel thema:
natuur versterken

**GRI 304:
Biodiversiteit**

304-3 Oppervlakte
bos beschermd en
hersteld

Materieel thema:
natuur versterken

BIJLAGE D - VERKLARING NALEVING GEDRAGSCODE LEVERANCIERS SLIMME METERS

VERKLARING NALEVING GEDRAGSCODE LEVERANCIERS SLIMME METERS 2012

Verklaring Naleving Gedragscode voor Leveranciers en onder hun verantwoordelijkheid handelende Meetbedrijven, aangaande gegevens uit kleinverbruikmeetinrichtingen die op afstand uitleesbaar zijn.

Naam rechtspersonen:	Greenchoice B.V. en Greenchoice Zakelijk N.V., hierna gezamenlijk te noemen Greenchoice
Statutaire vestigingsplaats:	Rotterdam
Periode:	1 januari 2022 tot en met 31 december 2022

Greenchoice te Rotterdam maakt voor het goed kunnen uitvoeren van haar diensten gebruik van meetgegevens die zijn verkregen uit kleinverbruikmeetinrichtingen die op afstand uitleesbaar zijn. In aanvulling op de Algemene verordening gegevensbescherming hebben leveranciers en onder hun verantwoordelijkheid handelende meetbedrijven in de Nederlandse energiebranche een gedragscode opgesteld ten aanzien van het gebruik, het vastleggen, het uitwisselen en het bewaren van gegevens die zijn verkregen uit een kleinverbruikmeetinrichting die op afstand uitleesbaar is.

Hierbij verklaart Coen de Ruiter dat Greenchoice zich gedurende de bovenvermelde periode heeft gehouden aan het gestelde in de regels en verplichtingen, genoemd in de Gedragscode Leveranciers Slimme Meters 2012.

Rotterdam, 17 april 2023

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Coen de Ruiter".

Coen de Ruiter (17 apr 2023 08:26 GMT+2)

Coen de Ruiter
Algemeen directeur Greenchoice

CONTACT

Greenchoice

Kruisplein 15

3014 DB Rotterdam

Uitgave

juni 2023

Concept & redactie

Ruben Veefkind

Maartje Koeken

Ivo Streng

Bureau Goed Verhaal

Ontwerp & realisatie

Joëlle Erkamp

Technische realisatie

F19 Digital Reporting

www.f19.nl

Vragen of opmerkingen?

Heb je naar aanleiding van ons geïntegreerd jaarverslag vragen of opmerkingen? Deze ontvangen wij graag op info@greenchoice.nl.